

Moje življenje

XI

96

Nemško gasilno društvo v Sv. Lenartu — oživljeno

MINISTER Dr. KOROŠEC RAZVELJAVIL RAZPUST BIVŠEGA NEMŠKEGA GASILNEGA DRUŠTVA V SV. LENARTU.

Dne 19. decembra 1924 je veliki župan razpustil društvo »Freiwillige Feuerwehr in St. Leonhard« in to v smislu § 24 d. z. Razpust je utemeljen s tem, da društvo ni služilo svojemu smotru, po katerem bi se moralo pred vsem številčno krepiti, marveč je delalo celo zoper ta svoj smoter s tem, da trdovratno ni hotelo prejeti v društvo celo vrsto sposobnih in delazmožnih slovenskih članov, ki so prijavili svoj pristop in ker je tudi z drugimi v dotičnem odloku bliže navedenimi okolščinami očitno pokazalo, da hoče varovati ostanke nemško-nacionalnega življa pri Sv. Lenartu.

Ta odlok je sedaj razveljavil notranji minister dr. Korošec. Tri in pol leta se je mučil narodni poslanec g. Franc Žebot, da reši svojemu prijatelju Karolu Aublnu ta zadnji up in zatočišče naših takozvanih Nemcev in da stori slovenski narodnosti ravno to, kar pravi odlok g. ministra samega, da se ne bi smelo zgoditi. Razlogi, ki so na papirju, so seveda dovedli g. ministra, da je po tako dolgem času smatral za potrebno, da se zopet oživi ta nemško društvo, obstojajo v tem, da so za njega merodajni le sklepi društvenega odbora ne pa dejanja funkcionarjev izven odbora in da se mora ocena društvenega delovanja nasloniti samo na zadržanje društvenega odbora ob prilki, ko je več občanov prosilo za sprejem v društvo.

Tozadevno pravi ta odlok doslovno sledeče: »Proti-slovensko delovanje gasilnega društva v obmejnem kraju kakšen je Sv. Lenart, bi moglo v resnici kvarno vplivati na mirno sožitje občanov in tako ovirati ali celo onemogočiti zasledovanje humanitarnega cilja, ki si ga je društvo postavilo. Oblast bi mogla vzeti brez dvoma tako delovanje za povod, da društvo razpusti. Ali v danem slučaju se je treba vprašati, ali je bil veliki župan ob vseh okolščinah upravičen zadržanje odbora tako oceniti. Brez večjih pomislekov bi mu mogel pripisati protislovensko ost, ako bi bili društveni člani sami Nemci in bi tudi v odboru sedeli sami Nemci. Ali **notorično** je, da so bili včlanjeni tudi Slovenci. Od društva, v katerem so tudi Slovenci, pa se vendar a priori ne sme pričakovati protislovenskih dejanj. Zato bi veliki župan ne smel odborovega zadržanja proglasiti takoj za protinarodnostno demonstracijo, ampak bi moral popreje dognati narodnostne razmere v društvu in potem za vsakega posameznika, ki ni bil sprejet, razloge za njegovo odklonitev. Do teh podobnih poizvedb bi moral velikega župana nagniti že dejstvo, da so prizadeti prijavili svoj pristop korporativno in da je bilo med njimi cela vrsta oseb iz poklicov, iz katerih se navadno ne rekrutirajo gasilci. Če bi izvedel vse te poizvedbe, bi morda prišel do čisto drugega zaključka in do drugačne ocene zadržanja odbora. Ker tega ni storil, je ostalo dejstvo, na katero je predvsem upr. svojo oceno in potem svoj ukrep, v bistvenih točkah nepojasnjeno. Nepopolno dognana dejstva pa ne morejo tvoriti podlage za oblastne odloke. Zato je bilo omenjeni odlok velikega župana razveljaviti. Razveljava odredbe o društvenem premoženju je podana samo po sebi. Glede vrnitve odzvetega društvenega premoženja se bo naknadno nemudoma potrebno ukrenilo.« Toliko g. minister dr. Korošec. Iz teh razlogov se vidi, da pripozna g. minister sam, da so bili razlogi, ki so napotili velikega župana k razpustitvi društva, v polni meri upravičeni, da pa smatra le postopanje kot tako kot pomanjkljivo, ker se on, ki seveda ne pozna naših nemških trgov in nemških gasilnih društev iz materijala, ki ga je imel na razpolago veliki župan, ni mogel prepričati, da so navedbe in trditve v tem spisu resnične. Dosledno svojemu stališču kot najvišji varuh državljanskih pravic na eni strani ter kot varuh slovenskih državnih interesov, na drugi strani bi bil moral izvesti te poizvedbe, katere je še pričakoval od mariiborskega velikega župana in bi moral priti na podlagi teh poizvedb do konkretnih drugih zaključkov. G. minister pravi, da bi smatral kot protinarodno demonstracijo okolnost, če se res cela vrsta

Slovencev, ki so hoteli vstopiti v gasilno društvo, brez tehtnih razlogov ni sprejela. Vprašamo ga javno, zakaj ni dal po svojih organih poizvedovati o resničnosti te trditve in o neutemeljenosti odklonilnega stališča odbora gasilnega društva.

Iz razlogov gori navedenega odloka je razvidno, da se je očitno nalašč opustilo vsako poizvedovanje in se je verjelo le besedam g. intervenijenta. Sicer je nemogoče, da bi se od strani tako visoke oblasti kakor je ministrstvo spravil med svet tako površno utemeljevan odlok, ki si pomaga s trditvami, da je tam v Beogradu »notorično«, da so v kakem društvu pri Sv. Lenartu tudi Slovenci in da pride še z lepšim stavkom: da se od društva, v katerem so tudi Slovenci, vendar a priori ne sme pričakovati protislovenskih dejanj. Pri tem nam je ostal seveda g. dr. Korošec na dolgu odgovor, kaj misli pod besedo »Slovenec« in kako si predstavlja, da se v kakem društvu, v katerem sedijo tudi nekateri Slovenci, ki pa seveda niso v odboru, ne bi dalo od strani odbora izvesti kako protislovensko dejanje. Boljše, kakor ti razlogi, bi bilo nobenih razlogov in bi nam, ki poznamo prave razloge te razveljave, ravno tako zadostoval zgolj izdani odlok.

Kako nujno in iz javnega stališča važno je bilo oživljenje starega gasilnega društva, kaže najbolje dejstvo, da so še danes vsi bivši člani nemškega gasilnega društva sedaj člani slovenskega gasilnega društva, izvzemši Nemcev g. Karola Aubla, Rudolfa Senekovitscha in Ernesta Pollanetza.

Ti trije so gotovo vredni, da je notranje ministrstvo, ki mu sedaj prvič načeluje Slovenec, razveljavilo odlok mariiborskega velikega župana.

Eno je gotovo. Dr. Korošec je dosegel, da se je sedaj v človekoljubni poklic gasilca v našem trgu zopet naselilo strankarsko gibanje, da se je razbila sloga, v kateri so delovali dosedaj vsi činitelji trga — izvzemši gori navedene trojice.

Dr. M. G.

25 maj

S štev. 21 z dne 24. maja 1928 zavrel
je objavljati slovenski gospodar
našo povest: Crni križ pri Hrastovcu.
Kakor slišim, je zanimanje za po-
vest pravo veliko.

13. junij

Ke nekaj dni se govorilo po trgu
da je nekaj soseščas razpuščenega
proti voljnega gasilnega društva
ugodno. Sedaj je došlo uradno potrdilo.
Poparjenost pri poopraviteljih soseščas-
nega razpušča je velika. V trafen spo-
rnu priložim dopis dr. Milana Gršič.
Priznamini, da je razno vlogo ustanov
ve novega gasilnega društva nastal
razkol in nemir v trgu, naj bi puš-
titi staro društvo, vse bi se dalo ure-
nati, napaduje bi se tudi tukaj os-
ničle želje dr. M. G. A. vendar ne morejo
počakati. Napoleonova sraga: ca-
kati - si pač niso osvojili t. d. demo-
kraci - zato pa imajo sedaj blamaž.
Tedel sem, da bo priložilo tako.

6 julija

Kdor izda spis javnosti, mora tudi pričakovati kritiko občinstva. Njemu imel prosto namena, da bi izšla moja povest: Slednji vitez Reberčan - v obliki knjige, a prišlo je do tega:

Kritiko je prinesla proa Orjuna z dne 30. junija 1928 št. 24. v Ljubljani.

Orjuna. Književnost.

Dr. Ožbolt Ilauig: Poslednji vitez Reberčan. Zgodovinska povest. Izdalo politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu. Cena s poštnino 20 Din.

Vitezka povest iz sredine petnajstega stoletja, ki se vrši izključno na Koroškem med našimi ljudmi, opisuje nesrečno, tragike polno ljubezen mladega viteza in lepe grajske gospodične. Pripovedovanje teče gladko v čisti slovenščini in je priprosto ter brez vsake nepotrebne navlake. Ljudsko ter grajsko življenje je opisano z realističnimi pote-

zami, le posamezni značaji so naslikani pretrdo. Povest je bogata v vsebini ter brez težkega razmišljanja, da jo človek čita prijetno in v duševno zabavo. Radi tega bo vsak segel z veseljem po knjigi že iz razloga, ker je povsem koroška — iz tistih časov, ko so bili v Korotanu vsi značilni predstavniki še naši in je bila še vsa zgodovina naša. Ilauigova povest pa je lep prispevek k spoznavanju našega Korotana, naših davnih in slavnih dni.

Drugo kritiko prinesel je Mali list, Feb, z dne 6. 7. 1928 št. 28.

Nova knjiga.

Slednji vitez Reberčan. Zgodovinska povest. Spisal dr. Ožbolt Ilauig. Celovec 1927.

V Koroškem Slovincu je ta povest izhajala kot podlistek. Sedaj je izšla v posebni knjižici, izdani od «Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem» v Celovcu. Tiskarsko delo je izvedla češka «Lidova knihtiskarna» na Dunaju, kjer se tudi tiska «Koroški Slovenec». Po vnaniji opremi je knjiga kaj okusna, tisk lep, papir fin. Cena je v primeri s tem razmeroma nizka: 20 dinarjev s poštnino vred.

Povest «Slednji vitez Reberčan» opisuje košček srednjeveškega življenja na Koroškem, viteze in menihe onih časov, ter opeva lepoto koroške dežele, natančneje Podjunske doline. Oba predmeta bogata do naverjetnosti na iskrecih se lepotijah.

Pisatelj se je nalašč držal metode starih naših piscev izpred 70 ali 80 let, metode, ki je dolgo časa veljala pri starih mohorjevih povestih. Ljudje so jih radi brali. Tudi o zadnjem Reberčanu jim bo všeč branje.

Tehnika povesti pa je z umetniškega stališča vendarle preveč preprosta. Risba značajev, dušeslovna utemeljitev dejanja itd., vse to bi moralo biti bolje podano. Tudi nekatere slovniške nepravilnosti se dobe tu pa tam.

V celoti bo knjiga vzlic navedenim hibam prijetno branje za preprosto ljudstvo. Pisatelju gre pa še posebna hvala, da se je lotil bogate koroške zgodovine. Upamo, da bo še marsikatero dobro zrno poiskal iz te bogate zakladnice ter ga v prikupljivi obliki predstavil sedanjemu rodu.

30jährige Wiedersehensfeier der Maturanten des Jahrganges 1898 des Klagenfurter Gymnasiums.

Getreu dem vor fünf Jahren gegebenen Versprechen versammelten sich am 7. Juli im gemütlichen Landhauskellerstüberl fünf- und zwanzig Kollegen zum offiziellen Begrüßungsabend; von den noch lebenden ehemaligen Lehrern, die alle schon den wohlverdienten Ruhestand genießen, war nur Hofrat Dr. Franz Vapoitsch aus Klagenfurt erschienen. Professor Leopold Pazdera lebt fern in Luzern; Hofrat Gottfried Flora in Innsbruck und Professor Josef Lienhart in Bolzano. Leichen bekundeten ihre Zugehörigkeit zur versammelten Schülerschaft durch herzlich gehaltene Schreiben.

Von den Maturanten waren erschienen: Franz Amberger, Amtsrat in Klagenfurt; Doktor Rudolf Burger, Fabriksteilhaber in Klagenfurt; Doktor Franz Clementschitsch, Zahnarzt in Klagenfurt; Dr. Gottfried Engstler, Arzt in Velden; Dr. Felix Gaugl, Oberfinanzrat in Klagenfurt; Dr. Hubert Gobanz, Ministerialrat i. R. in Wien; Balthasar Gußger, Dechant in Straßburg; Johann Hoinig, Pfarrer in Kopreim; Johann Hornböck, Pfarrer in Mieß; Dr. Oswald Jlaunig, Landesgerichtsrat St. Leonhard bei Marburg; Dr. Richard Kogianschitsch, Ministerialrat in Wien; Dr. Hans Klauß, Notar in Villach; Dr. Johann Liningner, Bezirkshauptmann i. R. in Laibach; P. Suitbert Lobisser, Professor in St. Paul i. L.; Adolf Mähler, Post-Oberrechnungsrat in Innsbruck; Josef Maier, Dechant und Dompfarrer in Klagenfurt; Hofrat Dr. Johann Mörtl, Landeschulinspektor in Graz; Dr. Fritz Novotny, Professor in Graz; Dr. Alois Dremus, Notar in Graz; Dr. Siegfried Schwarz, Arzt in Feldkirchen; Josef Schuglitsch, Amtsrat in Klagenfurt; Dr. Johann Thaler, Arzt in Mölbrücken; Karl Treven, Professor in Klagenfurt; Ing. Alois Wölwich, Oberbergat in Klagenfurt; Guido Zernatto, Religionsprofessor in Spittal. Sieben Kollegen, die bereits der grüne Rasen deckt, wurde ebenso wie der verstorbenen Lehrer bei der Begrüßungsansprache gedacht. Die durch Krankheit verhinderten Kollegen Emil Czerny, Oberlandesgerichtsrat i. R. in Arnoldstein, und Hofrat Otto Steinhäusl, Polizeidirektor in Salzburg, hatten Begrüßungsschreiben gesandt.

Da diesmal auch Kollegen zusammenkamen, die sich volle dreißig Jahre nicht mehr gesehen hatten und sich manchmal

Samstag, den 14. Juli 1928.

kaum erkannten, war Erzählungsstoff zur Genüge vorhanden, der mit dem kredenzten vorzüglichen „Stoff“ bald eine gemütliche Stimmung schuf. Ministerialrat i. R. Doktor Gobanz gedachte in einer kernigen Ansprache besonders des einzigen anwesenden Lehrers, dessen noch immer „jugendliches“ Aussehen ihn kaum von der anderen „jugendlichen“ Korona unterscheiden lasse, worauf der so Geehrte erwiderte, daß ihn besonders viel mit dieser Klasse als einer seiner ersten im Lehrberuf verbinde.

Am Sonntag um 9 Uhr wurde vom Kollegen Dompfarrer Maier in der Gymnasialkapelle eine stille Messe für die verstorbenen Lehrer und Kollegen gelesen, bei welcher Gelegenheit der gewandte Kanzelredner, vom Tagesanfang ausgehend, rührende Worte über Liebe, Kameradschaft und Heimatreue sand. Nachdem Meister Schöpf die beginnenden „Platten“ auf einer photographischen Platte verewigt hatte, wurde unter der lebenswürdigen Führung des Hofrates Dr. Vapoitsch das Schulgebäude samt Neubau besucht, sodann im alpinen Museum das Glockerrelief besichtigt.

Vater Suitbert Lobisser, Kärntens berühmter Sohn und der Stolz der Klasse, erläuterte dann selbst seine neuesten Schöpfungen, die vier Fresken in der Domkirche und das große Abstrichgemälde im Landhaussaal. Nach dem Mittagmahl besuchte ein großer Teil der Auswärtigen das neue Strandbad, das allgemeine Anerkennung fand.

Leider mußten einige Kollegen aus dienstlichen und geschäftlichen Gründen schon mittags die Stadt verlassen. Zum Abschied fanden sich die übrigen, einige mit ihren Frauen, in dem vom Kollegen Doktor Buraer in entgegenkommendster Weise zur Verfügung gestellten großen Garten seines Vaterhauses ein. Der prächtige Park mit seinen alten Bäumen, den großen Rasenflächen und dem kühlen Schatten war so recht der geeignete Ort zu einem letzten Schwak, zumal Gaumen und Magen dank der Fürsorge der gütigen Hausfrau nicht zu kurz kamen; die aufrichtigen Dankesworte, die fielen, hat sich das lebenswürdige Ehepaar, dem wir dieses stimmungsvolle Picknick verdanken, ehrlich verdient.

Man trennte sich freudigst erregt mit dem Bewußtsein, daß alte Kameradschaft, die Zeiten überdauert und Anschauungen ausgleicht, ein gerade in der jetzigen Zeit sehr wertvolles Ideal ist.

V priloženem dopisu je popisani
potek tridesetletnice maturo, ki
se je slavila v Celsovcu. Najvsi dr-
žabi, smo prišli mi: joan Hombock,
joan Hojnsek, joan dminger in
jaz iz fugoilavice. francoza Larzer
ki je tudi fugoilavcu ni bilo,
je nemarlega bivalista, nekje
v Banatu. Cel sestanek bil je pra-
privršen, ni se čutila nobena
nužnja do drugega naroda,
medtem, ko pred 5 leti nas fugo-
ilavci niso povabili. Raz-
šli smo se z zagotovilom, da se
vidimo zopet v petih letih. Bogdaj,
da se naše želje izpolnijo.

2. avgusta

Od 2. 31. julija imam sem redni
dopust, katerega sem porabil ocči-
nomna za bivanje na Korotkem.
Krasno vreme mi je naklonil bo-
mogovni vladar, porabil sem to
priliko, da sem obiskal Bece, kjer sem
od Beberec skozi Lepen, Luže na ohi
Bece, ki je še v Austriji, nato pa po
grebeni dalje; ker nisem našel

puti do novo stoopene kote, tel sem
v črno (13 ur); od tam drugi dan
skozi Kerjave v Mežico ter zopet na
Koroško do Pliberka - 9 ur.

Obiskal sem tudi široki obiri, ki sem
ga prav lahko posetal. Krasu naj gled
sem užival žalda ta lepi kraj in v
naši krajeotini. Med gronom in
trekoni prišel sem vendar
suh na Reberco.

Hotel sem videti še nekaj več svet,
zato sem jo popihal s prijateljem
Hektorjem Köchel dne 14.7. v Solno-
grad. Krasno vreme naju je spre-
ljalo - zopet sem te videl, ki ponovni
Solnograd, tako ljubko mesto, ki
inra tako slavno zgodovino. Ne
morem, popraviti oseh utirov,
ki sem jih doživel v tem inenst-
nem mestu. Praka stopnja te
privede do nekaj znamenitega,
vsak proktor inia sojo zgodovino.

Bilo je lepo jutro, ko je znanja
pihal vlak proti Salzburgu.
Kake naravne lepote se ti odpra-
je, kaj vidis vse tukaj. Tu stopra-
ee stopra na oseh znamenite go-
Schafberg. Padel bi na kolena in
hvalil Boga, ki je tu razprstl

2
koliko naravnih lepot. Pot teboj gledaš
Kranjskega jezera - Mondsee, Attersee,
Wolfgangsee - Kellerssee - zidaj proti
juhu pa veličastno vrhove Alp.
Tukaj pa moraš reči: Otkar mi
kako lepo je tvoje delo in kolor se
uživi v to lepoto, mora spoznati,
da je nekdo nad nami, ki je to
ustvaril v svoji neskončni lepoti.
Se težko sem oplenilo od tega vsta-
ja sem, da bom težko kedaj še sto-
pil na ta orh. Se nekaj ur prebil sem
v žrtovnem mostu, videl sem pe-
ce iz Nemčije, ki so potekali proti
dunaju na velikauski posesti Kou-
cert.

Se prehitro so minuli dnevi,
obiskal sem še ljube kraje; potem
pa je zopet prišel dan, ko sem mo-
ral zapustiti milo Korovsko. O Bo-
gom mihi mi donavi kraj, vedno
te rad obiščem - vedno najdem ne-
kaj ljubekega na tebi. Seta minop,
spremnilo se je marsikaj, moji
pranci postajajo stari in tako vidim
da se bliža jesen. - Tose bine bilo
mi, če bi bila ti moja rodna zemlja
v okrožju jugoslavije, a bliža se
večna zima - za te in za me -
iz katerega naju utkdo očine
zbudi.

V Celovcu, dne 6. septembra 1928.

Ujano posravljamu za uredništvo:

Velesnoštovani gospod !

Zahvaljujemo se za Vašo donisnico z dne 20. avgustom in odgovarjamo.

V julijski številki "Našega Doma" beremo: Priporočamo dve zanimivi
novesti: "Slednji vitez Reberčan"; snisal dr. Ožbolt Ilaunig, ki
niše zanimivo novest v "Slov. Gosnodarju": "Črni križ pri Hrastovcu".

Cena 20, Din. Naročajte pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru!

"Jutro" št. 149. od 27. VI. 1928: Slednji vitez Reberčan. V samoza-
ložbi Političnega in gosnodarskega društva za Slovence ~~xxxxxxx~~ v Celovcu
je izšla iznod neresna dr. Ožbolta Ilauniga zgodovinska novest "Slednji
vitez Reberčan". Sujet je zajet iz 15. stoletja. Ta zanimiva zgodovinska
novest se odigrava na koroških tleh. Vsekakor bo novest vzbudila med
Slovenci veliko zanimanje, saj jo je snisal naš ~~rojak~~ koroški rojak.
Knjiga stane 20 Din s poštnino vred.

Goriška Straža št. 52. od 11. julija 1928: Dr. Ožbolt Ilaunig:
Slednji vitez Reberčan. Zgodovinska novest. Izdalo Politično in gosno-
darsko društvo za Slovence na Koroškem. Cena 20 Din s poštnino. -- Ta
zgodovinska novest se vrši v prvi polovici ¹⁵ 1. stoletja na Koroškem. Glav-
no dejanje je zgodva o dveh mladih ljudeh, ki sta se rada imela, na
jima je smrt preručila zemeljsko srečo. Povest govori tudi o žalostnem
koncu zadnjega celjskega grofa, ki so ga l. 1456, v Belgradu umorili
ogrski zarotniki. Dejanje še lero razvija, samo jezik bi bil lahko čis-
tejši. Knjigo priporočamo.

"Slovenec" izdajo knjige snloh ni beležib, četudi smo mu jo poslali
v oceno, istotako je nismo zasledili v "Slovenskem Narodu".

Glede snisa o Hildegardi se ne mudi, ker ga ne bomo pričeli prej
priobčevati, predno ne bo poslovala naša lastna tiskarna. Prenos stavka
z Dunaja sem nikakor ni priporočljiv. Umamo, da pričnemo kmalu po Novem
letu z obratom, če se nam ne postavijo na pot posebne zapreke.

Vaši prispevki pridejo menjaje se z Danilo Govinškovimi že pri-
hodnji mesec.

10. 9.

Udano pozdravljamo za uredništvo:

*Priloga slovensca - Reberčan, Huta, ...
vaja nekaj kritike ...
Reberčan.*

Slednji vitez Reberčan. V samozaložbi Političnega in gospodarskega društva za Slovence v Celovcu je izšla izpod peresa dr. Ožbolta Ilauņa zgodovinska povest »Slednji vitez Reberčan«. Sučet je zajet iz 15. stoletja. Ta zanimiva zgodovinska povest se odigrava na koroških tleh. Vsekakor bo povest vzbudila med Slovenci veliko zanimanje, saj jo je spisal naš koroški rojak. Knjiga stane 20 Din s poštnino vred.

*Dr. 149.
dne 22/6.28.*

14. 10.

Priloga slovensca se koroški rojak.

Korošci na sedanku 14. 10. 28 v Celju

10. 9.

Onikloptim pisano uredništva Koroskega slovenca - Radost Hutej, ki namaja nekaj kritik o moji povesti: slednji sitez Reberčan.

14. 10.

Hbrali, smo se koroški vojaki v Celju, da se spomnimo žalostnega dne 10. 10. 1920. Muzgo se je govorilo in sklepalo - a ne i moram: gospo. svetaki govor je utihnil - naša uo. da je zapciatena. Kriti bi morali zopet veliki dogodki in sedaj bo treba daleko idrih muz, ki bodo porabili priliko, da si osvojimo to, kar smo polahkoni iscllosti izgubili. Nemci so nam sedaj pomnjali desni breg Drave, gabo i vodilni krogi so to odklonili ljudstvo nikdo ni pravil. Sedaj je prepogno staviti resducije - klička je bila ndelejba, a bilo je, kakor bi se sestali na seduviri, najkaha nam je naša domovina naše gore, naše doline, naša mila Koroška. Bili smo osi boquenci in gledali stožno proti za padu, kjer je naša gibelka.

25. 5. 1928 : V ste 27 + dne 24. 5. 1928 je treč objavljena
Slovenski gospodarski revija povest: Omi križ pri
Kraštovcu. Kakor stoji, je ta revija povest
prav velika.

6. 7. 28 : D^r Ožbolt Haunig, Poslednji vitek Beberčan, zgodovinska
povest. Izdelo politično in gospodarsko društvo ^{Celovca} Slovence
na Koroskem - Celovca. ¹⁹²⁷ S pričetkom med 20 dni. Spisal D. O. J.
Kritika knjige dejavnosti: Arjuna št 24. 7 dne 30. 6. 1928 v Spilji
Mali list št 28, dne 6. 7. 1928 Jark

Arjuna: Viteška povest iz sredine 15. stoletja, ki se vrši
izkušeno na Kor med slovensk. ljudmi - opisuje nesrečno
tragično volno hiberno mladega viteza in lepe prajke gospodarske
Pripravevanje taci glatke + čisti slovensčini in je preprosto
bez onke nepotrebnosti navlake. Opisano je ljudsko in prajke
življenje. Povest je iz čistih čarov, ki so bili v Korotanu vsi
mislili predstaviti se naši in je bila se om zgodovinu naše.
Haunigova povest se je lep prispevek k zgodovinski uspehi
Korotana, naših domov in slavnik dni.

Mali list : V Koroskem Slovence je ta povest izhajala kot volnistek
sedaj ipša v posebni knjizici. Tiskarsko delo izvela čiška
Lidova knjižničarica in Društvo, kjer se tiska tudi
"Kroski Slovence".

Povest opisuje kriček srednjoveškega življenja na Koroskem, viteze in
menihce ovis čarov ter opom lepoto Padjune
Pisatelj se je držal metode starih miš piscev vpad 70 ali 80 let,
metode, ki je dolgo časa veljala pri starih mohorjevih kovati.
Ljudje so jih radi brali. Knjiga je ^{celoti} preprosto
ljudstvo. Tehnično povesti pa je + umetniški kjer stoji in vedno le
preve preprosto, Rintar + mečje, dušarstvo slovnice utemeljitelj dejanje
bi moralo biti bolj poterno. Pisatelj se lotil dopolnjevanja zgodovine
- dopolnjevanje knjige dobro samo pristal iz vsi in jo + prikupljeno
obliki predstavil rednjemu xodu.

9. 7. 28.

30. Abrechnung unzureichend - Letzter 1898 Cel. p. immer.

Präsident Prof. Dr. Franz Vaportitsch in Celovec

Präsident: Prof. Leopold Lutzerer & Luzerna, Hofrat Gottfried Thoma
in Innsbruck

Präsident 25. Oktober 1898 in Landhauskeller, 1. und 2. Operntheater und dem
Essential Czerny, Oberlandesgericht in Linz & Radlauer

7 Oktober unzureichend - kurz vor 34. unterrichtet

Mit dem Franz Lohmeyer, Zupnik & Kopivnik, Johann Linsinger, Oberbürger
Franz Hornböck " & Mexici, glavar & wolk & Ghiblini

Professor & Dr. Paulin Luitbert Lohmeyer erklärte seine
neuen Schöpfungen: 4 Franken in der Domkirche in
abstimmungs-gedenkmalen in Landhausmaale

Se: Frau Lohmeyer Zupnik, neumann bivaler & Bauart.

2. 8. 28.

Dopunkt 2-31. 7. Zeit in Belerzi, Sel in Belerzi, Stroz Lepew,
Luzer in wolk Tere, W. Greben & Curo (13 ur) - Stropi dan
& Fojaw - Mexico - Libeck (8 ur) Gleich hat luti visoki obir -
kiseru za prav luhko koschal, Kriener raggled. Volo in na goro
Schwefberg & Salzhausergute.

25. oktober

Regater smo imeli letos od 21 - 23.
Nabralo se je 287 brent, stopinj je slad-
korja so bile sled neugodne jese-
ni 16 - 17. Se bolj kisló, a se moramo
solažiti: Kakor ga je pač Bog dal.
da bile še doždeli drugo regater-
upanje na najboljšega vodno na-
plujije človeško sree.

16 november

Moj prijatelj poročnik Rozman, ki je
nekdaj urejal časnik "Mir", pri-
pravljal je mojo povest: Kapelški
punt - ga natis v obliki knjižice. Bival
mi je priloženo dopisnico:

Nejlepše božično in novoletno darilo so za
otroke: "Kolački" in "Zvezdice", za od-
rasle pa "slednji vitez Reberčan" in
"Kapelški punt". Vse te knjige se lahko na-
ročijo v upravi lista.

Predragi! Javni sem "Zbirkal"
"Kap. punt" do zadnjega danes odposlal.
Zorstvo delo! Škoda, da ga ni vzela, Mohi.
Bi vleklo bolj, kot novi - sunk! Tudi
"Jadnji Reberčan" je bil izorsten - bolj
opiljen bo se "punt"! In tudi "Trni križ"
sem nekaj bral, - in danes se "stari
cilinder". Kaj bo neki iz tega? Kdo je
Milko?! Dobro se držis in pridno piše!
Bog Te živi! Štaramo se! Pišne pozdrave
Tebi in c. g. dekani! Tvoj Rozman

»Črni križ pri Hrastovcu« v posebni knjigi! Nad vse zanimiva povest, ki je izhajala v »Slov. Gospodarju«, je sedaj izšla v posebni knjigi. Naročite si jo za razvedrilo ob dolgih zimskih večerih. Knjiga stane broš. Din 18.—, s poštnino Din 20.—, vez. Din 28.—, s poštnino Din 30.—, in se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

18 december

Povest: Črni križ pri Hrastovcu izšla je v posebni knjigi. Knj. z posrnikom Walther von der Vogelweide bi ozkliknil: Ach habe ein Lehen. Dobil sam tudi honorar. Celih zboodiu. Samnik-dar nisem mislil nato, imam posebno veselje, ker je to zaslužek, ki tyo-ra iz čistega duševnega dela. Kam manjše za povest je obično, sam nisem mislil, da bom imel ta uspek.

24 december

Ravno na božični večer prejel sem pošiljatev knjig. Kapelški punkt izšel je v posebni knjigi, ki jo je izdalo polit. in gospod. društvo korotkih Slovencev v Celovcu. Ta pošiljatev me je kaj presenetila. Takoroma je druga povest iz Korotke po fugo slavifi, ki pravi, da žive še tam Slovenci, ki so še zaslužijeni in čakajo na osvoboditev.

26 december

Dr. Ožbolt Ilauinig: Slednji vitez Reberčan. Celovec, 1927. Lidova knihtiskarna na Dunaju. Str. 126. Izdalo Politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu v samozaložbi.

Povest je iz koroške lokalne zgodovine v drugi polovici XV. stoletja, ko je viteštvo propadalo in vstajal na obzorju iz srednjega novi vek, ko je velikanski potres na Koroškem razrušil vasi in gradove. Po podatkih kronike pripoveduje konec roparskih vitezov na gradu Reberca, ki so bili za svoja zločinska početja kaznovani z izgonom, ko so nastopile bolj urejene razmere: dva sta poginila na potu v Nemčijo, eden pa v službi celjskega grofa Ulrika II. pred Belgradom. Pripoveduje, da so tedaj v večjem obsegu gojili na Koroškem trto, zlasti okrog samostanov, in dobro omenja značilni znak te dobe, kako sta se lahko družila roparstvo in pobožnost. Oče roparski vitez, sin pa duhovnik. Drugače pa je ta povest po mišljenju in slogu iz dobe Glasnika, Zore in Kresa. Glavna ženska oseba nima samo slučajno ime Marnica iz Jurčičevega Desetega brata. Zgodovinska povest pa to ni, to so le rebra zgodovine, osebe so shematični tipi z etiketo roparskih vitezov. To je bolj storijska kakor povest, zunaja skorja zgodovine, v katero so vpletena tipična lica in sheme zgodovinskih povesti in dram. Prvi vrh tvori idealni ljubezenski par, ki konča bolj po slučaju kot po notranji nujnosti. Drugi vrh pa tvori zadnji Reberčan Ivan, ki je bil tudi slučajno umorjen s ciganko, ko se je baš pred smrtjo zagledala vanj. A v tem slučaju vidimo sfingo časa, ki vrže drevo, ko so mu druge sile izpodjedle korenine.

Kljub naivnosti idealističnega sloga, ki stremi po shematičnem izražanju, pa se dejanje bere z napestjo in zanimanjem, da bodo koroški ljudje to povest radi brali. Tudi jezik je lep in gladek. Dr. J. Š.

To kritiko prinesel je, dom in soed v št. 9. letnik 1928. Balsem se hujše kritike, veseli me pa eno, da se označi povest kot zanimiva, ker to je bil moj namen, da ozbudim pri koroških Slovencih zanimanje za vitanje, ker to osred povest večalnih vol od dne do dne bolj pojemna.

G. M. 1928 D.

6 januar

Veliki dogodki se vršijo, naš kralj je
ukinil ustavo, razpustil skupščino
vse to, ker tekou oseh deset let ni bilo
drugega kakor prerokanje o skupšči-
ni, ki je dovedlo celo do groznega
umora 20. 6. 1928. Na silo ostrovo se
izrekel dr. Goršek o polnoči besede:
klojta terna je bila, a črna plakta
je padla, prišla je luč. Misli je pač
vse kaj drugega, kar je sedaj nastopilo,
ni slutil, posebno ne, da se ne vrši
jo običinske volitve dne 13. 1. iz kate-
nih je zopet mislil iziti kot zmagov-
valec. 4 kandidatne liste so si er-
še nabite - a volitev ne bo, kajti vsi običins.
ki zastopi so razpuščeni, kdo bo komi-
sar, se še ne ve. Torkato je malo ne-
prijetno, ko se tik pred odločilnim
dnevom zaprejo vrata do zmagosla-
nega pohoda.

7 januar

Danes zjutraj ob 9^h dobil sem vest,
da je preminul moj blagi prijatelj
Joan Bajtler, župnik v Sant Rupertu.
Celih 20 let sva se poznala, poznal sem
ga kot duhovnika z obširnimi dušo-
vnimi obzirami. Kakor je bil protisa-
menu sebi stroj, bil je napravi
drugemu obziren in blagega srca.
Inel je glavo dušo, kar sem videl
prostno ni poznalo, a kdor je inel
priliko, gledati v njegovo dušo,
je dobil prepričanje, da je bil
Bajtler stoz in stoz krenenit zna-
čaj. Koliko rečnih ur sva preživela
v živahnem razgovoru namaj
le prehitro minul čas. Težko je
trpel zadnje čase, udano je trpel
ose mnike. In še vedno mi je za-
igral skolinsten tisti ljubki smehljaj,
ki ga je napravil tako simpatič-
nega. Dne 4. 1. sva se videla zadnji
krat. Kakor v slovo mi je še rekel:
Bog Ti daj srečo! - Možno pojejo po-

noo-žalujejo za soojim očetu. utba
riteljem, saj on je bil tisti, ki je udah-
nil urto inasi tako krasne glasove,
da se človeku nekote razširi srce, ko
sluši te glasove, ki nas vabijo v sinje
višine, kamor go naše hropenjem
kjer je naš večni dom. Dokler se bo-
do razlegali ti glasovi po slovenskih
goricah, ostane tudi živ spomin
na te, dragi Joan! O mojemu secu
pa ostaneš kot pest prijatelj, dokler
se ne vidiva zopet tam nad goz-
dami!

Nove zgodovinske povesti.

Isti pisatelj, dr. Haunig, ki je
spisal »ČRNI KRIŽ PRI HRA-
STOVCU«, je spisal tudi zanimi-
vo povest »SLEDNJI VITEZ RE-
BERČAN«, ki stane 20 Din broš.,
»KAPELŠKI PUNT«, ki stane
28 Din broš. — Vse tri povesti ob-
ravnavajo našo domačo zgodovi-
no. Ker je naklada majhna, naj-
bolje stori tisti, ki knjige takoj
naroči pri **Tiskarni sv. Cirila v
Mariboru.**

Slovenski gospodar, št. 2. 1929.

Razglas.

V zapuščinski zadevi po dne 7. januarja 1929 v Spod. Voličini umrlem župniku Ivanu Pajtler dovoli sodišče vsled odločbe v oporoki prostovoljno sodno dražbo na podlagi inventure popisanih premičnin, med temi posebno živine, vina letnik 1928, 550 litrov starega vina itd. **Dražba se bo vršila dne 13. februarja 1929 z začetkom ob 9. uri na licu mesta v župnišču pri Sv. Rupertu v Slov. g.** ter se bo nadaljevala naslednje dni.

Pri dražbi se bo oziralo samo na ponudbe, ki dosegajo najmanj eno tretjino cenilne vrednosti. Predmeti kovinske vrednosti domaknejo se, če bo ponudba znašala določeno vrednost. Zdražilo se ima položiti takoj v roke sodnega odposlanca. Zdražbani predmeti se imajo takoj odvzeti. Nevarnost preide z izrečenim domikom na kupca. Pristojbine plačajo kupci takoj. 130

Okrajno sodišče Sv. Lenart v Slovenskih goricah,
oddelek I., dne 25. januarja 1929.

Dr. Ilanig.

Mladi Grča, je bil pričen, zašav in v mladenič. A kaj je mogel on proti mu, da mu je njegova moška krasota vzročila zavistnikov med mladežjo.

Izjemo je delala zgolj le Ančka Zelenkova: imenovani niti ples ni dišal, to je ni vrtil Jurček, in niti dneva ni inulo, da bi se ne bila razgovarjala s ojim Jurčkom.

Toda — prišel je bogat snubec od sode in Ančka je bila primorana vzeti, kajti Grča nima niti svoje koč, žile zgolj iz rok do ust.

Bila je noč in tema kakor v rogu. — Stari Grča se je prebudil, zapalil luč in kaj je videl? Postelj sinova je bila — razna. V zli slutnji vrže nase kožuh, kame laterno ter se z vročo molitvijo ustnicah ponagli iz koč tjakaj, odder so udarjali zvoki godbe. Stopi pred hišo in se ozre skozi okno. Ančka Zelenkova. hleda kot stena, gre prav-

na pomagadel je on, pretepal s

Z jutrom pri Kralon večera ne

Stari Gr od rok nek talijo mu delom, po zamislil .

Prišla m letom, ko še danes ne bi danes še ne bila vze to je baje je nasmeh v grobu, k je on pijar sin moj, č solzil se je

Slov. gospodar
št. 3. 1929

17. januar

Velečastiti gospod župnik Ivan Pajtlar — umrl. Po dolgi, mučni bolezni je zatisnil dne 7. januarja t. l. svoje trudne oči za vedno preblagi gospod župnik Ivan Pajtlar. Rojen je bil dne 7. majnika 1858 v župniji Sv. Miklavža pri Ormožu, v duhovnika je bil posvečen dne 16. julija 1882 in kaplanoval je v Hočah, Svečini, sedem let v Št. Lovrencu na P., Hajdini, bil provizor v Svetinjah, nato kaplan v Ljutomeru, odkoder je bil imenovan za župnika v Št. Rupertu in umeščen dne 28. januarja 1894. Skoraj 35 let je tedaj pastiroval v tej župniji. Kot duhovnik je bil globoko veren ter obračal vso pozornost na vzorno versko življenje svojih župljanov. Dosegel je lepšavo cerkve ter zboljšanje gospodarskih poslopij. Bil je blagega, dobrega srca, radodaren napram revnim, ponižen in nad vse gostoljuben. Čislal je pravo prijateljstvo, geslo mu je bilo: za htevaj od prijatelja poštenost, a bodi tudi sam pošten. V družbi je bil vesel in ljubil lepo petje. Njegovemu finemu posluhu je tudi pripisovati, da je ubral za

★ † Župnik Ivan Pajtlar. V ponedeljek zjutraj ob pol 8 je po dolgi bolezni umrl gosp. Ivan Pajtlar, župnik v Št. Rupertu v Slovenskih goricah. Rodil se je 7. maja 1858 v župniji Sv. Miklavža pri Ormožu, v mašnika je bil posvečen 16. julija 1882. Kaplanoval je v Hočah, Svečini, pri Sv. Lovrencu na Pohorju, na Hajdini ter v Ljutomeru. Kot provizor je služboval pri Svetinjah. Pri Sv. Rupertu je bil za župnika od 28. januarja 1894, torej skoraj 34 let. Pokojni je bil vzoren duhovnik, zelo blagega in dobrega srca ter nadvse gostoljuben. Pogreb bo v četrtek, 10. januarja ob pol 10 dopoldne. Vrlemu duhovniku in odločnemu narodnjaku trajen spomin!

Slovenec, št. 7. 1929.

nove zvonove tiste glasove, kakor so jih imeli prejšnji. Preminuli pa je bil tudi vseskozi navdušen narodnjak. V težkih časih starega avstrijskega režima je stal zvesto na braniku za naše narodne pravice. Uspešno je deloval pri posojilnici v Šent Lenartu, duša je bil Kat. izobraževalnega društva in Orla v Št. Rupertu, katerim je volil tudi zemljišče za zgradbo Društvenega doma. Kako so vsi spoštovali blagopokojnika, je pokazal njegov pogreb. Razun župljanov so prišli ljudje od blizu in daleč, zastopniki uradov v Št. Lenartu in učiteljstvo iz Št. Ruperta in Sv. Barbare polnoštevno. Krasni venci so pokrivali krsto. Osemnajst duhovnih sobratov iz šentlenartske dekanije in oddaljenih župnij se je zbralo, da spremijo najstarejšega župnika te dekanije na njegovi zadnji poti. V poljudnih besedah je razložil potek življenja preminulega gospoda duhovni svetovalec in dekan Jos. Janžekovič, žalni spreved je vodil milostl. gospod prošt Žagar iz Ptuja kot cerkveni patron šentrupertske cerkve ob nepregledni množici žalujočih, bilo jih je gotovo nad 2000. Ob odprtem grobu se je poslovil v ganljivih besedah gospod učitelj F. Grögl, s primernimi jedrnatimi

mi nagovori so položili na grob vence zastopniki izobraževalnega društva, Orla in družbe Marijinih deklet. Domači cerkveni pevski zbor, pomnožen z zborom iz Št. Martina, je zapel na domu, v cerkvi in ob odprtem grobu z vso dovršenostjo ganljive žalostinke. Ko so izzveneli zadnji glasovi, je predrlo skozi goste megle zlato solnce s svojimi ogrevajočimi žarki v zadnji pozdrav na sveži grob. Otožnega srca so zapuščali vsi mirni dom blagopokojnega, saj ne bomo gledali več njegovega prijaznega obraza in pogleda ter se veselili nad njegovim ljubkim nasmehom. Njegova želja v oporoki, naj nosi njegov spomenik napis: »Spavaj sladko« se naj izpolni, saj vsi ohranimo blagom duhovniku in prijatelju trajen, blag spomin. Spavaj mirno, na svidenje nad zvezdami. — Dr. I.

Svojemu nepozabnemu prijatelju Joanu Pajtlar zapisal sem te vrstice v spomin. Kako ga pogrešam, kolikokrat glisim šentrupertske zvonove, vidim nauj!

se tudi mora zabeležiti - posebnost, ki se v naših krajih ne prilepi tako lahko - danes jutraj kazal je toplover - 28°C. Ne nekaj drug, pritiska hud mraz, danes je dosegel vrhunec. Zvečer je nekoliko poleglo.

Pismo iz Sv. Lenarta

SADOVI IN USPEHI SMOTRENEGA DELOVANJA SEDANJEGA ŽUPANA. NEKAJ REMINISCENC NA STARE ČASE.

Sv. Lenart v Slov. gor., 29. I.

Dne 13. januarja bi se imele vršiti volitve v občinski odbor naše občine. Do volitev radi novega stanja v državi sicer ni prišlo, pač pa so pokazale že vlozene kandidatne liste, da je ogromna večina volilcev za sedanje vodstvo občine. Pod županovanjem dr. Goriška se je pokazal vsestranski napredek v našem trgu. Šetališče, olepšano sejmišče, obsežni občinski vrtovi, nasadi in steze in končno še električna razsvetljava so pač najboljši in vidni znaki smotrenega in nesebičnega delovanja župana dr. Goriška. To so uvideli tudi njegovi politični nasprotniki. Nikdo se ni upal nastopiti neposredno zoper osebo župana, pač pa so si pomagali z izgovorom, da je treba spraviti v odbor neko opozicijo, katere sedaj ni. O tem vprašanju so si bili nasprotniki sicer edini, niso se pa mogli zediniti glede nosilstva opozicijske liste. Kot nosilec je šilil v ospredje bivši župan Karol Aubl. Toda prvič po letu 1920 so se našli med pristaši SLS možje, ki so odklonili Aubla kot nosilca in sicer z upravičeno utemeljitvijo, da Karl Aubl po svojem prepričanju ni Slovenec. Z ozirom na to dejstvo in na okolnost, da je g. Fran Žebot trdovratno interveniral za gasilno društvo, čegar načelnik je bil Karl Aubl in je tega tudi kandidiral v gerentski sosvet okrajnega zastopa, ne bo odveč, ako rešimo pozabljeno predzgodovino g. Aubla.

V času narodne sluge je kupil g. dr. Gorišek v družbi dveh kmetov kot odbornik Posojilnice krčmo Matija Poliča v trgu. Čeravno je po dveh letih v Posojilnici in s tem tudi v krčmi popolnoma zagospodarila duhovščina, pa je zahajala slovenska napredna družba še vedno izključno v ta lokal, kjer je imela tudi Čitalnica svoje gledališke predstave. Leta 1908 pa je bil v trgu neki posebno nestrpen kaplan, ki je Čitalnici sporočil, da je Katoliško bralno društvo, katero je vzelo dvorano formalno v najem, pripravljeno dovoliti gledališke predstave samo v slučaju, ako on osebno odobri vsako predstavo. Čitalnica je bila radi tega prisiljena, da si je poiskala druge prostore in jih je našla v hiši Marije Aubl, matere Karla Aubla. Naravno je bilo, da se je tudi vsa dnevna krčmarska družba naprednih Slovencev preselila v to krčmo in to v nemalo nevoljo Alojza Arnuša, posojilničnega krčmarja.

Leta 1910 je prišlo do občinskih volitev, to je do onih volitev, katere si je vzel naš pisatelj dr. Kraigher kot vzor

za svoje volitve v »Kontrolorju Škrobarju«. Obe slovenski stranki sta se sestali v krčmi Alojza Arnuša radi dogovora o skupnem nastopu. Pri tem razgovoru se je pokazalo, da je uspeh združenih slovenskih strank pod normalnimi razmerami v tretjem razredu popolnoma zasiguran, da pa je vsak nastop v ostalih dveh razredih brezpomemben. Pri tej točki pa je zahteval Alojz Arnuš brezpogojni nastop tudi v drugem razredu, to je bilo v razredu, kjer je imel volilno pravico g. Karl Aubl. Naprednjaki so takoj spoznali, zakaj je prišel Arnuš s to zahtevo. Stavili so zato kot pogoj za sprejem tega predloga brezpogojno zagotovilo souporabe tako posojilnične krčme kakor tudi dvorane za čitalnične prireditve in to za slučaj, če bi morali radi udeležbe Karla Aubla pri volitvah zapustiti krčmo njegove matere. Posojilnica je na ta pogoj pristala. Dr. Gorišek je po tem sestanku razložil položaj naprednjakov tako materi Mariji Aubl kakor tudi sinu Karlu, ki sta obadva obljubila, da se Karl Aubl volitev ne bo udeležil.

Prišel je dan volitev. Nemškutarji so že vsa leta težko gledali slovensko družbo v takozvani nemški krčmi in so se bali vpliva, ki bi ga lahko imela slovenska družba na mišljenje Karla Aubla. Zato so napeli na dan volitve vse svoje sile ter so končno v večji družbi slavnostno in s krikom spremljali Karla Aubla mimo slovenske krčme na volišče. Karl Aubl je seveda volil nemški. Še isti dan se je nato presešla vsa slovenska družba v krčmo Alojza Arnuša in Aublova krčma je bila zopet »razkužena« ter je postala shajališče Nemcev in nemški mislečih Slovencev. Narodna vlada je leta 1918 to krčmo celo za par mesecev zaprla. Razpoloženje Karla Aubla proti Slovincem sploh in proti dr. Gorišku posebej je tedaj razumljivo.

Kljub vsemu temu pa so smatrali nekateri novo došli pristaši SLS g. Aubla kot primerno bojno sredstvo zoper naprednjake v trgu, posebno zoper dr. Goriška. In tako se je moglo zgoditi, da je narodna vlada v Ljubljani leta 1920 z istim dekretom odstavila dr. Goriška iz gerentskega sosveta in imenovala na njegovo mesto g. Karla Aubla. Informacije so temeljile gotovo na izpovedbah oseb, ki so leta 1910 igrale slično ulogo kakor g. Karl Aubl.

Končno pa smo vendar dočakali tudi v SLS nastop takih mož, ki jim gre čast stranke pred taktično koristjo.

Dr. O. I.: Črni križ pri Hrastovcu. Zgodovinska povest. Založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Cirilova knjižica XXVI. zvezek. Knjiga obsega na trpežnem papirju 200 strani in stane broširana 18 Din, vezana pa 28 Din. Povest je spisal nam dobro znani pisatelj, ki že leta polni stolpce našega lista s poljudnim pripovedovanjem zgodovinskih povesti. Knjigo toplo priporočamo.

Dr. Ožbolt Ilaunig: Kapelški punt. Tik pred božičnimi prazniki je izšla v samozaložbi Političnega in gospodarskega društva za

Slovence na Koroškem navedena zgodovinska povest. Obsega 166 strani in je moderno opremljena. Stane broširana v tuzemstvu 2 S brez poštnine in v inozemstvu 28 Din s poštnino. Vezanih knjig zaenkrat še ni v zalogi. Dobiva se v upravi „Koroškega Slovencea“ v Celovcu, Viktringerring 26.

Koroški Slovence št. 7. leto 1929

25. socijana

Ker je vse piše o strašni zimi, naj
zabeležim, da je kazal toplomer
dne 22. socijana nič manj kakor
25° C. mraza. Danes so pa prišli skor-
e, potegnil je jug, a videti je, da
zopet odidejo, ker je začel briti sever.

je obiskal v nedeljo dne 16. junija silen potres, ki je zahteval obilne človeške žrtve in povzročil strašno opustošenje. Pred potresom je začel bruhati ognjenik Homa koma gatake. Potres je popolnoma razdeljal tri v bližini vulkana ležeče kraje. Istočasno je potres močno razsajal po severnem delu Nove Zelandije, kjer so občutno poškodovana štiri mesta.

Poizvedba. Meseca junija je izginila svojim starišem 15letna hčerka z imenom Rozalija Trafela, ki se pa izdaja baje za Rožo Vindiš. Ona ima svetle lase, ki pa si jih je dala baje že na »bubi« postriči, in je za svojo starost močno razvita ter navadno oblečena. Ker je bilo dosedaj orožniško in policijsko zasledovanje brezuspešno, prosim, da se mi blagovoli naznaniti, če kdo kaj ve o dekletu. — Anton Šeruga, kmet v Lubstavi, pošta Št. Vid pri Ptuj.

Koledarčkov Kmečke zveze za leto 1929 ima prodajalna sv. Cirila v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, še večje število na razpolago. Prodaja jih za polovično ceno 5 Din. Porabite ugodno priliko!

Šolska upisovanja.

Sprejem dijakov v kn.-šk. dijaško semenišče za šolsko leto 1929-30. V dijaško semenišče se sprejmejo zdravi, dobro vzgojeni dijaki, ki so vsaj z dobrim uspehom dovršili kak gimnazijski razred ali osnovno šolo in ki imajo namen, po dovršeni gimnaziji posvetiti se duhovskemu stanu. Vpoštevalo se le prošnjiki, ki so zakonski sinovi vzornih krščanskih starišev. Prošnje za sprejem se morajo vložiti do 31. julija potom pristojnih župnih uradov na škofijski ordinariat v Mariboru. Priložiti se mora krstni list, zadnje šolsko spričevalo, ubožni list in zdravniško spričevalo. Višina letnega prispevka se bo določila za vsakega gojenca posebej z ozirom na premoženjske razmere starišev. Vsi prošnjiki se morajo v času od 24. do 31. julija osebno predstaviti ravnateljstvu zavoda. — Ravnateljstvo.

Drž. meščanska šola v Ptuj. Vpisovanje učencev v prvi razred se vrši dne 29. in 30. junija in dne 1. julija t. l. v 2. razredu meščanske šole. Vpisovanje dosedanjih učencev zavoda v 2., 3. in 4. razred se vrši iste dni v 4. razredu zavoda.

Meščanska šola v Slovenski Bistrici. Vpisovanje v I. razred bo dne 29. in 30. junija od 8. do 12. ure dopoldne. Za vpis je potrebno izpričevalo o uspešno dovršenem 4. šolskem letu in krstni list. Pri vpisu je plačati 20 Din za fond za zdravstveno zaščito učencev. Kdor se izkaže s potrdilom davčne uprave, da njegovi starši ne plačajo 30 Din neposrednih davkov, je tega prispevka oproščen. Ista dneva bo tudi vpisovanje v višje razrede.

*

Rimski grobovi v Slov. gor.

Lansko leto spomlad smo poročali v našem listu, da so odkrili pri Št. Lenartu v Slov. goricah rimski grob, kojega vsebino so prenesli v mariborski muzej.

V četrtek dne 20. junija se je vršil pregled mesta, kjer je bil lani odkrit rimski grob in se je ugotovilo sledeče:

Nekoliko pred Št. Lenartom se odcepi okrajna cesta, ki pelje skozi Črni les, vas Lormanje, proti Št. Rupertu v Ptuj. Dobrih pet minut iz vasi Lormanje je stal še lani skoro tik ob omenje-

ni okrajni cesti hrastov gozdček, ki je bil last občine Šetarjeva-Radehova. Ker so bili hrasti že debeli ter dozoreli, jih je pustila občina lansko spomlad podreti. Na vrhu grička je stalo najbolj ukoreninjeno drevo. Ko se je izpodkopano podrlo, so zapazili, da je pod njim grob.

Kaj so našli v grobu?

Grob je bil le nekoliko pod ilovnato zemljo in v četverokotu obdan od mogočnih kamenitih plošč in istotako pokrit s ploščo. Na dnu četverokota je bilo kamenito korito in v njem lončene posode s pepelom in ostanki kosti rajnih, lončene leščerbe, steklenica z vinom in rimski novc. Tako zgleda približno vsak starorimski grob. Rimljani pagani so rajne sežigali in bogatejši so shranjevali njih pepel. V grobnico položeni denar je bil za prevoznika iz tega in na drugi svet in istotako vino — znak potrebe posmrtnega okrepčila. V grobu je še bila bronasta zapestnica in zaponka.

Omenjena grobnica je bila last kake bogatejše rimske družine in so v njej shranjevali pepelnate ostanke od več umrlih članov družine.

Pregled najdišča.

Pregled znamenitega najdišča 20. junija je pokazal, da omenjeni grob ni sam, ampak da sta pod njim še 2 precej znatni grobišči, ki ju bo pustilo mariborsko Muzejsko društvo odkriti na jesen letošnjega leta, ko je lažje dobiti delavce in ne bo več tako pekoča vročina. Izkopine iz še neodkritih grobišč obetajo velike zanimivosti.

Krog večjih grobnic so shranjevali siromašnejši ljudje ostanke svojcev v glinastih posodah, kojih razbiti ostanke so raztreseni krog glavnih grobov.

Omenjeni grobi so ostali skozi tisočletja nedotaknjeni, ker jih je čuval hrastov gozd. Desno in levo od gozdiča so polja, že obdelana bogzna koliko sto let in radi tega tamkaj danes ni znakov o starorimskih grobih, ki so pa gotovo bili tudi tamkaj.

Koj nad vasjo Lormanje je takozvani Črni les — smrekov gozd, v katerem je več gričkov, ki kažejo, da se skrivajo pod zemljo stara grobišča.

Znamenitest Črnega lesa.

Črni les pri Št. Lenartu je znan našim čitateljem iz dr. Ilaunikove povesti »Črni križ pri Hrastovcu«. V gozdu je še danes parcela, ki je zaznamovana v mapi z imenom »Ptičnica«. Vse sosedne parcele so kmetska last, samo Ptičnica še spada danes pod graščino Hrastovec.

Parcela je okrogla, ima v premeru kakih 40 m in je krog in krog obdana od še danes dobrovidnega okopa. Okop je znak, da je bil ta prostor pred stoletji ograjen in so v njem gojili hrastovski graščaki razne ptice za lov kakor: sokole, sove itd.

Kakor šentlenarška okolica so glede starih grobov znameniti vsi kraji med Gornjo Radgono in Št. Lenartom. — Starorimski grobovi po Slovenskih goricah so po večini iz 2. in 3. stoletja po Kristusu.

Skrivnosti grobov starih kraljev.

Mesto Ur v Mezopotamiji je znano iz sv. pisma, ki pravi, da se je izselil oča Abraham iz tega mesta. Angleži so začeli iskati to mesto, ga izkopali in objavili znamenitosti izkopin. Izkopavanja so pričeli leta 1918 in še danes niso gotovi. Izpod ruševin so rešili oni del starodavnega mesta Ur, (ki je ležalo 100 km od izliva reke Eufkrat v morje), kjer so bila pozidana svetišča (templji).

V zimi 1927-28 so zadeli pri izkopavanju na tri podzemeljska grobišča, ki so pozidana eno vrh drugega. En grob so že našli veliko prej in so ga našli Angleži izropanega. Pod tem grobom so našli omenjene zime naleteli na zidano grobišče, v katerem so odkrili vsakojake darove za bogove, dragocene kamne, kovinaste dragocene predmete, kosti od ljudi in živali. To je bil grob kralja Mes-Kalam-Dug. Takoj poleg le nekoliko globeje je zidina, v kateri je počivala kraljica, ki je umrla ne koliko pozneje kot njeni soprog. Kralji čine kosti so počivale na lesenem nosalu, poleg nog so koščeni ostanke služabnic, ki so jej morale po tedajnem običaju slediti v smrt. Še danes je videti, kako so se držali prsti teh nesrečnih žrtev, ki so bile umorjene pred 5 tisoč leti, strun lepo okrašenih harf. Prostor krog kraljevega groba je napolnjen z okostenjaki ljudi in živali, ki so spremlile kraljevega mogočnjaka v smrt. Pred vsem so ohranjeni okostnjaki 6 mož straže. Razbite lobanje so še danes pokrite s čeladami iz bakra, preko prs so imeli položene sulice. Ob koncu grobišča sta dva štirikolesna voza. V vsak voz so bili upreženi 3 biki, o tem pričajo okostja. Biki so bili opremljeni s srebrnimi obroči v nosu in s srebrnimi obroči krog vratu, vajeti so bile posute s srebrnimi ploščicami. Poleg živine so raztepele kosti hlapcev in na kozlih voz so skeletni kočijažev. Videti je še okostja od več nego 50 moških s kratkimi nožički, ki so bili v okraški, čašice, galetice, skri,

V grobu iz bakra v kraljevni m. čolnom reki E. dokaz, shi: m. človešt

Znan vrata, gla obli več tiso peke in celo obokanje stropa.

Najdena ženska lepoticja dokazujejo da je bil ženski spol gizdav tedaj ravno tako kakor je danes. Ženske so rabile razne dišave, prstane, gladila za nohte, umetno napravljene lase itd.

Vsi v teh grobiščih najdeni dragoceni

Anton Merocci. V Sv. Lovreču na Ptuj je umrl vsi sodni svetniki p. g. Anton Merocci, star 80 let. Pogreb se bo vršil v petek ob 4 iz kapele mesnega pokopališča na Pobrežje, kamor so ga včeraj prepeljali iz St. Lovrečca. Rajni je bil kot sodnik objektivni mož. Bil je oče znanega nemškega pisatelja zdravnik dr. Kamila Morocuttija v St. Ilju.

Maribor

ni in naravni predmeti pričajo o visoki kulturi Abrahamovega mesta Ur ob reki Eufkrat.

Pri pogledu na visoko kulturo in tehniko tedajšnjih časov se ne moremo odreči groze pri misli: na kako krvav ter divjaški način so častili svoje malike tedajni narodi. Vsa bogoslužja so bila združena s človeškimi žrtvami. Uboga kraljeva služinčad je morala za prazno vernim trinogom celo v grob! Ni čuda, da je pri pogledu na divjaško-krvavo bogočastje oči Abraham zapustil bogati Ur in se izselil.

*

Čudeži stare tehnike.

V današnjih časih zračnega prometa, radija itd. ne smemo pozabiti, da so dosegli in dovršili že v starodavnih časih prava čudeža, ki se nam zdijo danes nerazumljiva, ako upoštevamo, da so bila napravljena z najbolj enostavnimi pripomočki.

Vzamimo n. pr. rudarstvo v starih časih. Iz dobe Rimljanov in Kartazanov imamo bakrene rudnike. Tedajni rudarji sužnji so morali nad bakreno rudo ležati plasti ila, kamenja ter zemlje odstraniti z rokami. Sploh so delali v rudnikih le s kladivi, zagozdami, s kostmi in rogovjem od živali. Je neverjetno in vendar so izdolbili že tedaj z najbolj priprostim orodjem globoke hodnike v skalovja. Ugotovili so po značajih zagozde, da so prodrli tekom 24 ur v primeroma mehak kamen le 1 cm globoko. V rudniku v Španiji so našli 200 m globoko pod zemljo bakreno ploščo z napisom. Koliko sužnjevi rudarjev se je trudilo in dalo zelo življenje, predno so se prikopali in privrtali 200 m globoko!

Kako zelo bogati so bili stari časi na zlatu! Starogrški zgodovinar Herodot poroča o neizmernem zlatem bogastvu starega Egipta. V starem Egiptu so uklepali odlične ujetnike v zlate verige. Za časa egipčanskega faraona Ramzesa II. (1300—1230 pred Kristusom) so dobivali iz nubijskih zlatih rudnikov na leto čistega zlata za 416 milijonov dinarjev.

Zelo visoko razvito železno industrijo so izsledili v Indiji 2500 let pred Kr. V Indiji so našli neverjetno velike kovaške izdelke, katerim se čudimo danes v dobi parnih in električnih kladiv. Največji spomin na staroindijsko kovaško umetnost je steber v bližini mesta Delhi. Steber je težak 17 tisoč kg in je iz enega kosa najbolj čistega železa. Visok je 7 m nad zemljo in se nikjer ne pozna, da bi bil zvarjen iz več delov. Iz napisa, ki je utisnjen v železno znamenitost, čitamo, da je bil izgotovljen ter postavljen v 9. stoletju pred Kr.

Ko je priromala v Rim prvič tkana svila, so razpletli tkanine, razcepili posamezne niti, da so tako razmnožili dragocenost. Najfinejše nitke so še le zopet novo tkali. To je dokaz za dragocenost svile v starorimskih časih. 1 kg škrlataste svile je stal tedaj 53.625 Din.

Veliko ulogo v starih časih je igralo barvilo: škrlat (purpur), katerega so pridobivali iz škrlatastega polža. Današnji poizkusi so dokazali, da je dalo

12 tisoč komadov omenjenega polža le komaj 1.5 grama čistega škrlata. V starih časih je bil vreden 1 kg škrlata 520 do 620 tisoč Din. Škrlatne tvornice so morale gojiti neizmerne množine škrlatastih polžov. Na obmorski obali pri mestu Saida (Sidon) v Palestini pokrivajo še danes ostanki škrlatastega polža zemljo več metrov visoko, 25 m na široko in več 100 m na dolgo. V starem Sidonu je bila barvarna za škrlat.

V stari Mezopotamiji (med veletokoma Eufkrat in Tigris) so bile v starodavnih časih v navadi stavbe, ki so se dvigale v nekakih stopnicah (terasah) v višino. Kako ogromna dela so bila potrebna, da so bile te stavbe dovršene, je razvidno iz računov, ki so danes obelodani in se nanašajo na mezopotamski dve stavbi pri Kujundšik hribu. Ena zgradba obsega 6½ milijona, druga 14½ milijona ton zemlje. Da so dogotovili prvo stavbo, je bilo potrebno 1000 delavcev skozi 54 let, za dozidavo druge ravno toliko delavnih moči skozi 120 let. Ni verjetno, da bi bili za zidavo porabili toliko časa. Vzemi 10 let za vsakega velikana, potem dobimo za eno pozidavo 5400, za drugo 12 tisoč delavcev na 10 let.

Po poročilu starogrškega zgodovinarja Herodota je bilo pri zidavi staroegiptovske Keopsove piramide zaposlenih 20 let 100 tisoč delavcev. Ti so 2.300.000 kamenitih kosov polagali v 210 plasteh eno na drugo. — Takozvana sfiga pri piramidah pri vasi Gizeh je izklesana iz enega kamenitega kosa in visoka 23 m, dolga 57 m. Kako ogromen je šel moral biti kamen, iz katerega so izklesali sfigo!

Občudovanja vredna je stara gradba mostov. V zgodovini najstarejši most je spajal oba dela starega mesta Babilon preko veletoka Eufkrat. Most je pozidal iz sv. pisma znani kralj Nebukadnezar. Na kraju, kjer je bil most, je reka široka 900 m ter so morali pozidati v vodo 100 kamenitih stebrov. Temeľjev za posamezne stebre niso mogli zgraditi drugače, kakor da so reko za dobo dela prestavili v drugo strugo.

Tehnika glede gradbe ladij se nikakor neda v starih časih primerjati z današnjo. Vsekakor so se povzpeli v zgodovinsko najstarejših časih tudi na tem polju zelo visoko. Vladar Hiero iz Sirakuze (na današnjem italijanskem otoku Sicilija) je zgradil ladjo »Aleksandrijo« s tremi jambori. Nosila je 4200 današnjih ton tovara. Bilo je na njej 60 sob in dvoran, kuhinja, vrt, telovadnica, knjižnica in kopalnica. V 40 vrstah ena nad drugo je sedelo 2000 veslačev, ki so gnali s pomočjo vesel ladjo po morski gladini.

Iz naštetih vzgledov je razvidno, kako visoko se je povzpental človeški razum v zgodovinsko najstarejših časih, da nam je zapustil še danes vsega občudovanja vredne izkopine in skozi tisoč in tisočletja dobro ohranjene — ogromne znake stare kulture!

Kdor hoče dobro obutev, si kupi Karo čevlje v Mariboru, Koroška cesta št. 19. 559

Nekaj o molih.

Pri molih, ki uničujejo naše obleke, preproge itd., je ta težava, da pride na eno samico po 100 samcev. Majhni metuljčki, ki frčijo v nočeh po sobah, in katere lovimo in uničujemo z rokami, to so samci. Lov na samce je čisto brez pomena, ker že zadostuje samo eden samec, da molova nadležnost ne izumre.

Samica ima majhne ter nerodne peruti, katerih se ne poslužuje, ampak le leno lazi in se skriva po kotih stanovanj. Ako se dvigne kvišku s pomočjo peruti, je polet komaj visok 1 m. Truplo samice je precej dolgo in napolnjeno s tisoči in tisoči jajčec, katere leže v razpoke v tleh ali na druga skrita mesta. Jajčeca so tako neznačajna, da jih je nemogoče izslediti s prostim očesom. Iz jajčec se izležejo gosenice, ki so tako majhne, da jih lahko prenaša veter iz enega stanovanja v drugo. Razvoj in življenje mola sta bila ugotovljena šele v novem času od naravoslovca dr. Tičaka. Še le ta je ugotovil: kako in proti komu se nam je bojevati, ako hočemo iztrebiti iz stanovanja mole.

Boj proti molu se mora usmeriti proti molji gosenici. Molje gosenice so najbolj požrešen mrčes, kar ga poznamo!

Vrste molov in moljih gosenic so različne in mnogovrstne. To lahko opazujemo sami. Najdemo čisto majhne molove metuljčke, pa tudi prave metulje. Vsaka vrsta mola ljubi drugo vrsto sukna. Gosenice ene vrste molov grobo le na volno. Volno uničijo, bodisi da jo izsledijo v obleki, preprogi in nogavicah. Imamo tkanine, ki so iz bombaževine in volne. Volnina molja gosenica bo izžrla le pravo volno in pustila bombaževino. Druge molje gosenice se zajedo le v kožuho, zopet druge le v perje. So celo take, ki žro slikarske čopiče, ki so iz ščetin ali iz dlake.

Kmetovalcu je poleg volnenega mola dobro znan nenasičljivi žitni mol.

Skrivnost narave pa je: kako razločijo in najdejo razne vrste molov volno, perje, kožuho, žitno zrno itd.

Ko se izvalijo molje gosenice iz jajčec, potem se zajedo v zgoraj omenjene predmete ter žro in žro, dokler se ne odebelijo in dosežejo precejšnjo velikost.

Ako hočemo mole iztrebiti, moramo moljim gosenicam pregnati apetit po suknu, perju, kožuho, itd. Gosenici moramo zagreniti požrešnost, da pogine od glada.

Naravoslovec dr. Tičak, ki je raziskal mola, je odkril tudi kemično sredstvo zoper njegov apetit. — Najboljše sredstvo za uničenje moljih gosenic je takozvani »Eulan«. Poizkusi so dokazali, da z Eulanom namočenega sukna, kožuho, itd. se ne loti nobena molja gosenica. Če je že ugneždena, po rabi tega sredstva pogine. Ako je iztrebljena gosenica, se ne more iz nje razviti molji metulj ne samec in ne samica — mola smo pregnali in imamo mir pred njegovo uničevalno požrešnostjo!

Čitajte „Slov. Gospodarja“

1 mare

Suhoparni, dolgotrasni zimski čas porabil sem, da sem zavel priati zgodovinsko povest: Patenbahova poguba. Porabil sem več knjig, ki obdelujejo to snov; študije in delovanje nevročnega grofa me je vedno zanimalo, posebno še, ker je bil soglasnik parste, ki je menila na to, da se Doprka, Hrastovka in Slovenija odcepijo od Avstrije kot samostojne države. Avstrijski, frankopani in drugi imajo svoje tedaj tako ideje, ki se je šele sedaj posvetovni vojski uresničila.

sl. 32. 1929 **NAŠE KNJIGE** Kor. Sl. Lj. Lj. Lj.

Dr. O. I., **Črni križ pri Hrastovcu.** Zgodovinska povest. Založila tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Cena broširanega izvoda 18, vezanega 28 Din. — Vsebina: V gradu Hrastovec pri Št. Lenartu v Slovenskih goricah je graščakinja Herberstein, katere edini sin Friderik se je na tihem poročil z Agato, hčerko plemiča Nürnbergerja na Štraleku. Grajski oskrbnik Trenak, ki sovraži Agato, ker je odklonila njegovo snubitev, in izve slučajno za skrivno poroko, sporoči to graščakinja, ki se hoče maščevati. Ker je sin odšel na vojno in pustil Agato pri očetu, se graščakinja posreči, da Agato ujame in jo spravi v grad, kjer jo obtoži čarovništva, ker je s tamnim sredstvom premotila sina. Obsojena je na smrt in v Črnem lesu obglavljena. Friderik Herberstein, njen soprog, se vrne prepozno. Z materjo prekine vsako zvezo, na mestu usmrtitve pa postavi Črni križ, ki je bil tam še do zadnjega, sam pa gre v samostan. To je okoli leta 1600. S to zgodovino so v zvezi skakači, ki imajo v Št. Lenartu svoj glavni stan. Župnik Morenus, ki je poročil Friderika z Agato in podpira novo sekto, mora bežati, ker ga graščakinja preganja. In ta končno sama v blaznosti najde žalostno smrt. Snov je vzeta iz narodne pripovedke o Črnem križu in o skakačih, ki so imeli tam svojo kapelo.

28 junij

U povestjo Patenbach sem tedaj
gotov. Urednik Solocjanis mi
jesporočil, da sprejme povest.
Tedaj je samo treba še preprati
čisto, potem pa kajdiš uredništvo
in tiskarno.

10 julij

O Pragi vsižo se to. Vavlaoske ilan-
nosti. Aug. Orlovska Soza je sporočila,
da se vsi ovelika slavnost oseh Orlov-
kih pozg v Pragi. Udeležil sem se
tega potovanja. Avni mi žal
in sem skrajno hvaljeu.

Odpotovali smo 1. julija ob 11 ponoči
iz Maribora. Bilo je mnogo znanca,
zato tudi prijetna sozupa. Do Dunaja
nibila sozupa kaj posebnega, kajti
v Ljubljani dodelili so za to potovanje
beljstare sozove. Tako so se do Dunaja
videl na treh sozovih osi in slunaj-
no tudi v tem, v katerem sem
se sozil jaz. Smeli smo precejno
zanimdo. Lepa bila je sozupa dol
erej Semmering - frašnekda, slo-

ovinski šurkenik v leot šurekooih
lesov.)

Na Dunaju ogledali smo si prod
osem šhönbrunn, kjer so bivali
navadno po letu Habsburžani.
Človeka obide poseben ent, ko gleda
oveto krasne prostore, ki kažejo o
bogastvu nekdanj tako močnih sla
darjev. Kdise, kje je sedel cesar
franc jožef, ko je podpisal vojno
no napoved srbon - gajetaki se
toone vojske in podpis pogtva
Habsburške dinastije - vidi se spal
nica, v kateri je tudi nekdanj tako
mogočni vladar zatiskil oči. Ke
das prostore, kjer je bival zadnji
Habsburžan - vladar - Karol, dober,
a drugače duševno slaboten člo
vek, vidiš sobano, kjer se je odpo
vedal vladarju. Vse je sedaj ti
ho, mirno, ni nobenega šuma,
še stojijo poglavi stoli v spiegel
saal, a ni vladarjev, ne visokaristo
kralje, do vijavov ter strožaje v,
ki bi begali sem in tja, da zadostijo

mnogobrojnim željam razvajenih
plemenitašev. Ksoda sootone
sojke je zadela tudi rfe, sedaj so-
di star šrečaj nekdanjih Habrbar-
žanov popotniške stoy ovedo orane
tenjoni razkazuje minulo slaso.

o kratkem sledovanju Dunaja,
koga je dalje časa nitem videl odpre-
lišno se od ožhodnega Kolodora
proti Moravskemu. Ožufane tudi
nič posebnega, kajti začne se nepre-
sledna ravniina.

Postopaje uradnikovo bilo je sljud
no, sendar se je čutilo, da smo na
tujih tleh. Čakalo se je žitakus ždo-
ljeuje po vagonih, ko se je reklo, da
smo že na Češko-Slovaškem.

Blak je privožil v proo postajo
Brclava na Moravskem. Posloffe
bilo v zastoval, na Kolodoru je
bila zbrana pestra množica, mož-
kih ter žensk o narodnih nošicah,
konecke so nudile krut ter raznoost-
no pecivo, najocija giječa pa je bila
pri odličnem soduy iz katerega so

res čisto navadno, pumpani pivo,
ker je bilo vroče dan, je hladno čisto
pivo kaj teknilo. Videlo se je, da smo
med slovaškiimi brati, kajti spre-
jem bil je nad vse prišriven in ma-
sikateremu se je zarosilo oko, ko je
čutil ljubezen, s katero so nas obda-
li naši slovaški bratje.

Po pol ure zapiskal je zopet stroj,
in vesela koravnica veselih čeških god-
cev, živalno klicanje in mahanje
in dalje je sopihal vlak po ravni-
ni, kjer ne vidiš drugega kakor
sana polja porajana z ržjo in pa-
nico. Koruze ne vidiš nikjer, tudi
ne gozdov in tudi ne posameznih
hiš, ampak le rasi, večjega obse-
ga zlepirni hišani. Vidise, da
vlada tu kaj bogastvo. Celu črede
gosi so nas popraščale, ko smo
se vozili ob potokih in ribnikih,
oproni in dupi slame so bila na polju,
kife ostala tam po mlatitvi, katero
opravijo s stroji kar na lieu mesta
na polju.

Prišli smo na postajo Ugrsko-Hra-
dište, kjer smo izstopili

Ki smo hoteli oddati slasni Velhrad,
kjer je slovaški apostol sv. Metod
pokopan. Sprejeli na kolodvoru
bil je sijajen. Starosta Orlov meča
Mh. Hradište, velik moj simpatične
ga obraya nas je pozdravil, nje mu
so sledili nagovori župana ter
drugih zastopnikov. Med godbo raz-
deljesale so dekleta in žene v na-
rodnih nošnjah pevide. Kasdlis mo
nato astomobile ter se peljali v
eno no oddaljeni Velhrad.

V tihi dolini je to slasno soe-
ktiv^{ie}, ne vidise prej, da si je skoraj
sam. Velikastna je ta cerkev zdve-
na stolpovna. S posebnim spo-
stovanjem bližali smo se sootiv^{ie}
Otkali so nas dubouiki ondolnega
samo stana konvinkta, kjer je tudi
bogosloof. Brn^{ie}ni nagovori so se
menjali, zatoalisse je v imenu
Slovenecv med drugimi tudi
župnik franc. bel. Gouml^{ie}ek + z
sv. Benedikta el. gor. v res jederna
tem govoru, ki je ozbudil pri
celi množici veliko nasdušenje.

Prvoletim črtom ustopili smo v
velikonočno sočetišče med množicami
križarjem orgel. Bile so pete litanije.
Kako smo se vrteli domače kakor bi
bili v domačem sočetišču, vendar
smo bili daleč od domovine, saj
posod je ista vera in ta nas drži
v tako lepo družino.

Sprejeli smo bili v Stojanovem
konvaktu, dobili sijajna presvojeva
nad vse znažna in prijetna. Večer
je bil kaj vesel, znanci iz slovenskih
goric smo se zbrali pri eninižiter
s pripovedovanjem anekdot stori
preyeli, da je že prišel čas počitka.

Drugi dan ob 8 smo se odpeljali, še
en pogled na sočni kraj, prijazno selo
in okolico in zopet smo stopili v
vlak, ki nas je potegnil po ravni in
kroz kromerij v Olomouc. Veliko, lepo
mesto, nekdanj množina trdnjasa
na kar kažejo še sedaj številne vo-
jašnice. Nekaj jugoslovanskih gostov
prispele je že prajšni večer v mesto,
letiso se nam sedaj pridružili
in tako je bil prav soličastou spe-

ood po mestu. Predstooženje oblat,
kjer je nas pozdravil župan Dr. Fischer.
Bilo je mnogo tudi vse višjih oficir-
jev. Korakali smo nato pod zidove
stare trdnjave in se ustavili raou
pod palačo nadškofije. Tam je mau-
zoleum, v katerem so krste kotnu ju-
goslovanskih v sootoni sojaki padlih
sojatos. Nad njim je bil improvizir-
nan altar; sooto danlo opravil je ljub-
ljanski škof Dr. Seglič, kine je tudi so-
zil z namu v Prago. Med našo potoje
peorbo družoo ljubljana, vmes pa
so godli godci sojatske godbe. Slival sem
že dosti godbe, a tako milih zvokoo
paū ne pozabim nikdar. Bil je ne-
beško lep dan, glato soluce osipalo je
obilne sootle žarke na mro govori-
no mroško, da se je vsak trudil
priti o seuce visokih drees. Med
pozdigovanjem, ko je bilo vse tito
pa je žogolel v visokih sojah dro-
ben ptiček tako lepemelodije, da
se je moralo clovatu storiti mto,
eši, tudi on - stoarca božja. hoie
zapeti jugoslovanski junakom

soj pozdrav. Letalo, ki je krožilo med
mazo nad nami, plulo je mirno
po nebu, kar je dalo celi slavnosti
poseben sijaj.

Nebom pozabil trenutka, ko se je
po končanem sprosilu zahvalil
siolaxi sladika pri zastopnikih
vojaštvu in je posrtilo iz glavnih
gobrojnih množice: živijo dr. Feglič!

Urno smo šli proti Kolodvoru, kjer
prišel je čas odhoda. Med potovanjem
sem se seznanil z nekimi profesorji
sem, ki me je tiral v Kolodvor v
restoracijo, da sem si mogel pri-
sočiti pljuvkega piva, o katerem
se je toliko govorilo. Soča pijava
se je kaj prilegla - a slak je že piskal
in tako sem moral posloviti od
ljubega gostitelja.

Od Blonice ožil je samo en
slak ljubljanski in štajerski, bil
je silno dolg, osovčan z zelenci
in trobojnicami. Veslo klicanje
ter mahanje z rokami, korajžna
koravnica, tako smo ozeli slovo
ter se odpeljali proti severu, da
pridemo v Prago.

bovod, kjer smo obitali na postajah,
bilo je veselo žvolfenje, prepovede,
glasen smeh. Na neki postaji, katar
ne vemy meni se gdi v Msti došli
so nas čisto slovaški Drli. Peljali so
se naprej, bilo je vse glasno klicau-
je in pozdravljanje.

Fako je šlo potovanjaje vrede na
prej, dokler ni začelo iti od nst do mt.
Praga se bliža. Vodstvo je dalo naoo-
dila zaradi stanovanja itd. Spre-
vili smo svoje stvari. Hitro je droel
vlak, vedno več hiš se je videlo, man-
menje, da se bližamo prstolici.

Ku res, tam na zapadu je zagleda-
mo mnogo starbo in vrst goonk-
Hradčani - Vidov dom.

Urno je zapeljal v kolodvor ogrom-
nega obriga. Godba je zasvirala na-
rodne himne, pozdravni govori.
Ubral sem jo takoj v hotel Merkur,
kjer je bilo določeno stanovanje,
ki sem ga tudi dobil, prav prijetno
in snažno.

Kato so nas je zbralo nekaj francoz
med njimi kaplan Konrad Farh, Kate-
ket Sparr, takoj smo šli gledat od nos-
ta Hradčane. Neopisno lep in mogo-
čen je bil utis na nas, ko smo gle-
dali te veličanske starbe.

Kdise v odvoči popisovati krasoto
mesta, spirati bismoral celo knjigo,
kdor hoče videti res nekaj lepega, ta
naj gre sam in si ogleda to mesto.
Kmalu ne bo nikdar!

V kratkem hočem le popisati posa-
mne dogodke:

Trojdan, četrtek 4. julija dopoldne
ogledovanje Hradišano ter krasne cerkve
sv. Vida ter razgled po mestu iz stolpa,
zadnji je naravnost veličasten in
je za tujca v toliko večjega pomena,
ker dobis od tam pregled po celim
mestu in s tem orientacijo, kar
naj gre.

Popoldne vožnja z avtobusom po
celim mestu skozi ure, odruki
nam je razkazal vse, tako da smo
dobili o najvažnejšem pojasnilo.
Pred odhodom bili smo fotografira-
ni, na koncu vožnje smo dobili že
gotove slike. Med vožnjo smo srečali
pod Hradišani škofa Dr. Jegliča, ki mi je
podal roko, ko smo ga živahno po-
gledavili.

Frček bil je najvažnejši, bil je
sprevidel Orlov mimo Narodnega mu-
zeja po Valbovskem trgu skozi celo
mesto do stadiona. Sprevidel tra-
jal je 2½ ure, mi je nudil kaj pestro
sliko.

Bilo je to najimpozantnejše, kar sem
videl. Najprej jugoslovanski orli in
Orlice, kakor velika polje modrih in
belih cvetic so se pomikali dol po
trgu sv. Katalana, da so ga do cela na-
polnili. Nato patiško-slovaški orli
godbe, narodne nošnje, kakor iz
odine gore orle so mirojice, nepre-
gledne. Živahno pozdravljale,
mahale z zastavicami, brez kova
in krapa, in pritem najlepše re-
me.

Popoldne pa nastop Orlov in Or-
lic v Stadionu. 8000 jih je nasto-
pilo na obsežnem prostoru -
ekvivalentno je bilo izvajanje o nav-
gotnosti predsedniška republike
Mataryka in nadškofov in škofov
ter dr. Karoča kot mladega zastop-
nika Jugoslavije. Tu nastop 800
sofakov - njih proste vaje - to mora
človek videti, popivati se neda.
Videlo se je, kako so bili izurjeni,
niti eden ni kazil, vse je šlo
tako, kakor bi bilo na električni
prilici. Kdaj si na eno, zdaj na
drugo stran, zdaj si roke kovičku,
zdaj na ozdol, zdaj udarce ob ledje.

slučaj se je le en udarec.

Tadani mi ostane nepozaben.
V petek zvečer koncert v Občestni
dnu. Tamso narodne slovesne
pesci prepevala je „Stubljana“. Veli-
kavsko je bilo navdušenje. Nad ose-
lepa je bila: Tam čez jizaro. Pa je tudi
bila dozirana, v kateri se je dalo peti.

V soboto dopoldne ogledovanje na
rodnega muzej - nepopisno, kaj sem
videl tam. Še pa res reče: Glava
Praga, tu je natočeno premoženje,
tu se vidi, kaj premore češki na-
rod.

Popoldne ogledovanje cerkva,
zopet v Hradišnu prastop telovadec
obisk olišanske Kujčevica v Sta-
hoon, zvečer vesela govorica med
znanci v pivnici pri izboru in
pionirski prajkišunski.

V nedeljo obisk Višegrada, krasne
cerkve, obudovanje sprejema
narodnih noš krajevne eno-
tne; obisk Emmaosa, Kraljevih vino-
gradov; popoldne izlet z avtom
v Staro Boleslavo - krasna ožujka
k najznamenitejši božji peti na
Češkem, zvečer se enkrat izlet na
Hradčane in čez Karlov most
najat v mesto.

koj gosti spremljevalci bilje Kap-
lan iz Kavca Konrad Farh, katerim
soa se kaj dobro razumela.

Tako je nam ni mlča kakor v san-
jah in naenkrat je bil že poudeljek.
Se enkrat po mestu malo pogledat,
še enkrat pogled na Hradčane
potem pa v hotel, spraviti ose sku-
paj in na Hilsonov kolodvor.
Tam v rosnje greča, pozdrav-
ljanje in posla sljanje brez
Kouca in kraja. Vrata se odpre-
jo, gremo na peron, kjer že
čaka naš vlak. Dobim udoben
sedelj, ne traja dolgo, vlak zažvi-
ga in zapustili smo glato Pra-
go pri najboljšem razpoložen-
ju.

Se dolgo smo gledali nazaj na
Krasno mesto, dokler nam
ni izginele ty pred očij!

Skoro se me je polastila
obojnost, saj videl sem toliko
lepega, dobil toliko vtisov.
Ali še vidim kdaj glato Prago,
tako srečen in vesel?

Nadaljnja sojuga ni nudila nič po-
sebnega. Pršla je že noč, ko smo se
pripeljali na avstrijska tla in žal
ni smo videli ničesar do tistih kije-
la, kjer sem se obrnil proti bradem
in domu.

Pozdravljene mi slovenske gorice,
zopet vas gledam, bilo mi je skoraj
tesno, ko sem se pred vodoovi po-
slasjal naj potovanja je dolgo, za-
to sem bil pa vesel, da sem se
zopet rešeno vrnil stoli to lepi-
mi intisi, in te sponzione bom
užival v tihih urah in to je še
le pravi užitek.

Kot reče mi: potovati - to je uži-
tek, med letom itediti in se ogiba-
tiosch veselje, kjer se semo pte
in zapravljaj denar - od tega
boli samo glava - duševnega
užitka pa ni nobenega. Samo
si dan potovanja in dirci
kakor deset veselje v zakajeni
sobi.

Shranil sem si vse sponitube
in ko jih tako pregledujem, vidim
pred seboj vse to lepo kraje, in
tiniš centras, kar sem doživel
in o tem je največji užitek.

3 avgust

Od 12. julija do 2. avgusta bil sem
na Koroskem v hiši Mihaela
Slajher v Logosasi ob Trbskem
jezeru. Obiskal sem tedaj zopet
milo Korosko. Na Rebercu nisem
šel, ker tam nisem dobil primer-
nega prostora. Pa je tudi dobro, če
je sprememba, drugí kraji, dru-
gi ljudje, in pa med žnanost.
Kako je oživelo moje srce, ko
sem videl zopet visoko gore, tita
jezera, žnane vasi, cerkvice in
gradove. Kunaypooor s tem in
onim, katerim se je nisem
videl več kakor 30 let.

Tobe slavni Ferberg sem obis-
kal, kjer sem bil zadnji krat
6. avgusta 1899, ko je tam pel
pri kapelici sv. Katarine novo
urašo fantko Maierhofer.

Kako sem bil tedaj vesel, poln
žaljenja, z bil sem burke v
hiši novomažurka, da se je
vesnelo. Tri dni smo hodili
tam okrog, s H. Pljun, H. Jakobu

dogovasi. O kaj je bilo dogodkov med
tem časom, koliko jih je ni več,
intisti, kiso bili tedaj močni ljudje
so sedaj sključeni, rivi, starečki.
Naj junak povesti: takouški mtr
ni sprava, me ni spoznal več, ko
sem ga obiskal, gluhi je, na pol slep.
No se je spomnil na dogodka pred
30 leti, se je stožur nasmehljal. Bilo
je nekdaj, sedaj je vse drugače.

Gledal sem raz visoko goro,
o tedaj si bil še prost, koroski slo-
venski svet, a sedaj si zaruščen,
sviti lepi kraji so odrezani od
mle jugoslavije, izročeni Nemcem,
da jih prej ali slej potujejo. Tu se
to se je zgodilo po krivdi soditeljev
slovenske stvari. To me je bolelo
najbolj. Stožur zapustil sem
hrub, saj človeka boli pravec, rec,
ko vidi, da so ti nebeško lepi kraji
za vedno zaruščeni, izročeni
Nemcu.

Obiskal sem tudi Kanyelbahu.
Nepopisno lep razgled se ti odpre
po edli Koroski. Gledaš gore, vboce,
jezero, mesta in vasi, tako Kranj

Velescegeni

gospod Gor Azbolt Flaunig,
starešina Ri:okrajnega
sodišča

Jugoslavija.

H. Lenart.
v slov.:goricah
via Maribor.

da jih misliš, da jih lahko štiraš. Pozdravljaj
te veliki klet, in ose mnogostovilne
gore na zapadu, jugu in severu.
Tu ta lepa zemlja - bila si nekdaš
ova slovenska - sedaj pasta te pod
jarmila Nemce in Kalifan. O
Sr. Višarje, kako mično gladaš sem
v ravni, kolikokrat sem bival
tam v mladih letih, kako oseli
spominim se ožje in tisto soe-
lišče - slovenska febula tam govor-
ca - sedaj se šopiri tam shali kah.
Tu ti ponosni hangar - stal si
sredi slovenske zemlje, sedaj
si tuji deželi, ki so raži vse, kar
je slovenskega. Tu fulifke planine
tudi v in vste oči popolnoma
čisto, že pri Podkorscu škili dah
sem na jugoslavijo in tudi oče
gore na ovi strani s kraljestvu
klatoroga niso več oče naša
last.

So žalostni spomini in žlo
čuti, kar poje Janke:

Bridka žalost me prešne,
Ko se spominu domovine.

Lepe dušice porabul sem za izlete na
koronjsko - Bled, sedlo Koron. Kaj kra-
sem razgled se ti mudi iz tega kraja,
posebno prej da se zarifeš proti
jugu, na Koronjsko - gledaš Dobroč,
gledaš Gorlico, vidiš pred seboj
Belfak in vse, nič ne vasi in cerkvi-
ce. Tu Baško jezero - kakor modri biva
se soči predi zelenih livad in te
vabi, k sebi, da ti mudi v oročih dne-
vih v soojih valovih prijeten
hlad. Gledaš kraje, kjer je bival nek-
daj pesnik vedno lepe - Tam čez fi-
zaro -; tam je bival ga tisti in jeze-
rony, ha je hodil obiskovat iz št. jako
ba so soje stariše - Kdaj vse ni mudo
je - ni mudo tudi za nas - ositi
neboško lepi kraji so s trufi roki
zgrabili svoj jih.

Tudi divni št. flj sem si ogledal,
saj kako lepo leži ta kraj, spodaj se
vije tiko drava, ontraj zeleno
polje, na hribčku starodavna
cerkev sv. jakoba gozdferu, za ka-
terinisto se branili turških na-
padov. Tu dalje - karovarske -
in kraji, kjer je bila hillova žala.

O koliko je lepote v teh krajih, koliko
slovesne zgodovine - ni zdaj
se razširja sem skoli že - Karnece.

Bivaufer, dogasasi je v toliko prifetno,
ker si oddaljen od vsakega mesta in ga
zadržuje, ki se vrši ob obalih orbi kega
jezera, posebno v Trbi, če si ga pa hoče
ogledati, pa se ti mudi zato najlep-
ša prilika. Tu vidiš vse slove, slivšiš go-
voriti vse narode; opazoval pa sem,
da rasu Slovenci niso govorili v
sojem jeziku. Srbe sem našel na
okoliših, tudi Čehi. Srbi so se pri-
toževali, da so Slovenci v odvisnem
Keyersternu niso našli tega, kar si
tupec želi, slaba postojba, mala
udobnost, zato so šli sem na obdi.
Osvojeno jezero, ki je tudi bilo
nekdaj slovensko, saj jezikovna
maja še dandanes čez nedaleč
po grebenu gorstva na južni
strani nad tem jezerom.

Težer pri narodno zasodnem
slajkerju in njegovi ženi Paoli so bili
naj veseli, saj bila je vedno prifetna
družba, v kateri se je tudi zapelo.
Slivšiš vse lep narodu korotke
perni, ki jih tako rad poslušam. Tu
tudi mislil sem se ni zbrati
spominena nekdanje dni.

Tako je le prehitro minulo čas in prišel
je dan, ko smo zapustili mirno vas,
in lepo Koroško. Lepo spominno sem
vzel s seboj in na toh se sedaj naslajam,
ko se slavi mogla po raosnih in
pridej iz temnih oblakov.

4 avgust

Med počitnicami bil sem tudi v
celooceni kjer sem izročil uradni list
Koroškega Slovencea povest: Hilde-
garda, ki to izhajala v tem listu z
novimi letom.

9 avgust

Moje dolgoletne želje so se spopolnile
bil sem na slavnem gradu Diegers-
burg. Peljal sem se 8. avgusta s pri-
jateljem staniem v avtomoblu čez
Ries, Gleisdorf in Hly do tega krasnega
gradu. Bil je nebeško lep, uredan in
na avtu bilo je kaj prijetno. Vožnja
sama je mudi dosti prijetnega,
nad vse lepota pa je, kadar pogledaš
na stuni stali ponosni Diegersburg.

Kako odlično kraljevsko stanovanje
mojimi očali, ki je z eno samo vsebinsko
na tleh. Ob območju je prijazna
vase, cerkva, starodavno in obširno
zgodovino. Skoz 4. urogovno orat prideš
pred glavno poslopje - grad - po tistem
Kronk. Zanimivo stoari gledaš tam,
krasne prostore, v katerih so bivali
nekdaj urogovni lastniki tega gra-
du med njimi tudi, die schlichte
diesl - Elizabeta Galler in njena
hči Regina - onoj pl. Burgstall, ki
je bila intimna prijateljica pro-
žene neravnega grofa Tatenbaha.

Kelianske sobane, vitezka doborava,
tiha kapelica, urogovni vodnjak s svojo
vodo kakor plavinski volec, in obšir-
no razgled po ogrskih ravnicah
in ljubkih slovenskih goricah ter
visokih gorah na zapadu in sever-
ni strani - to so utisi, ki ti ostanejo
vedno v spominu kot nekaj tako le-
pega, da tega popabiti ne moreš.

O hladni serci so sedela s prijat-
ljem gostilničar najraje postregel
z lahkim vinom, in novoval ga je

„der deutsche Wein“, ki se je dal zlatino
iz Kleindorfa prav prifetno piti. To
vino rade baroc-Klinton-kise v
sistih krajih prideluje na brajdač.
Iskurila so pa tudi od kapljec, ki
rase na rebrih nad cerkvo v Diegers-
burgu samo toliko, da so mogla v
tem omesti. Ne pa der „windische
Wein“ iz slovenskih goric ose kaj dru-
gega, zato so pa tudi lahko ponovni
na naše vinorodne gorice.

12 avgust

Boabljer sem bil k Sv. Antonu v gor,
kjer je obhajal ta dan župnik škof
franc slavosten dan, ko se mu
je izvršilo odlikovanje reda Sv. Save
I vrste za vse trpljenje, ki ga je mo-
ral prenašati ob izvrhu svetovne
vojne kot kaplan v Kanuki. Vrhla
se je nad vse lepa slavost, deloma
v cerkvi, deloma v društvenem
domu, nazadnje pa v župnišču pri
slavostnem obedu, kjer so je toliko
vinih napitnic izreklo, da jih še nisem
nikjer toliko slišal! Bil je res lep dan!

15 september

Krasnijerenski ducovi so. Nebo je jasno,
in soluce pripetka kakor v najhujšems
poletju. Takih časov že davno ne pom-
nijo več ljudje, vinogradniki se seseli-
jo na izborne, če tudi le počlo trgates.

13 oktober

Kakor lani, zbrali smo se tudi latos
v spomin nesrečnega plebiscita v
Celju - Korošci. Udeležba ni bila
tako obilna kakor lani, vendar je pre-
davanja poslance župnika izko-
diti, starca mislo spogled v željan-
je koroških slovesov odostihelj
svetli luči, tako da smo čutili
svi, da nasodaja koroške slovese
duh zavodnosti in prebujanja
k novemu narodnemu preporo-
du. Razšli smo se z zagotovilom,
da se ob letniki plebiscita zo-
pet vidimo.

14 oktober

Od Celja sem se peljal naravnost
v vinograd, kjer se je začela

trgato. Proti lauskanu letu bila je pač piča, a zato pa dosti boljša po kakovosti. Nabralo se je 45 breznošt kazal je 21, kar še nisem udoživel. Letos smo ga „sami pridelali“, kakor se tu govori.

17. oktobar

16/10 1929 št. 42

SLOVENSKI GOSPODAR

Stran 5.

Nova povest „Slovenskega Gospodarja“!

Naznanjamo svojim naročnikom in čitateljem, da smo dobili izredno zanimivo

POVEST

„TATENBACHI“

Skoro po vsej Štajerski se širijo dogodki te zgodovinske povesti kot »ČRNI KRIŽ PRI HRASTOVCU« Dr. O. Ilanig. V »Slov. Gospodarju« jo bomo začeli kmalu objavljati. Na to povest opozarjamo vse, posebno pa tiste, ki dobijo to številko — kot zadnjo, ker še niso obnovili naročnine.

Slovenski gospodar je prinesel v št. 42 z dne 16. 10. 1929 naznanilo o povesti, katero sem sestavil na podlagi različnih spisov in izlast. ne domišljive, napisal sem v rokopisu 543 strani. Sedaj pa zopet kaj drugega, začel sem pred št. Tenbachi pisati; dva soseda,

a delo prokurirja oled Tatentaha.
Le sem mi povračil ne vem kaj osem
zajel iz dogodkov, ki so se delo na
resnično zgodili v sodnem okra-
ju Sv. denar. Frig Hum je Sv. denar.

2 november

Minimno moči letošnjega o'na, po-
sebnopastropone smarnice se
že prikazuje. V treh tednih zgodila
stare v tem sodnem okraju dva
uboja, tretji pa namreči, ubijalec je
iz tega sodnega okraja. Kalostni po-
javi za o'znanje močnih opojnih
pijav.

10 november

Bil je nepozaben dan! Hoji ljubiti
korovci prišli so, kakor so mi letos ob
času, ko sem bil v Sočasasi, obljubil in
tudi v Maribor, da zapojejo narod-
ne slovenske pesni tako kakor
jih pojejo doma. Bili so najprej v
Ljubljani, Celju, nazadnje v
Mariboru. O kako srečen sem bil,

10. NOVEMBER

1929

VEČER KOROŠKE PESMI

POJEJO SLOVENSKI KOROŠKI
FANTJE IZ OKOLICE CELOVCA

SPORED

OB 20. URI V DVORANI UNION

1. ✓

MAV ČRIEZ IZARO.

Mav čriez izaro,
mav čriez gmajnico,
kjer je dragi dom
z mojo zibalko.

Kjer so me zibali
mamica moja
in prepevali
haji, hajo.

S'm pobič rastou tam,
sem biu dro vaseu,
da s'm ktiro pesem še zapeu.
Al' zdej drugač' je,
ne sprepičov bom,
zdaj pa ni več moj vaseli dom.

Hiša oč'na, ljuba mamica,
oh, k' b' najdov še sedaj oba!
Al' ne najdam več mojih starišou.
ja le koj otužno grem domou.

2.

DOBER VEČAR LUBA DAKLE.

Dober večar luba dakle,
al' s' se že naspava se?
Jes že urce k nisem spava,
sem koj žinjava na te.

Kak lušno je blo,
ko so rožice ble;
so pa rožce minule,
minulo je vse.

To te prosim luba dakle,
da k' ne žinjaj več na me,
noj na najino ljubezen,
ktera pruti kraji gre.
Kak lušno je blo...

Dečva gor po hanku pronga
s' sovzenimi očmi;
se nikoli več ne trošta
ane kratče noči.
Kak lušno je blo...

3.

DA B' BIVA LIPA URA.

Da b' biva lipa ura,
da b' sjava svitva luna,
da bi prišeu moj furman mov.

Je dro biva lipa ura,
je dro sjava svitva luna,
pa ni prišeu moj furman mov.

Šibre v okecah cinglajo.
konjci v štalci rezgetajo.
zdaj je prišeu moj furman mov.

4.

BOM PA RUTČ ZORAU.

Bom pa rutč zorau.
bom pa höjd'co sjau;
bom pa döčvo koj nau,
da poraste še 'n mau.

Je dro užno polöt',
kedar tice pojo:
če le 'n-mavo zaspim,
me že hori zbudo.

Pa moj oč' so djal':
»Tu imaš ti tvoj dieu!«
So mi tošne nasul'
pouhno höjdavih plieu.

S'm se rajtou žönit',
se pa hvišno ča bom;
je mi höjd'ca hratava,
pa koj vös hodü bom.

5.

DEČLE, TO MI POVEJ

Dečle, to mi povej,
al' dro veš ti še kej,
kej sem ti djau,
ko sem pod oknom stau:

Ti k' ne vda se še,
le počaj na me,
'no leto, dvi pa tri,
počaj na me.

Jes se vda pa bom,
te zapustiva bom,
noj družega pobča
si zbrava bom.

Tičice pojo,
rožice cveto,
najna ljubezen
gvišno v kraji bo.

SPOMLAD PA LUŠTNO JE.

Spomlad pa luštno je,
se vse vaseli;
začno te drobne tičke pet',
to mene vaseli.

Spomladi pa pojo
te drobne tičice:
štigelci, cajzelci,
noj pa senice,
med njimi pa spivle
vaseva kuku.
Saj je Buh vstvaru taku!

Kak' luštno je polet',
začenja rž cvatet';
ker vse, kar polet' cvati,
jeseni dozori.

Po polju se ziblje
to klasje rumeno:
pšenično, ovseno
noj tudi erženo.
V pšenici prepelica prepediva:
prepedu, prepedu,
Saj je Buh vstvaru taku!

JES 'MAM TRI LJUBICE.

Jes 'mam tri ljubice,
vse tri so zaubrne;
vse tri so pavršče,
vse tri bogate.
Tulje, tuljo tuljom...

Vzev bom pa le ano,
tisto naj mvajši;
ta najbolj boha me,
to mam najrajši.
Tulje...

Ana ma tolarje,
druga ma zvate;
tretja ma jankico,
drobno r.a bavde,
Tulje...

SAJ ČI FRAJDA VEČ NA SVIJTE

Saj čí frajda več na svijte,
saj čí frajda več zame;
najna lbezen že počiva,
v rožicah zavita spi.

Kolko frajda s'm jes vživlou
svoje mvade žíve dni,
k'sm daklete gor' klicou,
noj sprepevlou vse noči,

MOJA LUBCA M' JE
POŠTO POSVAVA.

Moja lubca m' je pošto posvava,
naj pridam nocoj k njój v ves.
Oj tiček ti moj,
oj čój s' ti hodou,
da te kni bilo tak dovgo nocoj?
Prav počas potihoma prit'
in rahvo poklicat' jo.
Moja lubca je s post'lece vstava,
na zvezd'ce hledat' je šva.
Tri ure hoda je sama voda,
zavoljo vode knis'm mohov k tabe.

BODI ZDRAVA.

Bodi zdrava, sestra draga!
Slišiš, htu ti poje,
noj prnaša želje svoje?
Zmiraj koj vesela bodi,
vedno koj po rožcrah hodi;
zgine naj bridkost težave,
to želi ti pubč z Dobrave.
Dab bli zdravi in veseli,
dolgo, dolgo vkup živeli.

TREBA NI, TREBA NI.

Treba ni k mojej dečli jeti,
holdije, holadjo!
Jes ja sam
svojo dečvo rad 'mam.
Moja dečla druge 'ma,
al' jih 'ma, naj jih 'ma,
holdije, holadjo!
Al' jes pobič zakej bom,
drugo dečvo dobom.

KADAR ZILA NOJ DRAVA.

Kadar Zila noj Drava
nazaj potače,
t'dej boš ti moj puabič,
jes pa tvoje dakle.

HORJANČE SO DRO LAPE.

Horjančce so dro lapé,
an mau praveč so ofartne;
pa pojdam v ravno pole
po 'n zaub'no dakle.

NIEDERLIH S'M SE PODAVA.

ČOJ SO TISTE ST'ZDICE.

Čoj so tiste st'zdice,
 k'so včas' bile?
 Zdej pa raste hrmovje
 noj zaljene trave.
 Bom hrmovje posekou,
 trave pa požou;
 bom naredu st'zdice,
 čier so včas' bile.

POJDAM V RUTE.

Pojdam v rute,
 tam čier je mraz.
 Čier je moj šocej pokopan.
 Tam dov pokleknam,
 mau požebam.
 Da n'bo moj šocej
 lažou koj sam.

SPOV TIČKE POJO.

Spov tičke pojo,
 spov rožce cveto,
 tak zelena pvanina,
 k' je kratekčasno.
 Sem pa rožice trhan,
 sem pa v hartele hodou,
 sem veselo prepivlov,
 in sem kratek čas mou.
 Vse sekače sem zgubiu,
 vse cokle zvomiu,
 k' sem dovse s pvanine
 k tej dečvi hodou.
 Še za cokle je škoda,
 noj še bol pa za me,
 k' b' imou hoditi
 dol s pvanine k tebe.

VIGRED PRIBLIŽA SE.

Juhe! Vigred približa se,
 začne zaleniti se.
 Te tičke vaseli gvas,
 čir vse 'ma dro kratek čas.
 Juhe! Mene na misu gre,
 men ž njeme združ't' se.
 Tem' stvarniku hvalo dat',
 k m' dau je presvašč' spat.
 Juhe! Tičice žvrgulo,
 to pesemce zjutrajšno,
 iz spanja me gor zbudo,
 Zvečir pa lepo pojo.

SÖNTR POJD, SÖNTR POJD.

Söntr pojd, söntr pojd,
 tukaj sem sama;
 kaj boš pa zunaj stau,
 zunaj je slana.
 Pršou sem, našou sem
 posttlo postlano;
 notr pa dečve neč,
 lubiu sem slamo.

JE PA KRAJČ'Č POSVAVA.

Je pa krajč'č posvava
 po Dravce dovse.
 Je pa č'm'na biva notre.
 S'm koj mih'no rekov,
 č'mu s' mi ti.
 Pa koj kmav' je meva
 sovzene oči.

DÖČVA JE ŠCINKELCA.

Dečva je šcinkelca,
 jaz sem pa cajzle.
 Saj si ti moja bva,
 moja najprej.
 Šaj sem jaz klicou te,
 klicou najprej.
 Šaj sem jaz ljubov te,
 ljubov najprej.

DRAHA MINKA, BODI ZDRAVA.

Draha Minka, bodi zdrava,
 čez pvanine se podam;
 pred ko sonce zopet pvava,
 za sebo' naš hrib imam.
 In kjerkoli bom prebivou,
 se spominjou bom na te;
 hrenke souze bom prelivou,
 k tebi stehou bom roke.
 Če te oko ne doseže,
 pa doseže te srce;
 saj ljubezen naju veže,
 čez doline in hore.

POJDAMO V ŠKUF'CE.

Koroški pevci v Mariboru

Velika unionska dvorana je bila nabito polna kakor le redko tako, da so vstopnice primanjkovala. Koncerta so se udeležili poleg ogromne množice Mariborčanov prevzvišeni knezoškof dr. A. Karlin, presvetli škof dr. I. Tomažič, okrožni inšpektor dr. Schaubach, oblastni komisar dr. Leskovar, mestni župan dr. Juvan, minister v p. dr. Kukovec kot zastopnik Narodne odbrane, ravnatelj dr. Tomišek ter drugi odlični dostojanstveniki v številnem zastopstvu. Pevci so lepo in pravilno odpeli posamezne koroške narodne pesmi, zlasti je ugajala »Pojdimo v Škufce«. Tudi preprosti pevovodja iz šole domačega župnika je izborno izvršil svojo nalogo, tako da se je občinstvo oddolžilo pevcem z gromkim in frenetičnim aplavzom ter mestoma viharnimi ovacijami. Dekleta v narodni noši so nataknila pevcem rdeče nageljčke, pevovodja P. Kernjak pa je dobil krasen šopek. Med odmorom je spregovoril o značaju koroških narodnih pesmi tajnik celovške Kršč. soc. zveze Vinko Zwitter. Po koncertu se je vršil v dvorani Prosvetne zveze prijateljski večer, ki ga je s primernim nagovorom otvoril predsednik tukajšnjega kluba koroških Slovencev F. Hochmüller. Večera so se udeležili vsi mariborski pevski zbori, ki so tudi zapeli nekaj pesmi. Za lep sprejem se je prisrčno zahvalil preprost kmet s Koroške. Nato sta še govorila dr. J. Hohnjec, predsednik Prosvetne zveze, ki je v svojih izvajanjih naglašal veliki pomen slovenske pesmi za naš narod. Narod, ki poje, ne more umreti. Tudi je v svojem govoru priporočal koroškim bratom gojitev in širjenje slovenske prosvete in kulture kot prvega in najizdatnejšega narodno obrambnega sredstva. V imenu mariborskih pevskih društev je spregovoril g. Arnuš, gospa Maistrova pa v imenu svojega soproga generala Maistra.

Naravnost triumfalni sprejem bratov iz Korotana, njih veličastni nastop v unionski dvorani in pa prijateljski večer so bili mogočni dokazi bratstva in zvestobe, ki ne pozna meja Karavank.

⊙ **Javna dražba zarubljenih predmetov** dne 16. novembra 1929 od 9 dopoldne dalje mestnem magistratu, Mestni trg 1-p. Več na glas, ki je nabit na mestni deski.

⊙ **Opozorilo.** Z magistrata smo prejeli: Gradbeni urad mestne občine je razposlal v zadnjem času plačilne naloge radi davščine na nezazidane parcele. Ker je ta davek odmerjal prvič, seveda odmera ne odgovarja povsod intencijam občinskega sveta, ki je hotel predvsem obdavčiti resne za zazidanje določene parcele, zlasti **špekulativne objekte**. Zato naj se ugovori in pomisleki sporu v gradbenem uradu ali na zapisnik, ali pa pismo, nakar se bodo pregledali in po možnosti upoštevali.

⊙ **Lastniki nezazidanih parcel**, kateri so dneve prejeli od Mestnega magistrata ljubljanskega plačilne naloge za davščine za nezazidane parcele, se nujno vabijo, da se takoj oglase v pisarni Prvega društva hišnih posestnikov v svrhu potrebnih informacij in podatkov. Na podlagi te sedaj prepisane davščine je prizadeto veliko število ljubljanskih vrtov, ki so v okras mestu, a niso se zazidali, ali pa od njih plačeval neprimeren davek.

⊙ **Tridnevni tečaj o finem pogrinjaju** mednarodno v Unionu se je zaključil. Priredila ga je ga. Hele Weylandova iz Düsseldorfa. Predavateljica je razlagala, kako se je treba vesti v družbi in družini. Zlasti zadnje je umetnost za sebe, ki je pri nas premalo poznana in upoštevana. Dame, ki so se udeležile tečaja, so imele priliko slišati marsikaj koristnega za gospodinjstvo. Gospa Weylandova bo ta tečaj ponovila 18. t. m. Poprej pa se še naprej predavati v Kranj in na Sušak. Ob koncu novembra priredi v Ljubljani razstavo »Pogrinjena miza«, slično oni, ki jo je z velikim uspehom aranžirala lani v Gradcu.

⊙ **Če človek na prostem zaspi.** Delavec Joža G. se ga je v nedeljo precej navlekel in jo je ves težak mahnil domov, po policijski uri seveda. Sredi pota je revež omagal in se je zavlekel kar v travo za tobačno tovarno. Kljub rosi je nevzdravno smrčal tam štiri ure in seveda ni mogel vedeti za obisk, ki ga je imel ponoči. Ko si je ob rani uri pomencal oči, je spoznal, da mu je izginila listnica z 280 Din denarja.

DRVA -- PREMOG -- KOKS

pri tvrdki „KURIVO“

Dunajska c. 33

Telefon 3434

Javna skladišča (Balkan)

Juha pojolomno v Skufiče.

Juha pojolomno v Skufiče!

" koj prv so ni?

" se haviš' soti

" soj sva mvoedi.

" Lojzej je jučkove

" Hovzej z'braci

" Josej je šarove

" Makroj z'oklaci

" Petrej je stremoo

" Pavlej hvovai

" Jokoj je harove

" Noldej krovai.

Juha pojolomno v Skufiče!

" s Skufič pa v Popraic

" s Popraic pa v Pirjoves

" k Mojiej ves.

Hovzej te mvojai je

Deleco sukor

Toj v resnici jo

Pubi je lutor

Čer sva leto jo je vev

Pa se presmeta je ojev.

Ta sem jo pebor skuli oltarjō.

Pa sem jo vprarov, ol mas kej stvarjō.

Čō bom jamar, da bom Tabe dojav.

Lani sem kupor jej cizosto jankō

Ljetos se hoče met' črno shobour.

Čō bom jamar, da bom Tabe dojav.

Lani sem kupor jej frutē meri

Ljetos se hoče met' sebor rova.

Čō bom jamar, da bom Tabe dojav.

Žube, nič nič nori bli

" k stvarjōr nič ni

" sro rovoj' to

Se miroum veselga sro.

Loj slovenski sro fanti

Pri Trzavi sloma

Slovenskeja slukha

Sto Veselga sro.

Visokorodni gospod doktor!

Vaše cenjeno pismo, katero me je zelo razveselilo, sem sprejel. Hvala Vam prisrčna za nji.

V prigibu Vam pošljem besedilo naše lokalne pesmi "Juhe pojedamo v Škuf'če!" Ta pesem je kakih 70 let stara in so jo zložili naši predniki, kateri so menda sloveli daleč okrog kot izvrstni pevci. Sedanji naš pevovodja g. Kernjak jo je v toliko predjal, da je dal le sedanjim pevcem po njih krstnem imenu razne priimke. Prej je bil le Sušnik Juckovc, Črna postajov'c itd. To je nareč v začetku pesmi.

Besedilo sem mogoče včasih nepravilno napisal, pa mislim, da boste razumeli kot "Oroč" vse. Je pa tudi res v narečju teje kot v pismenem jeziku pisati.

Spominjam se pogosto na naše bivanje med Vami, kar ne bomo pozabili.

Vas kakor Vašo milostljivo gospo najprisrčnejši pozdravljam, ter upam, da se prihodnje leto zopet vidimo

z velespoštovanjem

Logaves, dne 26.XI.1929.

Vam vdani

Reiner

*1 Priloga: Napisan je Reiner - bivši župan
Logavske občine
Dr. Felcher 22/8 1966*

Poslanik Šeba postane trgovinski minister

PAGA, 13. novembra. V političnih krogih se smatra že kot gotovo dejstvo, da postane bivši češkoslovaški poslanik v parlamentu, Jan Šeba, trgovinski minister v novi češkoslovaški vladi.

Priljubljenemu drugemu zrako- plovu velikana v Angliji

LONDON, 13. novembra. Drugi britovski vzletni zrakoplov »R 100« je do zdaj še ni bil v nekaj dneh izročen ministru za zrakoplovstvo. S poizkusnimi letanji prične čez 14 dni.

Nežlička nesreča ribičev

LONDON, 13. novembra. Ob izlivu Severne reke se je pripetila strašna ribičeska nesreča. Vihar je prevrnil neko ribičesko ladjo; ribiči so več ur vztrajno iskali prevrnjeni ladji, nakar so poiskali poplovnoma onemogli, izgini- li za drugim v valovih.

Priljubljenost med hrvatskim kmet- skim ljudstvom

Priljubljenost med hrvatskim kmet-
skim ljudstvom se obnavlja: zdrav kmet-
ski rod hrvatski in srbski se bo med
sporazumel brez takšne gospode,
ki je pokojni Radić po vsej pravici
bil pokvarjeno, samo da se mu je
v tekom let na žalost vrnila v nje-
rovrste in okuževala atmosfero nje-
omirjevalne politike. Zdrav, nepo-
kvarjen duh hrvatskega in srbskega se-
bo tudi pri nas ustvaril zdravo at-
mosfera trajnega miru in sprave, resnič-
nosti in edinstva in resnične
solidarnosti v duhu pravega edin-

di in pijanosti, Karol K. radi razgrajanja, Simon P. radi oviranja prometa in Ivan K. radi odstranitve od doma. — Že 7. septembra je bil na Zidanem mostu rudarju Babniku ukraden zavoj oblek vrednih 1143 Din, toda osumljenca se ni moglo izslediti. Včeraj pa je bil v Mariboru aretiran za- sledovan Julij H., rudar iz Hrastnika, ki pa je tatvino odločno zanikal, ter trdil, da so Babnika najbrž okradli drugi to- variši, ki so se istega dne odpravljali v Maribor iskat dela. Zagovarjati se bo moral pred sodiščem. — Pred polnočjo je stražnik ustavil na ulici 12letnega Iva- na Koserja iz Lormanja, ki je taval sam po mestu. Pri zaslišanju se je izkazalo, da je otrok prišel že popoldne v Maribor za očetom, ki je odšel na trg kupovat krave. Toda sinček ga je zgrešil in se zamudil. Ker je izjavil, da pozna dobro pot domov, so dečka napotili proti Sv. Lenartu. — Aretiran je bil tudi delavec Ivan Č. iz Vojašniške ulice št. 5. ker je v neki gostilni razgrajal in obmetaval goste s kozarci. S četrtlitrsko čašo je hotel pogoditi sina, ki pa se je pravo- časno izognil dočim je čaša priletela v šipo orkestrona, jo razbila in poškodova- la tudi mehanizem. Aretiranec je znan razburjivež in ravna tudi z ženo su- rovo. Ker ji je tudi sinoči grozil, da jo bo zadavil, so ga odvedli v policijske zapore, zagovarjati pa se bo moral tudi pred sodiščem. —

Opravičena skrb.

Pri gimnazijskem ravnatelju se je zgla- vila perica Zaletelova: »Gospod ravnate- lj, bodite tako ljubeznjivi in mi povej- te, ako je pri vas osmošolec Potočnik?«

Gospod ravnatelj se je zamislil in nato pritrtil.

»Hvala bogu!«, — je zadovoljno vzklik-nila gospa Zaletelova, — »že mesec dni ho- di z mojo Nežiko in bi rada vedela, ko- liko zasluži tak osmošolec pri Vas?«

Večer koroških pesmi

ki so ga v nedeljo dne 10. t. m. priredili koroški fantje iz celovškega okraja, je bil zelo zanimiv. Velika unionska dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička, kar priča o velikem zanimanju občinstva za koroško ljudsko pesem in o simpatijah, ki jih pri nas uživajo naši korotanski bratje po jeziku in rodu.

Z neko hvalevredno sigurnostjo in resnostjo je nastopila skupina kakih 25 pevcev pod vodstvom gda Pavla Kernjaka ter pozdravila občinstvo s pevskim geslom. Že iz prvih akordov je bilo spoznati, da so se pevci smotreno in vestno pripravili. Dasi so po večini kmečki fantje, dasi so nekateri njihovi glasovi nekoliko trpki, vendar je bilo njihovo petje lepo ubrano. Videlo se je, da pojejo svoje pesmi s sveto ljubeznijo in vdanostjo, tako da so kurioznost občinstva kmalu spremenili v zanimanje; kaj hitro se je našel notranji kontakt med njimi in poslušalci, njihove pesmi smo sprejemali kakor da bi bile del nas samih.

Koroški fantje so nam v treh delih odpele 24 svojih najlepših pesmi, pravih bisserčkov zdaj melanholične, zdaj vriskajoče, zdaj planinsko navdahnjene, zdaj po redne duše. Vse so imele na sebi ono prisrčno skupno potezo intimnosti, povečane od okolnosti, da so po pretežni večini defilirale pred nami »v narodni noši« in ne v umetni obdelavi. Slišali smo prijetne znanke kakor »Dober večer, luba dak'le«, »Dačle, to mi povej«, »Spomlad pa lušteno je«, »Čej so tiste st' zdice«, »Pojdam v rute« in mnogo drugih (zlasti »Da b' biva lipa ura«, »Bom pa rut'č zoran«, »Bodi zdrava, sestra draga«, »Spov ptičke pojo«), njim na čelu večnolepa »Mav čriez izaro«. Nekatero so bile podane v

obdelavi našega glavnega nabiratelja koroških pesmi, Oskarja Deva. Vse je občinstvo sprejelo z velikimi aplavti in marsikatera pesem se je morala na splošno željo ponoviti, med njimi tudi uspeli zaključni venček, ki ga je sestavil zborovodja sam. Po prvem delu sporeda je prišlo na oder pet pevk Glasbene Matice, ki so pripele vsakemu pevcu lep rdeč nageljček, pevovodji pa poklonile šopek. Tekom drugega dela pa je bil od strani naše Glasbene Matice poklonjen koroškemu pevcem venec s trakovi, vedno ob živahnih ovacijah občinstva.

Zanimiva in zelo aplavdirana je bila stvarna in poetično navlahnjena razlaga koroške ljudske pesmi, ki jo je v jasnih besedah podal eden izmed pevске družbe*) s povdarkom, da naj nam bodo njihove pesmi bratski pozdrav.

Koroški fantje so nam predstavili bogat cvet svoje zemlje. Vzljubili smo ta cvet na novo, dasi smo ga cenili že prej. Vzljubili smo ga, ker nam je jasno dokazal, da ljudstvo, ki tako vestno in pobožno neguje svojo pesem, še živi in zmagonosno živi.

V. M.

*) Spominjajoč se zlasti skladatelja Deva (slovenskega Koschata).

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 13. novembra. Zaprto.

Četrtek, 14. novembra ob 20. uri »Mojla gospe Dulske« ab. C. Kuponi.

Petek, 15. novembra ob 20. uri »Priznanje« ab. C. Kuponi.

Sobota, 16. novembra ob 20. uri »Anketa« ab. C. Kuponi.

kanski koncert Pavle Lovšetovec.

Mo sem jih videl. Kdalo se mi je ka-
kor bi prišli iz zaklete dožele, da ga
nekaj ne bivajo med sojini so-
brati. O in te pesmi, kako so bile mile,
vse mi je postalo kakoralo veselja. In
če je sv. in isto dalo duška nad lepim
petjem, tako so ga vli posci tudi
possem zaslužili to priznanje.
So prokratlesobile tiste ure, ko smo
bili skupaj. Podali smo si roke, si
pogledali v oči - in šli so, bilo mi
je tako težko, rajsem moral reči -
da gredo nazaj v deželo, ki je zasuga-
jena, ker so Slovenci obsojeni
na smrt. Kapali so nam še sloo-
o, da bi ne bilo treba jemati sloo-
ra, da bi bili vedno pri nas, bivli
posci, da bi ne bilo treba misliti
na ono pesem:

Če je tisti posci moj
ki je to prepislo
Oh da bi še nkrat zapev
kratk čas nam dalo
Oh šov je šov, ni ga več
Nazaj ^{ne pride nikdar} ~~ga~~ ~~ne~~ ~~more~~ bo več.

Ze zopet naročilni list.

Zakaj?

Danes bo morda marsikdo to rekel, ko bo zagledal v listu naročilni list »Slov. Gospodarja«. To pot pa so vzrok naročniki, ki so želeli tak naročilni list, da ga dajo znancem in sosedom. Ko je namreč izhajala povest »Črni križ pri Hrastovcu«, so se lovili ljudje za »Slov. Gospodarja«, kdo bo prvi bral nadaljevanje povesti. In letos začne v kratkem izhajati v »Slov. Gospodarju« še bolj zanimiva povest:

»Tatenbah«.

Da ne bo zopet boja za list, opozorite vse, ki ga še nimajo, naj se naročijo nanj!

Zato

izrežite naročilni list in ga dajte znancu ali sosedu, da ga popiše in odpošlje.

Tatenbachi zanimiva zgodovinska povest iz slovenskih krajev začne v kratkem izhajati v Slovenskem gospodarju, ki je naš najstarejši in najbolj priljubljen tednik za gospodarstvo, prosveto in zabavo Slovenski gospodar stane letno Din 32— polletno Din 16 in četrtletno Din 9—. Naroč se v Mariboru Koroška cesta 5.

Slovenec zdru
17. 11. 1929.

Večernica

Odmevi iz Korotana.

Naši koroški pevci, ki so s takim uspehom koncertirali na svoji turneji po Sloveniji, so poslali sedaj Klubu koroških Slovencev v Mariboru pod geslom »Od jezera do vrh planin, čez Logovas, razlegaj se slovenski glas« sledečo zahvalo narodnemu občinstvu v Mariboru: »Prišedši domov z našega potovanja po Vaših lepih krajih, kjer smo bili veličastno sprejeti in pogoščeni, izrekamo tem potom Vam vsem, ki ste imeli z nami toliko truda in skrbi za Vašo nam izkazano bratsko lubezen, našo najprisrčnejšo zahvalo. Ker nam ni mogoče, zahvaliti se vsem osebam, ki so takorekoč tekmovale, kdo nam bo boljše postregel, Vas s tem prosimo, da ob prvi priložnosti izročite vsem tem damam in gospodom našo najiskrenejšo zahvalo. Vaša gostoljubnost nam ostane v neizbrisnem spominu. Sprejmite od nas vseh naše udanostne pozdrave. Podpisi: predsednik pevskega in izobraževalnega odbora, starosta in pevovodja. —

Logar, 13. III. 1929.

Visokocostni gospod doktor!

Dospeli smo srečno brez več
neprek in vaše sečne Slavjanske v mo³
so stamovino. Da bomo v vaših kro³
jih prijazno sprejeti, so smo si na³
stajali, a sta dole sprejem "krajinski"⁷
da pa si nikoli nismo mislili. Dal³
je ne moremo poročiti vaše gost³
ljubnosti in prijaznosti, kotu³
ste nam toliko gorje in korec. Ne
moremo najti en to besede zahvale.
Poslali smo domes vaše zahvale
"klubu krogih Slavjancev" "Mouille"⁷
kakor tudi v Belje in Gubjavu.
Rokoli bi govorili pri vašem v³
na svoj veski, da je vaših belje
moliti.

Kotko je na prvi moment upli-
vol na vrane Simonfaber spre-
jem, vsem sporočil, da se ni je
zelo v Belgiji, ko smo izstopili
iz vlake I. razreda, kotko bi se
igral "Zemljari vlek" in sem
si mislil, biskone so se Belgiji
smotili, taa so mogoče misliti
spejati le pristajati, bome ali
pa zelo kroglja. Taa po nekem
sam, ko sem slisal "Korošci in
Koroška pesem", sem bil najos-
nem, da velja bistri sprejem s
godbo in točko obilnem gredstom
nem.

V Mariboru je bil sprejem se
ob večji udležbi, pa sem se, ker se
je belga narojen, prej svedel, da
velja vsa ista nem.

Mislili si morate gospod doktor
kakor dobre stvari smo veseli vsi
skupaj in kako se poučujemo eden
vsaj poučevati.

Oprostite mi prosim, da se o ka-
vani nisem še enkrat poslovil
od Vasa in Vase milostljive gospe, ki
se še poučevati reševali. Bil sem
novec in se sretja noč skrogy
brez vsega spenja in mi je idča,
ko se postojati slabo, vohod česar
Vam nisem več mogel skiniti se
enkrat roko, kar bi bila res moja
ololavost.

Torej prosim sprejmite Vi, kakor
Vasa milostljive, vprava o mojem
kakovostnem poslu moja najjui,
in sejeje reševalo.

Vas pohvaljujem vse
2 va lepo lovanjem
Makar Polinc

W. Go for some more
more to be seen.

DOPISI

Pismo s Koroškega. Od Sv. Lenarta v Slov. goricah smo 15. novembra prejeli ta dopis: »Danes sem prejel od U. R., ki je spremljal koroške pevce na turneji Ljubljana, Celje, Maribor, pismo, katerega vsebina bo mogoče marsikoga zanimala. Pismo se glasi: Dospeli smo srečno brez vseh zaprek z Vaše zelene Štajerske v našo domovino. Da bomo v Vaših krajih prijazno sprejeti, tega smo se nadejali, a da bodo sprejemi »kraljevski«, tega si pač nikoli nismo mislili. Ne moremo tudi pozabiti Vaše gostoljubnosti in požrtvovalnosti, katero ste nam tako goreče izkazali. Ne morem najti za to besede zahvale. Poslali smo danes našo zahvalo klubu koroških Slovencev v Mariboru, kakor tudi v Celje in Ljubljano. Radi bi govorili pri vas še več, pa saj veste, da je včasih boljše molčati. Kako je na prvi moment vplival na me triumfalen sprejem, Vam sporočim, da se mi je zdelo v Celju, ko smo stopili iz vlaka I. razreda, kakor bi se igral »Zamujeni vlak« in sem si mislil: bržkone so se Celjani zmotili ter so mogoče mislili sprejeti le prišlega bana ali pa celo kralja. Še le čez nekaj časa, ko sem slišal »Korošci in koroška pesem«, sem bil na jasnem, da velja sprejem, godba in tako obilno zbrana množica nam. V Mariboru pa je bil sprejem še ob večji udeležbi, pa sem se, ker že iz Celja navajen, prej zavedal, da velja vsa čast nam. Mislim si morete, gospod doktor, kako lepe utise smo odvezeli vsi domov in kako se moremo s tem vsi ponášati.« Srčne so te besede iz ust našega moža, ki je vnet za slovensko stvar in dokler imamo take moze, se lahko mirno zanašamo na lepšo bodočnost koroških Slovencev.

Dr. I.

*vijolice iz
našega vira
nabrane 26. 11.*

18. november

Spomin na lep očeta, kiso ga priredili koroški pevci priobčevim pismo župana občine dogovor, Matevoja Painer, ki je spremljal pevce na turneji Ljubljana - Celje - Maribor. Anonova ni je jako inteligentni mož, ki je dosti potoval. Mo bomo misli tako moje na koroškem, se lahko nadejamo, da koroški Slovenci še ne bodo tako kmalu zgineili iz Koroškega.

1930

2 junij

Mogoče se bo kdo čudil, da niso zaupa-
moarji nobeni dogodki,

de takih tudi ni bilo, ki bi se morali
omejiti.

Kaj sam sem bil zaposlen o sestav-
ljanjem izvirne povesti: Do sosed-
sedaj sem tudi s črtopisem gotov,
te dni pošljem cel spis uredništva
„Slovenskega gospodarja“ v Mariboru
da ga prečita in mi pošlje glas, ali
ga sprejme ali ne.

Poseljena naša na razmere o
trgu Sv. Lenart in okolico, kakor so bile
o polovici preteklega stoletja. Ka pod-
lago sem ozel skričnostou mine,
ki se je bperšil v preteklem stoletju
v trg. Lenartovih pri mostu, ki vodi
čez potok Velka. Poselnik Jakob Pečovnik
postavil je kmeta Lorenčiča v potok,
ta dim je pripral še le na smrti
postelji. Pečovnik je bil na posestou,
kjer je sedaj Andrej Burgaj. Stalec vse
sem poprtval po lastnostih, ki so jih
imeli nekateri kmetarji iz dobe, ko
sem jaz tukaj. Klavni jurak k miko

je izmišljena oseba. Klavirček je delo.
na prejšnji župan Anton Kraslak,
delovna trgovca Sedrincik. Seidel-
bah je prejšnji okrajni sodnik Žirke-
bah, barjan - bivši daskar Grojan, boec
Darnovšak - Muršak iz Sp. Kolivine.

6. julij
Napočil je dan dopusta. Karolani
podaril se tudi letos v dogovoru k
Mihaelu Schleicher, kjer se poimenuje ka-
kordoma. Od tod pa v Oberammergau
k München v družbi izletnikov, ki
smo se prijavili pri broščari pozni v
Ljubljano. Končaj že čakam na 16. julija,
ko odimo.

15. julij.
Bivam zopet na Koroskem. Kjer je
lekla zibeljka, tja me sleče srce, saj tu
je moja domovina. Vaka gora, osaka
vas, vsaka postopoma me na lepa
leta, ki sem jih preživel na Koroskem.
Kato pa se poimenuje tako srečnega,
ko sem daleč proč od kraja, na ka-
keroga me veže poklic. Drugo kraje,
druge ljudi gledam in to je pri-
jetna sprememba. Obhodil sem
kožno dolino, zopet pozdravil stare
znance in ozbiljal spomin na lepe
dni.

25 julij

Knud sem se iz potovanja v fuo-
most - Oberammergau - München - Sol-
nograd - Salzkammergut - Belfak.
Potoval sem pod vodstvom broveč
ne goveje tajnika Nikolaja Kora. To
potovanje popotval sem v poseb-
nem spetju, zato o tem tukaj
dalje ne pišem. Le eno rečem:
Kaj mi ni, a bilo bi mi, če bi ne po-
taval, utisi, katere sem dobil, so to-
ko lepi in trajni, da mi ostanejo
nepozabni. Zato rečem: Trajen upi-
tek da potovanje, se so z razumnou
in oči, ki mislajo biti na vse od-
prto. Kbere človek spominu, ob
katerih se veselja v tihih urah
in mi slajšajo marsikatero mo,
ki bi mogla bila drugače ne
prijetna.

26 julij

Ko sem spolnil 54 let, šel je moj
sin Džbe k naboru, potreben mi bil,
ker ga ostal v led težkih boleznij v
proi mladosti. Sem sreča, da mi
je ostal shranjen.

29 julij.

Napravit sem izlet v sp. gorje
pri Bledu, kjer je bila dne 29. julija
stooritev Andrejevič galerij. Drugi
dan sem napravil turo k Krjavce-
vinkovi pod Prisojnikom. Bil je prav
lep dan in sem imel velik užitek.
Kocier vrnil sem se zopet v Logosas.

8 avgust

Napravit sem še nekatere izlete
tako v Dora, in se spominjal odkrit-
ja ~~Slencovič~~ Koočga spomenika dne
9 septembra 1896. Bil je krasen dan,
ko so se zbrali Koroški narodnjaki v
sejcerkvi. Iz d'jubljanec došel je dr. Tomo
Gupan, profesor Simon Rusar, vesel
koartel pol je mile pesmi. Guna
Maleni Simon zbrali smo se k Ban-
ketu. Navdušeni govorice in napst-
nice so se izpelje, prava ga zborovanja
pa oblast ni dovolila, češ, da razsaja
govina Kuga! Sic! Kupnik frie iz Dora
je sendar govoril, češ, saj mi nihdo
ne more tega braniti, in ker hoče

otati govt temu, kar pravijo o njem
kbljani: Der Pfarrer von Krangelhofen,
hat immer das Maul offen.

Nepozabam mi ostane ta dan!
Bričel sem peš iz Leberce, točnega,
se udeležil še pogreba tovariša Kueza
v St. Jakobu dne 8 septembra in še
nato v Logarici K. Kallmayer, kjer sem
prenočil, dne 10 se pa zopet vrnil
v točnovoas.

Bričel sem seboj najlepše utise,
raj gledal sem coct Korovkih Slove-
cev. Dvsi so že davno šli in tistim,
ki smo bili tedaj še mladeniči,
so med tem že viseli lasje - Dru-
šej, Diferjanovič, Kall.

Vse mine, a sponicir ostane!

Bil sem tudi v Blatogradu! Oj
kraj lepih sponicirsov! Tuhaj pridigoval
je Anton Marten Slovnič, ko je bil
še špirtual v celovškem bogosloju
v slovenskem jeziku, tu je deloval
znanoviti slavist Urban Jarnik,
njegova nagrobna plošča ozidana
je na zapadni strani cerkve. Pred
nekaterimi desetletji bilo je tukaj

še od slovensko, a redaj je že ponem-
čeno. Ko sem zapuščal oas, zagledala
ob Kobu gozda staro ženko, kateri je
nagajala poročna koza, ker je vedno
sila v zelje. "Ti godo je oas koza, ali
boš dala mir," razjajala se je ženka
v slovenski, toda koza se je brj-
kone že tudi navlekla nemščine,
stegovala se je zopet po zelju, ker ni
sej razumela jezika stare mami-
ce.

Skoro stožen zapuščal sem ta kraj,
raj odšel sem, da bo nemški val zajel
še dalje slovenske kraje, dokler sloven-
cev na Koroskem ne bo več.

Djuncrini plebiscit, kdo te je ust-
varil, ti si nam mišil in razbil
zibelko naše domovine.

14 august

Kopel sem doma. Kapustil sem
Korosko, poslovil od dragih prijateljev
in znancev. Ka svo leto! Mi se še vidi
mo kaj, ali bodo še gledale moje
oči one lepe kraje, po katerih toli-
ko breperim in katerim odja se
moje željenje?

10. oktober

Daru žalostnih spominov.

Seu od Koroškega slivisa je ne-
kaj dluj pokazje topičev kakor
pred 10 leti. Nemški Korošci se
veselijo; v naših krajih so ho-
teli napraviti sbhode, a oblast je
preposedala vse. listi so pri-
nasali neodne članke in revni-
niscence o dogodkih pred 10 leti.
Čelo tako daleč so šli, da so naševali
grehe, katere so zakrivali naši zastop-
niki! Bo tovi govoriti je prepozno!
Sedaj ne pomaga nobeno fadiško
sauce več; preputiti moramo
bodočnosti, da nevaren dogodek
spromeni čez dan ^{sednjo} ~~prejti~~ polo-
žaj. Kralj katjaž, ki se je pred 10 leti
doignil iz spanja, potognil noj
meč iz nojnice in že korakal s
sojčini sojčati, da osvobodi za-
sujneno deželo, je zopet skrivil soj
meč in se vrnil nazaj v volbne
rive Bece, se vsedel k okrogli mi-

zi in zopet zaspal s celo trumno so-
zih gostih vojakov!

On trdno spi, on mirno spi,
oj, kdaj pride vilja, ki ga zbudi iz
težkega spanja, da se dvigne zo-
pet in koraka dol iz strmih skal
ter dalje po raovinah, prekorači
dravo, dokler ne dope do koro-
voetskega polja ter gredo proti
slovaških korstaških kruzov.
Oj korovoetski govor, tedaj boš za-
pel zopet, a ne tako stojno kakor
pred vletizana, tedaj boš nam
regal o sre, saj oznanjeval boš tej
novi korstani po stoletjih sužnje-
jati zopet dan svobode!

19. oktober

Prisel je veseli čas trigatoe. Od vseh
pricov slisih veselo oriskanje, saj
berejo sladko gozde. Kal, da v zadnjem
času nobile vrane ugodno. Odno-
vih 15-18. smo brali, narači navorili
so 232 brant, mošt tehtal je $17\frac{1}{2} - 18\frac{1}{2}^{\circ}$
Sem prav zadovoljen, saj žlahtna
je kapljica, čnoal je sv. urbau, da je
prišla srečno v Ulet.

15 november

Sv. Lenart v Slov. gor. V dvorani Okrajne hranilnice se je dne 13. t. m. ob 11. uri dopoldne vršila redka slovesnost. Načelstvo Okrajne hranilnice za okraj Sv. Lenart je v slavnostni seji izročilo gospodu Ivanu Roškarju, bivšemu deželnemu in državnemu poslancu, načelniku okrajnega zastopa in okrajne hranilnice ter bivšemu županu častno diplomu za njegovo požrtvovalno in plodnosno delovanje za blagor okraja in prav posebej še za njegov trud za našega kmeta. V lepo ozaljšani dvorani so se zbrali k tej slavnosti predstavniki celega okraja: župani, člani Okrajne hranilnice in cestnega odbora, nekateri predstojniki u-

radov. Iz Maribora so dospeli: sreski načelnik g. vladni svetnik dr. Ipavc, bivši oblastni predsednik dr. Leskovač, dr. Vehle, bivša poslanca Vlado Pušenjak in Žebot. Navzoči so bili tudi zastopniki šol in duhovščine, le nekaterih predstavnikov poglavitnih uradov iz Sv. Lenarta ni bilo. Predsednik Okrajne hranilnice, ugledni župan Lorber, je pozdravil navzoče ter kratko opisal pomen dneva, nakar je sreski načelnik g. dr. Ipavc v slavnostnem govoru opisal velike zasluge slavljenčeve za narod, za Jugoslavijo, za okraj in prav posebej še za našega kmeta v Slovenskih goricah. Velika so dela, ki jih je izvršil Roškar v Slovenskih goricah in ob svoji 70letnici lahko on s ponosom gleda na svoje uspehe. Načelnik okrajnega cestnega odbora mariborskega gospod Žebot Franjo je v imenu Roškarjevih tovarišev in prijateljev izrekel čestitke in opisal nekaj zanimivih črtic iz slavljenčevega življenja. Predlagal je udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju. Slavljenčeve zasluge sta še opisala v vnesenih besedah bivši predsednik mariborske oblasti gospod dr. Leskovar ter zadr. nadrevizor Pušenjak, ki sta posebej podčrtala velike zasluge slavljenčeve na narodnem in gospodarskem polju. Slavljenec se je ginjen zahvalil vsem govornikom in je z veseljem sprejel diplomu, ki je res mojstersko delo gospoda profesorja Sirkca. Po oficijelni slavnosti so vsi gostje in prijatelji iz celega okraja se zbrali v dvorani Narodnega doma h skupnemu kosilu, kjer so se vršile napitnice in zdravice do večera. Sodelovali so tam buraši od Sv. Ruperta in domači pevci. Slavnostni govornik svetnik Gomilšek je opisal življenja pot Roškarja od tiste dobe, ko je stopil v javnost. Bil je mož dela, mož značaja, pa tudi mož žrtev. Neustrašeno je podpisal majniško deklaracijo. Ob začetku svetovne vojne je bil preganjan radi svojega narodnega delovanja in so ga z drugimi rodoljubi vred odgnali v graške zapore. Roškar je bil kmetški mož — samouk. Dasiravno je obiskoval samo ljudsko šolo, vendar se je z lastno pridnostjo povzpел zelo visoko. Mnogo je čital in se je vedno učil. Bil je zvest svojemu narodu in Bogu. Govornik predlaga, da Okrajna hranilnica iz čistega dobička svoje vloge na Češkem, katero je rešil naš Roškar, ustanovi poseben Roškarjev fond, ki bi služil za gospodinske in kmetijsko-nadaljevalne šole in tečaje v šentlenartskem okraju. Ta predlog je bil sprejet posebno od strani kmetških mož z velikim navdušenjem. — Gostje so na predlog gospoda Gomilškega darovali za Dijaško kuhinjo v Mariboru 620 Din.

Ormož. Za praznik Vseh svetnikov in Vernih duš dan so bili grobovi na ormoškem in humskem pokopališču lepo okrajeni. V Ormožu je bilo postavljenih nekaj novih čednih nagrobnih spomenikov. Usmiljene ženske roke so se letos spomnile posebej še grobov

Okrajno sodišče se te proslave ni ude-
ležilo, ker nrad kot takšen ni bil vabljen.
Kot sebumo vabljen pa se nisem ho-
tel udeležiti proslave, ker se nisem
hotel klanjati človeku, ki je na mofo
stoarno slogo na vrsto našel stoo
v zini 1930 zaradi sviščevja cest
to tako zametil, da mi pri sodišča
na moj prijazen pozdrav niti odzdra-
vil ni. Nisem se hotel izpodstavit
nevarnosti, da bi se pri prodaji ras-
notako odšel napram meni. Ticer
pa nisem našel tudi nobenega po-
voda se klanjati osebi, ker ne sem
o čem bi obstojale njegove zasluge.
Kar je storil, bila je itak njegova
odslužnost, zato je sprejel in jo še
sprejema s bilno plašo. Da se je
dobilo posojilo nazaj, a to le sled
konvencije med našo državo in
Čehoslovaško republiko, je bilo narav-
no, za trud se mi je itak priznalo
12.000 Dtn, in notarju Štupica kot pra-
nemu konsulentu, ki je tudi spisal
ta dopis v Slov. Gospodarfur, pa celik
149.000 D. To je delo za blago naroda!

Zahvala.

Vsem sorodnikom in sosedom in vsem znancem in prijateljem, ki ste s svojimi obiski lajšali trpljenje med boleznijo in ste nam stali ob strani ob času smrti našega nepozabnega strica, gospoda

Jožef-a Pegrin-a

nazvanega ameriškega strica, p. d. Narada,

vsem, ki ste prišli od blizu in daleč ga spremiti na njegovi zadnji poti naša najlepša zahvala.

Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, g. župniku Rudlu, g. dekanu Kindmanu, g. župniku Sturmju, g. komendantu Spornu in g. župniku Poljancu. Osobito še čg. Poljancu za njegove nam vsem v srce segajoče besede, pevcem za ganljivo lepo pesje ter vsem onim, ki so izkazali blagemu rajnemu zadnjo čast. Zahvaljujemo se tudi za vse darovane svečice in vence. Za ves trud bodi vsem ljubi Bog plačnik! 16*

V Obrijah, dne 11. novembra 1930.

Žalujoča Naradova družina.

Sprejel sem vest, da je moj daljni sorodnik Jožef Pegrin umrl. Bil je prava, pristna slovenska Koruška Korušina. Četudi je bil dalje časa v Ameriki, kjer si je pridobil lepo premoženje, ostal je vest svoj veri in narodu. Bil je častitljive postave, z dolgo sivo brado je napravil na vsakega močnega vtis. In vesel je bil! Sgral je na citre in obenon na orglice, ter veselo prepeval. Dne 6. novembra utihnil je za vedno! Bodi ti, verna slovenska duša večni mir, nam pa ostaneš v trajnem spominu!

Jožefu Pegrinu „Amerikancu“.

Dne 8. novembra popoldne se je pomikal dolg, žalni sprevod od znane Naradove hiše v Obrijah proti Galiciji na pokopališče.

Od blizu in daleč so prihiteli prijatelji in znanci, sorodniki in tujci, da izkažejo zadnjo čast možu, ki je bil daleč naokoli znan pod imenom „Amerikanski ujček ali stric“.

Vsi smo ga radi imeli, mladi in stari. Vsaj pa je bila njegova oseba tudi ovenčana s tolikimi spomini na daljno Ameriko, kjer je rajni „stric“ preživel svoja najboljša leta, da ni zastoj nosil imena „Amerikanski stric“.

Rajni je bil rojen 1. septembra 1851 v Obrijah, župnija Galicija, iz starodavne Naradove hiše, ki je daleč naokoli znana kot krščanska, pristno domača slovenska hiša. Rajni je doživel častljivo starost 79 let. Svoja mlada leta je preživel v domači hiši, kjer je za nekaj časa bila tudi šola za Galicijo. Že v zgodnji mladosti je mladi fant pokazal svojo bistro glavo, posebno pa ljubezen do glasbe in petja. Zato se je pozneje tudi učil orglarstva in šel kot organist po svetu.

Neka tajna sila in krepostna volja moških let pa mu je vedno govorila, da mora iti v daljni tuji svet.

Leta 1892 je bil rajni še organist v Št. Lenuartu pri Sedmih studencih. Pa ni ostal dolgo tamkaj. Kar naenkrat se pogovori nekaj njegovih tovarišev in polni nade na boljše bodočnost se napotijo v daljno Ameriko, ne da bi domači o tem kaj vedeli. Kako so gledali domači, ko naenkrat dobijo obvestilo o svojem sinu iz Amerike.

Toda tudi v Ameriki ni bilo vse tako lepo in „zlato“, kakor se je prej govorilo. Veliko trpljenja je rajni „stric“ pretrpel ob začetku svojega bivanja v tujini. Najprej ni mogel najti pravega zaslužka, tudi jezika docela ni bil vajen, in zraven še nepoznan med tujci. Šele čez nekaj časa je našel nekaj znanih Tirolcev in rojakov iz prejšnjih let. V začetku je hodil po Ameriki kot „Tirolec“ oblečen in pel in godel v družbi tirolskih muzikantov. Pozneje pa je dobil stalno službo v mestu San Francisco, kjer je ostal skoraj 30 let. Ljubezen do domovine in rodne grude ga je spravila in gnala 1. 1912 nazaj v svojo domovino.

Z veliko sivo brado, ki je bila tako dolga, da si jo je lahko parkrat ovil okoli ušes, na zunaj skoro podoben rajnemu cesarju Francu Jožefu, tak se je rajni „stric“ vrnil iz Amerike domov.

Kljub svoji starosti je bil rajni začetkoma še vedno vesel in dobre volje. V veseli družbi so mnogokrat še zapele njegove ameriške citre; ni bilo skoraj poroke, kjer bi njega ne bilo zraven.

Rajni je bil tudi velik dobrotnik gališke farne cerkve. Brez njega in sedanjega župana g. J. Uranka bi gališka cerkev ne imela tako lepega velikega zvona, ki je največji v Podjurski dolini.

Kako se je čudil nekoga dne pisec teh vrstic, ko mu je tedanji cerkveni ključar g. Š. Pinter natihoma pravil, da dobi gališka cerkev mogoče že v kratkem nov veliki zvon. Komaj so je o tem govorilo, že 8 dni navrh, je bil zvon tudi že naročen pri firmi Oberascher v Solnogradu. Novi ciborij je ravno tako dar rajnega „strica“.

Kako vsestransko dobro je svoj denar porabil, o tem priča tudi njegova oporoča. Zra-

ven skrbi za svoj dušni blagor, je volil velike vsote še v različne namene. Tako dobijo občinski ubogi v Galiciji, požarna bramba, cerkev za nove orgle, sorodniki in še drugi.

Lep spomin pa si bo rajni tudi še s tem ohranil, da bo stala na vasi v Obrijah, kjer do sedaj ni nobenega križa, lepa kapelica. Vsak pa, ki bo tukaj mimo šel, naj se v tihi molitvi spomni rajnega „strica“.

O božiču 1. 1929 se je rajni „stric“ nevarno prehladil in od tega časa je začel tudi hirati. Dobro pripravljen na daljno pot v drugo, boljše domovino, je izdihnil svojo blago dušo dne 6. novembra 1930.

Cela soseščina je žalovala ob njegovi smrti, zakaj lahko se reče da rajni „stric“ ni imel nobenega sovražnika.

O njegovi priljubljenosti je pričal tudi veličastni pogreb. Na pogreb je prihitelo tudi več duhovnikov. Tako čg. komendator J. Sporn z Reberce, čg. dekan J. Kindlman iz Št. Vida, čg. župnik V. Poljanec iz Škocijana in čg. A. Sturm iz Kamna. Ob odprtem grobu je rajnemu „stricu“ v slovo govoril čg. župnik V. Poljanec. V pretresljivih besedah je slikal rajnega „strica“ kot vzor moža, ki je ostal zvest domovini, Bogu in veri. Domači pevci, pod spretnim vodstvom mladega Pevcarja iz Drabunaž, pa so zapeli krasne žalostinke pred rojstno hišo in na grobu.

Gališka cerkev je v rajnem „stricu“ izgubila svojega velikega dobrotnika. Dokler pa bo veliki gališki zvon pel, bo oznanjal ljubezen rajnega do domače cerkve.

Vsemogočni pa naj mu je obilen plačnik!

Jožef I. R.

sola v prihodnje!

Najbolj veselo dejstvo ob teh volitvah pa je vzgledna disciplina v stranki. Ogromna večina, takorekoč vsi volilci, je ubogala vodstvo stranke. Le preneglo je prišel sklep stranke, da damo svoje za se neporabljive glasove nemški krščanski soc. stranki, da tako povdarimo svoj verskokulturni program, a obenem podpremo izjave svojih poslancev v deželnem zboru o priznanju po plebiscitu ustvarjenega dejstva z izjavo vseh svojih volilcev na tako mogočen način, da preko te izjave tudi najzagrizenejši nasprotniki ne morejo. Sijajno se je nam ta izjava posrečila. Edino orožje, ki so ga Nemci rabili proti nam, če tudi niso mogli navesti dokazov, je bila iredenta. S to so zagovarjali svoje nečloveško raznarodovalno početje proti nam, četudi so naše zahteve le enake zahtevam nemških manjšin. Na žaljiva izvajanja deželnega glavarja dne 10. oktobra t. l., v katerih je govoril o neupravičenih zahtevah peščice ljudi, nismo mogli dati boljšega odgovora, kakor je bil naš disciplinirani nastop 9. novembra. Kaj naj si še sedaj izmislijo, da še morejo delati proti nam?! Naše zahteve so iste, če ne precej manjše, kot zahteve nemških manjšin; iredentarij nismo, ali si bodo sedaj še upali voljo zapeljanih zagovarjati za naravno voljo manjšine in se tako ločiti od splošno veljavnega naziranja vseh kulturnih narodov, tudi svojih nemških manjšin?!

Soc. demokratje so hoteli zbegati naše vrste in v posebnem letaku so pozivali Slovence, da volite „stranko narodne in socialne pravičnosti“, češ, da so vas vaši voditelji prodali.

Sedaj je vrsta na Nemci, da pokažejo svojo ljubezen do svojih nemških manjšin v slovenskih državah s tem, da nam dajo, kar zahtevajo za svoje rojake v inozemstvu. Če naj za te veljajo pravice materinega jezika, vzgoje do zvestobe lastnemu narodu (Volkstreue), potem morajo veljati tudi za nas. Rad bi poznal tisto nemško manjšino, ki bi hotela odstopiti člane svojega naroda kaki „Wahlnation“, dokler se ti člani v svojem družinskem življenju poslužujejo svojega materinega jezika. Vsaka nadaljna nemoralna raznarodovalna vzgoja našega ljudstva bo upravičeno padla na Nemce nazaj.

Slepili so naši Nemci evropsko javnost s tem, da so nas cepili v domovini zveste in domovini nezveste in zraven povdarjali, da uživajo domovini zvesti vse manjšinske pravice po svoji lastni želji, in da le nam, domovini nezvestim, to je nelojalnim, ne morejo izpolniti pretiranih zahtev. To slepilo smo jim 9. novembra pokvarili tako, da so listi, ki hočejo vse podvreči nemškemu nadnacionalizmu, raje očitali najbolj državo priznavajoči kršč. soc. stranki izdajstvo nemštva, kakor da bi priznali, ali so celo veselili našega državo priznavajočega koraka. Nekoliko jih opravičuje le njihova počasna pamet, ki ni mogla razumeti, da je nam tik po desetletnici tak korak sploh mogoč.

Ako bi ne vedeli, kako je naša stranka disciplinirana, da je kakor ena neprodirna fronta, bi si take odločitve tudi ne upali brez daljših in temeljitih priprav zahtevati od nje. Ta disciplina bo tudi najboljša opora za naše nadaljnjo delo.

Janez Starc.

bivše liberarne stranke in popoliavorov.

Briand temelj miru. Sredi novembra se je vršila v francoski zbornici zunanjepolitična razprava, pri kateri je prišlo do prerekanja. Briand je izjavil, da Francija ne namerava nastopati proti komunistom, vendar pa se hoče zavarovati pred vsako nevarnostjo. Z locarnsko pogodbo so zavezniki zagotovili nedotakljivost francoskih meja. Sporazum med Nemčijo in Francijo je mogoč. Če bi se odklonil vsak stik z Nemčijo, bi to nasprotovalo temeljni ideji pravil Društva narodov. Francija bo še nadalje tesno sodelovala s svojimi prijatelji v dobrobit Evrope. Res je, da je v obeh državah nekaj mož, ki drže nevarne govore. Kljub temu se ne sme izgubiti hladnokrvnosti in poguma zaradi teh pojavov, kar nikakor ne ovira obrambe mirovnih dogovorov in francoskih meja. Francija mora nadaljevati svojo dosedanjo zunanjo politiko in storiti vse, da se ohrani svetovni mir. V Nemčiji vlada velika brezposelnost in je razumljivo, da Nemci nimajo preveč simpatij do Francije in njenih bivših zaveznikov. To še ni dokaz, da se je njegova zunanja politika ponesrečila. Francija bo nadaljevala delo za mir in Briand bo prej zapustil svoje mesto, kakor prenehal s sedanjo politiko. Pred zaključkom razprave je povzel besedo ministrski predsednik Tardieu, ki je izjavil, da vlada popolnoma soglaša in osvaja politiko Brianda. Francija je lahko srečna, da ima Brianda. Tardieu je nadalje navajal, da ima Francija za 183.000 mož vojske manj nego Nemčija in za 189.000 mož manj nego Angleška. Pri glasovanju sta dobila Briand in vlada zaupnico.

Sv. Lenart v Slovenskih goricah

IZ ZGODOVINE IN SEDANJOSTI ŽARIŠČA TUJSKEGA PROMETA V SLOV. GORICAH.

Pokrite z vinogradi, sadovnjaki in selišči po pobočjih, s travniki po močvirnih koritastih dolinah, z belimi viničarijami in palmami po grebenih ter s krpami listnatih gozdov po osojnih obronkih se Slovenske gorice ponižno skrivajo za Muro, Dravo in rošpoško-šentjursko cesto. Edino pogoste baročne cerkve kličejo s svojih razgledišč meščana, ki se pa ustraši vsled prašne ceste skozi Košake nadaljnjih korakov v pokrajino vrhov, gibanic in zaseke ter jo običajno mahne v najbližji okoliški vinotoč.

Krajevna središča Slovenskih gorik leže, kakor Maribor, Ptuj, Ormož, Ljutomer ali Gornja Radgona na periferiji. Samo Sv. Lenart se je mogel razviti kot osrednje krajevno središče slovenjegoriške zemlje; kot tovarišica v cerkvenem oziru mu konkurira impozantna Sv. Trojica, ki se za svojimi romarji razgleduje po vseh goriških in dolenskih vrhih.

Pri izlivu Gobovnice in Velke v Pesnico se širijo ob teh lepo tekočih vodah večje in nizke ravnice, ki tvorijo naravno torišče prebivalstva iz območja Gobovnice, Velke, deloma tudi Drvanje, ter srednje Pesnice in južno od nje ležečih gorik. Mokrota onemogoča nastoj selišča na teh drugače enotnih ravninah; nizka lega (izpod 240 m) pa izključuje iz ravnin in okolice vinograde, deloma tudi sadovnjake ter izoblikuje v njih enoličnost in mir, iznad katerega pa se bohotno dvigajo gorice Zavrh, Strmi breg na jugu, Gasteraj in Porčič pa na severu, da tako z vseh strani čuvalo v pokrajini slovenjegoriški izraz v mozaiku kultur in v hrepenenju po veselju. Travnništvo v mokrih dolinah, niže na položno proti potokom se znižujočih hrbtih, pa omogočajo na mejah travniških in poljskih, deloma tudi gozdnih kultur razvoj cvetočih vasi. Lormanje čuva pot iz Sv. Lenarta v Hrastovec in kaže Gobovnici pot v Pesnico. Žetarjeva je pesniško mostišče proti Sv. Rupertu; Porčič in Radehova navajata romarje k Sv. Trojici. Radehova sama pa usmerja cesto na Ptuj. Vse vasi ležijo na mejah, do katerih sežejo poplave Pesnice, Gobovnice in Velke. Z vsako kmetijo združeno okolji dajejo pokrajini že srednje podonavski živinorejski značaj, še bolj pa lepe črede konj, goveda in svinj, ki se pasejo na pesniških tratih in ki dajejo mirni in enolični ravnici samosvoje obilje. Nad čredami pa čuvata lormanjski in žetarjevski barovčin, od katerih slovi prvi po ubrani pastirski trombi, medtem ko se žetarjevski ponaša z največjimi čredami.

In od tega amfiteatra vasi se vlečejo proti severu deloma gozdnati, deloma vinogradniški goriški obronki na Mardo, v Žerjavce in Gasteraj. Na grebenu pa, ki se vleče proti Pesnici med doljno Gobovnico in Velko, leži Sv. Lenart na mestu, kjer se začne ta greben zniževati in predno pade k Velki, Pesnici in Gobovnici. Na vzhodni grebenov na prehodu v mokre ravnice ga amfiteatralno obkrožajo že imenovane vasi Porčič, Radehova, Žetarjeva in Lormanje. Topografski vrh trga se naslanja na pokopališče pod senčnim gozdom, odkoder se širi trg proti jugu mimo cerkve do ponosnega Sokolskega doma in brneče šentlenarške elektrarne. To glavno cesto prekriža nad cerkvijo povprečna cesta vzhod-zahod; preko dveh klancov: mimo nekdanje trške bolnišnice, ki predstavi tujcu lisico nad vratmi, to je grb Herbersteinov s Hrastovca, do Narodnega doma navzgor, da se spusti navzdol do vabljive Retzerjeve gostilne. Pri Retzerju se ceste križajo na vzhod k Sv. Trojici, na sever pa k idiličnemu Škrjančkovemu gaju, da se pri košatem gabru razcepijo k Sv. Jurju in k Sv. Ani.

Dolge vrste palm, ki so se vrstile po Sv. Lenartu še v drugi polovici XIX. stoletja, so že popolnoma izginile, in danes objemajo bahati trg samo še gozdovi, sadnega drevia, iznad katerega štrlijo v jasno nebo raznolike stene in strehe trških hiš, nad katerimi pa zopet kraljujeta na obzoru cerkev in Sokolski dom. S tega poseljenega in porastlega grebena vabi na božjo pot Sv. Trojica na vzhodnem sosednem in višjem grebenu; Sv. Anton in Sv. Andraž kažeta pot v vinogradni-

ški raj Prlekije okoli Jeruzalema; Sv. Barbara podaja roko Dravskemu polju pod Mariborom, Sv. Urban nad Mariborom pa odvarja vrsto kobanskih kop z vse obvladujočim Žavcerjevimi vrhom. Južno ob Kobanskega leži vremenski preok Slovenskih gorik, Pohorje, široko odprto s Klopnim vrhom na severu in Velikim vrhom na jugu; oba krajnika pa vežeta Sedovec in Žigertov vrh. Iz severnih Slovenskih gorik pa se ozira na skrajni, južni Sv. Lenart Marija Snežna. Vse te vabljive mejnike s horizonta pa združujejo s Sv. Lenartom gorice, izmed katerih neodoljivo mikajo tujca od Maistra opevani Zavrh in Strmi breg.

Sv. Lenart sam na sebi je trg, katere mu prijetno manjkajo večini naših trgov lastne prevelike množine prahu. Solidnost gostiln daje v zvezi s naravo v okolici stvarno podlago za razvoj letovišča. Pestra zunanost stavb onemogoča sicer splošno-slovensko tržko enoličnost; od lesenjače do moderne meščanske vile in od v sebe zaprtega pomožnega graščinskega poslopja iz baročne dobe do družinske hiše z narodno ornamentiko in arhitekturo v notranosti kažejo poslopja današnje miselnost in preteklost tržanov. Zlasti so zanimivi mnogovrstni podboji in prizmatična masivnost nekaterih stavb. Samosvoja pa sta diinnika na hiši dr. Ilavniga z gotškim vrhom. Po staroslovenski navadi v družabne celice usmerjeno ljudstvo skrbi za medsebojno dobro voljo in poročevalsko službo vsakodnevnih novic tržkega javnega in zasebnega življenja. Kot Slovenjegoričani sploh, tako so tudi šentlenarčani ljudje kontrastov: pivci in abstinenti, dobrovoljni in hudi, gostoljubni in škodoželjni, bogobječi in svojeverni; vse njihove duševne osobine pa nadvlada težnja po veselju in razpoloženju, tako da postanejo tujcu trajno simpatični. Med tem epikurejskimi prebivalstvom vestno skrbi za sedanost trški župan, za osvetlitev preteklosti starešina sodišča, za bodočnost pa duhovni svetnik, dekan.

Za pestrost počestnega življenja in za promet z oddaljeno železnico skrbijo številni, zlasti tovarni avtomobili, katerim se mora vedno bolj umikati konjska in goveja vprega. Ta vprega je še zadnji odsev nastoja šentlenarškega trga. Mura je od madžarske invazije dalje ostro ločila Prekmurje in Prlekijo. Državnopravna pripadnost je Prlekijo prometno navajala med drugim zlasti na Maribor. Dolge poti iz Prlekije pa radi številnih klancev in radi ginaste in lajtovske podlage običajno slabe ceste ni bilo mogoče končati v enem dnevu. Vozniki in vprega so prekinjali dnevno vožnjo na mestu današnjega Sv. Lenarta, ki je kot priprošnjik voznikov in vprežne živine čuval nad srednjim potekom in koncem vožnje. Kot postajališče prometa na progi Maribor-Prlekija se je Sv. Lenart razvil, bil cerkveno podružnica Jarenine, dokler se ni v XIV. stoletju preko vikarijata osamosvojil. Današnja cerkev kaže na gotški nastoj in baročni razvoj. Politično-zgodovinsko je odločilno vplival na Sv. Lenart hrastovski gospod, in to zlasti Herbersteini. V zvezi s Hrastovecem, katerega upravno dedščino je prevzel Sv. Lenart po zlomu fevdalizma, je postal tudi Sv. Lenart slaven kot mesto najbolj krvo ločnih čarovniških procesov v Sloveniji.

Trg sam pa je postal z okoliško Radehovo bolj znan kot torišče skakačev. O šentlenarških skakačih poroča Janez Ripser iz Ptuja, da so začeli pri Sv. Lenartu 1599 staviti kapelo božjega groba, kamor je prilhajalo ljudstvo v tisočih vsako soboto zvečer in so se pri tej priliki vršila pri skakaških obredih vse mogoča grešna in praznoverna početja. Slično govori tudi drugi vir prošit Jakob Rosolenz, ki poroča o uničenju omenjene kapele božjega groba (6. I. 1600), ki se je nahajala »ne daleč od trga«. V zvezi s temi poročili in v zvezi z ljudskimi ladinskimi imeni je bila skakaška kapela na današnji Perkarfari, kjer so se tudi vršili skakaški obredi. Mišljenje pa, da so skakači bili osredotočeni na Radehovo, je osnoval Janisch, ko je iskal mesto kapele na mestu nekdanjega, dozdevnega gradu v Rade-

Mala se j'

Mati boža
»Pazi dobr
ko doraste
Brez ALBU

Perilo in obleke dojenčkov in de
Za to opravilo je najbolj pripravno
v komadih po pol kilograma. Ni s
tudi jamstvo, da se perilo in dečja
vsake dobre mater

ALBUS-Terpel

ltovi, in oprt na ponovne prošnje šentlenarčanov začetkom XVII. stoletja, da radi raznih čudežev zgradijo kapelo, potem ko jo je prvotno reformacijska komisija razrušila, v Radehovi. Zadnji čudež, na katerega opirajo šentlenarčani prošnjo za zgradbo kapele, in ki klasično kaže mišljenje nekdanjih tržanov, opisujejo sodobniki sledeče: »Leta 1609 je prišlo mnogo tisoč miši, velikih kot še nikdar, in požrlo v temelju mnogo njiv z ječmenom in ržjo. Potem, ko so se podale preko vode v vinograde, so v vodi utonile; voda jih je zanesla na eno mesto, kjer jih je bilo za dva ribiška čolna, ki sta jih odpeljala. Ko pa so ljudje obljubili Mariji v Podlehniku svečo, so se miši porazgubile.« Vse te, na slične čudeže opte, prošnje na sekovsko škofijo so ostale naravno brezuspešne; njih utemeljevanje pa je značilno za skakaško miselnost šentlenarških pradedov.

Današnji šentlenarčani nimajo več podobnih želj; nje zanimajo poleg družabnih, predvsem gospodarska vprašanja, katera rešujejo (avto-promet, kredit, elektrika) pod inicijativnim vodstvom župana dr. Goriška. Odprto je do danes še vprašanje vodovoda in kopališča, dvoje vprašanj, katerih rešitev utemelji in zagotovi pomen in bodočnost Sv. Lenarta kot letovišča.

V srednji tercierni dobi so pljuškali valovi sarmatskega morja v šentlenarški pokrajini, ki je predstavljala na črti Hlapje - Sv. Lenart - Metava morsko obalo. Eventuelne miocenske plaže se k Sv. Lenartu ne bodo več vrnile. Vabljiva pokrajina, ki radi svoje samovrstne lepote in radi razpoloženja njenih prebivalcev zasluži več obiska kot dosedaj, parbi iz vsaj nekoliko urejenim kopališčem zlasti v poletnih mesecih magnetično pritegnila k sebi miru, zelenja, solca in prirodnega življenja željnega in potrebnega meščana. Tujskoprometni pomen Maribora obstoji v tem, da ima raznoliko, srednjegorsko, poljsko in goriško okolico. Radi svojih prometnih zvez je Sv. Lenart poklican, da postane žarišče in pobornik tujskega prometa v Slovenskih goricah, in voditelj tujcev po naši rajski goriški zemlji. Job.

prof. dr. Bari

Žrtev tigra

V živalskem vrtu v Los Angelesu se je odigral strahovit prizor. Neki 12letni deček, ki je prišel v spremstvu svoje matere, je prvič v svojem življenju vi-

ke vesti

pol italijanstva Senožec, divjaški župan »Leschi« pa je naročil orožniškemu maršalu, da mora čuvati prapor in biti pripravljen, da ga ponese tja, kamor bo ukazal Duce, to je vedno bolj naprej. Orožniški major Pasqua je navduševal orožnike in finančne stražnike za budno službovanje ob meji. »V primeru potrebe bo ta prapor bojna zastava. Vaša vojašnica bo vaša trdnjava in skupno z armado ter črnosrajčniki, zaščiteni tudi po mornarici na vseh bregovih, boste ponovili zaprisego: »Tu ni prehoda!«

Okoli Starega Pazina v Istri kopljejo bauksit v vedno večjem obsegu. Nekaj časa so se omejevali na pašnike, sedaj pa kopljejo tudi po njivah. Kmetje imajo veliko škodo, ker je bilo odstranjenih mnogo trt in koruze. Na kako odškodnino za kmeta pa nihče ne misli.

Zadnji živinski sejem v Sv. Lovreču Pazenatičkem v Istri je bil prav dobro obiskan. Kdor ima kaj živine, jo lahko proda. Cena se je precej dvignila. Kmetje pravijo, da je živinoreja v sedanjih časih najbolj dobičkanosna gospodarska panoga. Vinogradništvo se ne izplača več, ker je cena vinu prenizka.

»Novi list« in »Istarski list« tožita v številki za številko, kako se je strahovito razpasla plesna strast po celi Juljska Krajini. Plesne prireditve dajo oblastni blagajni velike vsote. Kdor hoče plesati, se mora dobro založiti z lirami. Trikrat se zasuče, pa mu že odpade lira iz žepa. Po novinah in po kmetijskih zborovanjih se razpravlja neprestano o propadajočem gospodarstvu in priporočja se varčnost, ali istodobno se z lahkoto dobi plesno dovoljenje. Dekleta se pojavijo v svilenih oblekah, celo v Istri. Tako je ob nedeljah in praznikih, med tednom se vršijo dražbe in mladi ljudje odhajajo v tujino.

Ogromno škodo je napravila toča po Brdih in po Vipavski dolini. Po brislih vinogradih in poljih je tako kot po zimi. Po vipavskih vaseh Črnice, Batuje, Potočje, Kodriči, Brje, Skrilje, Štomaz, Lokavec, Slap je skoro vse uničeno. Ponekod so trte popolnoma gole. Z oblastne strani je odrejena odložitev izterjevanja vseh davkov v občinah, prizadetih po toči. To se pravi, da se odloži plačilo treh obrokov, ki pa bodo morali biti poravnani do 18. febr. 1931. Nekateri poškodovane kraje si je ogledal goriški prefekt Dompieri, ki rad izjavlja, da je prijatelj goriških poljedelcev. Umesten bi bil edino odpis davkov po navedenih krajih. Sigurno je, da do srede februarja ne bodo plačani zastali davčni obroki. Odkod pa naj vzame kmet denar, ko mu

je uima uničila letino? Mnogi posestniki morajo misliti tudi še na plačilo menic agrarnega kredita in zemljiških dolgov... Sledila bo spomladi dražba na dražbo in marsikateri slovenski kmet bo zapustil s solzami v očeh svojo rodno grudo.

Sport

SPORT V NEDELJO.

Ob 9. na igrišču ISSK Maribora: SK Železničar:SK Rapid (sodnik g. Nemeč).

Ob 14.30 na igrišču ISSK Maribora: SK Svoboda (Ljubljana):ISSK Maribor (sodnik g. dr. Planinšek).

Ob 15. na dirkališču na Teznu: jesenske konjske dirke.

Ob 16. na igrišču ISSK Maribora: SK Olimp (Celje): SK Svoboda (Maribor), sodnik g. Frankl.

SK Železničar, nogometni odsek.

Sledeči igralci morajo biti radi tekme z Rapidom ob 8.30 na igrišču ISSK Maribora: Antoličič, Borovka, Efferl, Franjš, Glavič, Heller, Konrad, Kohout, Vili. Pišof, Ronjak in Wagner. — Načelnik.

ISSK Maribor, nogometna sekcija.

Postava moštva proti SK Svobodi (Ljubljana): Koren II, Koren I, Jež, Savo, Kirbiš, Konič, Starec, Bertoncej, Tonček, Hreščak II, Vodeb; rez. Majer in Tomac. — Načelnik.

SK Železničar.

Članstvo se poziva, da se udeleži polnoštevilno maše zadušnice za tržaške žrtve, ki bo jutri ob 11. uri v stolnici. — Predsednik.

Interni klubski teniški turnir

za pokal tvrde Fr. Korman priredi SK Železničar v nedeljo, 14. tm.

SK Svoboda.

Za jubilejno tekmo proti SK Olimpi se nominirajo sledeči igralci: Logar, Leben, Gruber, Janžekovič, Dasko, Harner, Petrovič, Strah, Sinkovič, Čepe, Rozmarin, rezerve Sinkovič II. — Kapetan.

Sokolstvo

Tekme v volleybalu za prvenstvo društev priredi v nedeljo 14. tm. Mariborsko Sokolsko Okrožje. Tekme se pričnejo ob 8. zjutraj na telovadišču Sokola-Matice v Mariboru. V prvem kolu tekmujejo društva Ruše:Sv. Lovrenc, Studenci:Maribor I, Sv. Marijeta na D. p.:Jarenina in Sv. Lenart:Sokol-Matica. V drugem in tretjem kolu igrajo še

istega dne in v eni prihodnjih zmagovalci iz prvega kola gornj ostalih društev okrožja, za prve okrožja. Dostop k tekmam je vstopnine

Na zlet Sokola v St. Ilju dne 14. poziva Sokol-Matica v Mariboru svoje članstvo. Udeležba v krojih. hod ob 13.30 z glavnega kolodv. Polovična vožnja stane tja in nazaj 5.50.

Udruženje rezervnih oficirjev podora Maribor,

slavi dne 15. tm. ob pol 11. uri na Svobode svojo krstno slavo. Poziva vse članstvo, naj se udeleži te sv. nosti v čim večjem številu. Zdr. Odbor sokolskega društva Maribor Matica.

Kako je miss Turčija hotela postati miss Univerzum

Zadnje mesece se je bila po celi Turčiji huda »načelna« borba: turška kraljica lepote, Mubedždel Hanum, ideal v Turkov starega kova, ni bila izbrana miss Evropo, ampak je morala to mesto prepustiti lepi Grkinji. Po njenem povratku v domovino se je razvila os. borba o vrlinah in napakah lepe Hanume, ki so jo ogledali do kosti. Bila sta zapad in vzhod: stara Turčija, koje ideal lepote korpulentna ženska, in mlada Turčija, ki se zavzema za vitke, lesne oblike. Ker se niso mogli zediti, so vprašali načelnika za telesno kulturo pri prosvetnem ministrstvu za avtoritativno mnenje. Ta je izjavil, da telesne oblike lepe Mubedždel res ne odgovarjajo današnjemu, četudi degeneriranemu okusu Evrope, in je priporočal »osuševalno kuro«. Res so tekom par mesecev olajšali miss Turčijo za celih 7 kilogramov. Turška javnost je z zanimanjem sledila temu procesu. Tedaj pa izbruhnila »notranjepolitična kriza«: turška zdravstvena oblast je pri ministrstvu zdravja vložila oster protest proti prekoračenju delokroga prosvetnega ministrstva, češ da takšne »osuševalne kure« spadajo v področje zdravstvenega in ne prosvetnega ministra. Mubedždel Hanum pa je prepiru napravila odločno konces s tem, da je odpotovala na konkurso lepotic v južni Ameriki, ki se je vršila te dni v Rio de Janeiro. Vendar je pa tudi tam propadla, zakaj za južnoameriško miss Univerzum je bila izvoljena miss Brazilija.

Bradaš. 80

Lojze s svojo nekdanjega

namen ni toplažaj je tako premagovati, čeprav nemim. luža in brozljprtem grobu; ni in nagrb-

ca, preden so bili določeni. zmedla, tako nahaja v najčil ga je glo-

ovražni strani. mer, izvzemši ede, sicer pa ned seboj ko brali strelci v le samo stra-

ti črhnil; vse i so se ravno

samo to je

opazil, da se je obrnilo po njem nekaj oči, ki so mežikale v nezaupanju in sumničenju, dve tri glave so se zblížale, ena od njih se je osmelila, obstala pred praporščakom s polglasnim vprašanjem, pomignila v smeri proti Jindri:

»E, neumnost!« je odgovoril Lojze na to, »če ti pravim, da zaradi dekleta, ták je to zaradi dekleta, skregal se je z aktivnim prihuljencem, majorjem, ki mu jo je izvabljal.«

Narednika je bilo nekam sram zaradi glasnega odgovora in obrnil se je proti Jindri in od tega časa so vojaki nehali pljuvati pred njim. Da so to delali, tega se je Jindra šele zdaj zavedel.

Tesarjev Lojze torej misli dobro z njim; če morada ne čuti celo prijateljsko, pa vsaj pošteno.

Osmelil se je in stopil iz brloga v peščeno blato jarka, ki je bil razen straže kakor izumrl.

Stopil je na strelsko stopnico pri steni in pogledal ven.

Mesec, ki je bil vojakom na pohodu krvavo svetil kakor veliko, rdečo kolo, je obstal na obloku kakor mala, srebrna tarča in izpremenil noč v skoro beli dan, čeprav brez barve. Bilo je strašno jasno in videti je bilo vsako podrobnost tudi v daljavi.

Toda dolgo ne ostane tako; megla, prav po tleh tenko napeta kakor svetlo platno na belišču, se je začela dvigati.

Tla so se nižala in vstajali so mrežasti ploti bodi dječastih ovir, ki jih je videl Jindra šele tukaj na lastne oči.

Pusta slika, pa tudi pokrajina niže doli je bila žalostna, kakor sploh zadnji razrastki Krasa, ki ga je nadomestil neposredno gozd pinij, katerih debela so ali stala ali pa ležala kakor ržena stebela, ki jih je polumila ploha. Tam, kjer sta se delili dve goli pobočji v daljavi, je bila videti globoka, krivuljasta črta, najbrž

ozka cesta, na katere koncu je bila videti seč z ostanki dveh vrst, ostro in črno zakončujočih cipres, nekje prav daleč.

Utrujen Jindrov pogled se je vrnil na bližnje polje in tu je obtičal na nečem, ki se je držalo na ostnati ograji naše pozicije. Preden je mogel razpoznati, kaj in kako, so zafrfotala ondi velika, črna krila; nočna roparica, ki je hotela sestiti in se je tako držala v ravnotežju. Ko se ji to ni posrečilo, je počenila zraven na žico, predevala krempelj za krempeljem čez ostine, se prišarila k tej stvari in zdaj taktira s kljunom tesačem in jo gleda od blizu. V tem hipu je bilo jasno, da ima ona stvar glavo — in roparica jo je začela žreti, trgaje kos za kosom, dokler se ni zvalila nazaj.

Bilo je truplo vojaka, ki je stalo, zapeto v žico; prizor, ki je bil tako pogosten med vojno v jarkih; ostalo je ondi od zadnjega naskoka.

Priletela je še ena ptica, najbrž mož prve in začel je prav tako žreti...

Pojedina je trajala malo časa, potem pa se je vrgla ena od ptic naglo kvišku, počilo je od nekod nizko iz daljave, ptica se je obrnila in že je utripala na tleh v ograji. Peščica dima, kakor od cigarete, je pokazala, odkod je priletel strel iz sovražne pozicije.

Drugi ptič je zamahnil s perutmi in odletel.

»Temu se pravi strelec!« je zamomljial za Jindro polglasno Lojze, »kakor je videti, noče dati tovariša in morda brata krokarijem, da bi ga požrli — bestija... Samo da je ta vdanost napram mrtvem prav za prav izdaja, ker priča, da je sovražni jarek zaseden in naš major ima prav. Ampak ti zlezi doli in marš v luknjo!«

Vrtel je oči.

(Nadaljevanje sledi.)

1931.

15 januar

Moja povest: Dva soseda, ki sem
jo kar izgotovil, se bo napisala v
Večerniku v Mariboru. Gman
prav veliko veselje, da ni bil trud
zastonj, ock tega dobim še lep ho-
morar, kateremu moram napra-
viti lepo postavoje.

15 marec

Sečel sem spt: zgodovinski
spomin na Sv. demar. Postal
sem ga Večerniku. Nal sem prav
zanimivo zapise v starih aktih
na rokoju. Zgodovina je prav od-
no zanimiva, pritem ni minile
čas, da sam ne sem kako.

* **Todesfälle.** Vorgestern sind verschieden: In der Kindermannngasse Nr. 24 Frau Leopoldine W e n d l e r, Gattin des Sicherheitswach-Kontrollinspektors A. Wendler, im 53. Lebensjahre; in der Klosterwiesgasse 44 Herr Ferdinand S t a m m h, Kanzleiadjunkt i. R., im 74. Lebensjahre. — In Radkersburg im Allgemeinen Krankenhause ist gestern Schulrat Franz B r a b e k, Landesbürgerschuldirektor i. R., im 59. Lebensjahre gestorben. — In Kremsmünster ist am 22. März Frau Bernardine (v.) C h a v a n n e - W ö b e r, geb. Freiin v. Kielmannsegg, im 65. Lebensjahre dahingeshieden. — In Hagenberg bei Lambach ist am 21. März der über die Grenzen Oberösterreichs bekannte Bauernführer Josef K r ö g l im 78. Lebensjahre verschieden. Der Verbliehene war Ehrenbürger der Gemeinde Edt, gewesenes Mitglied der oberösterreichischen Landesversammlung und des Nationalrates. — In Weyer ist am 21. März der Kaufmann Herr Albert D u n k l, Altbürgermeister und Ehrenbürger von Weyer, im 68. Lebensjahre gestorben. — In Ried ist am 21. März der öffentliche Notar Herr Viktor L e i c h g r ä b e r im 67. Lebensjahre verschieden. — In Innsbruck ist die Majorsgattin Frau Agathe M e l z e r, geb. Hilz, gestorben. — In Ehrwald ist der Bundesbahninspektor Herr Alfred H ö r i n g verschieden. — In Schlanders ist der öffentliche Notar Herr Dr. Jakob S i n n dahingeshieden. — In Bregenz ist der Rechtsanwalt Herr Dr. Leopold S c h w a r z gestorben. — In Wien ist am 23. März der Oberst i. R. Herr Ing. Oktavian (R. v.) K o d o l i t s c h, Bevollmächtigter der Friedrich Krupp-A.G., verschieden. — In München ist am 21. März das Präsidialmitglied des bayrischen Industriellenverbandes Geheimrat Herr Dr. Alfred K u h l o einem Blutsturz erlegen. In der Vorwoche hatte er noch an den Wirtschaftsverhandlungen in Wien teilgenommen. — In Deutsch-Ostafrika ist der frühere deutsche Ostafrikakämpfer Freiherr L o e v i s o f M e n a r dem Tropensieber erlegen.

von Bernadotte Schmitt „The Coming of the War“. Zu den wichtigeren Artikeln dieses Festes gehört der Aufsatz von August Bach: „Suchomlinow und der Kriegsausbruch“. Durch seine bekannten Memoiren hat Suchomlinow seinen wesentlichen Anteil am Kriegsausbruch abzuleugnen versucht, so daß er in den Gang der Ereignisse, die zur russischen Mobilmachung und damit zum Weltkrieg führten, nicht eingegriffen habe. Aus dem bisher veröffentlichten Quellenmaterial ist seine Schuld klar ersichtlich. S. S.

Konzerte und Vergnügungen.

(Entgeltlich.)

Heute geht alles zum 14. Wiener Nachmittags im Grazer Orpheum. Nachmittags halb 3 Uhr. Das große Künstlerprogramm. Restliche Karten an der Tageskasse. RB 5432

Dankfagung.

Anlässlich der liebevollen Teilnahme am Begräbnisse unseres verstorbenen Cousins, Herrn

Ferdinand Stamik

Ranzleiadjunkten i. R.

sagen wir auf diesem Wege den aufrichtigsten Dank.

6489

Familien Hallwegh.

unsere Firma gerichtete Flugschmitt mit den
erbreiten. — —

ige Verfügung verbotenen Schwabeschen Flug-
loide Präparat Dr. Madaus eine nicht so weit-
eistoffes" wie das Collóo-Präparat Schwabe
die Firma Schwabe ein von ihr selbst unter-
trat.

hierzu fest, daß die im Schwabeschen Ex-
einen Unterschied im Verteilungsgrad des
ermag, sondern lediglich die mangelhafte Rei-

24. marce

Moji dragi prijatelj Ferdinand Stamme, karcelski adjunkt okrajnega glavarstva Gradec okolica je v starosti 64 let umrl. Spoznal sem ga leta 1903 kot visokosolce v gostilni dože Jud v fakoni inigasse št. 4. Bil mi je simpatičen in tako je nastalo med nama pravo prijateljstvo, ki je naju vezalo do zadnjega. Dosti veselih ur preživela sva skupaj, nikdar nisem bil v Gradcu, da bi ga ne obiskal. Leta 1929 sva napravila izlet v Püegerstburg, videti je bilo, da so mi posale novič, novel je, tu gor pa ne grem več, bilo je tako. 7. septembra sva se videla zadnji krat. "Bog ti daj več", bile so njegove zadnje besede.

Tako ostal mi je njegov obraz v spominu, šel je, ne bova se videla več. Kakor sem prej rad zahajal v Gradec, tako je sedaj za me to mesto postalo mrtvo, saj prijatelj je ni več, in mnogo jih že krife zemlja!

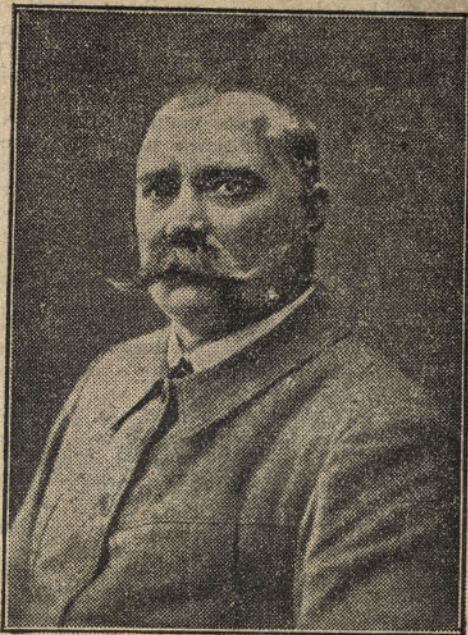
Ostal mi bo dragi Ferdinand v vednem, najprijatnejšem spominu, bil si mi vedno udan dobrohoten, ko sem bil še visokosolce, zato ti ostarem hvaljen. 7. Bogom!

26 marec

Sprejel sem pisno gorpe Klanč
nik fani iz Sočueoari. Na ootku
pa je zapisano od poštnice maduice,
da je v roči murla menadonna.
Pisno je datirano 24. 3. Piše mi,
da so jo vesclile čestitke k godu,
in nas pozdravlja, 25. 3. zjutraj je
premišnila. Ta vest me je pretresla.
Nikdar ne zabrim blage gospe, raj
storila mi je s sootni soprogom
Simonom toliko dobrega. V naj-
hujši dobi, ko mi je ugrabila smrt
očeta, mudila sta mi pouči, tri
leta gimnazije žvelsem brez-
skrbno in potam štiri leta kot
avskultant. Njuna duvan se
o veliki meri zahvaliti, da sem
dosegel svoj cilj. Kato otanem
vedno hoalozari - Vama blaga
mi dobrotnika!

Franc Grafenauer - 70 letnik

V torek 2. decembra 1930 bo minulo 70 let, odkar se je rodil v Mostah pri Brdu v Ziljski dolini Franc Grafenauer, poslednji zastopnik koroških Slovencev v dunajskem parlamentu. Njegovo trdo življenje je slovenski javnosti več ali manj že znano. Njegov oče je imel majhno kmetško posestvo, poleg tega se je pa bavil z izdelovanjem cerkvenih orgel. Te obrti se je naučil tudi sin France, ki je postavil mnogo orgel po cerkvah po Koroškem in sosednjih deželah. Iz slovenskih knjig, zlasti iz knjig Mohorjeve družbe se je navzel ljubezni do materinščine in narodne zavesti. Svojo izobrazbo, ki jo je dobil v osnovni šoli v

Šmohorju, je marljivo širil s prebiranjem slovenskih knjig in časopisov. Slovensko in slovansko zavest je širil tudi med svojo okolico. Radi tega so ga odpadniški učitelji naznanili sodišču in Grafenauer je nastopil trnjevo pot slovenskega organizatorja na Koroškem že leta 1888., ko je bil tri mesece radi »veleizdajec« v preiskovalnem zaporu. Njegovi rojaki so na to krivico odgovorili s tem, da so še isto leto komaj 28 letnega Grafenauerja izvolili v občinski odbor, pozneje (1899) v deželni in (1907 in 1911) v državni zbor.

Ko so Nemci v deželnem zboru v Celovcu spoznali spretnost in zmožnost novega slovenskega tovariša, so mu stavili sijajne ponudbe glede denarja in časti, če prestopi v nemčurski tabor. Seveda je Grafenauer vse take ponudbe gladko odklonil.

Ko se je pričela svetovna vojna, je bil deželni in državni poslanec. Dne 2. februarja 1916 so ga zaprli, češ da je napovedoval zmago Rusije, in ga obsodili na pet let težke ječe in na izgubo mandatov. Naš list je v velikonočni številki leta 1919. prinesel obširen članek o tem, kako je trpel Grafenauer po nedolžnem v prosluli kaznilnici v Wöllersdorfu na Nižjeavstrijskem; stradal je tako, da je bil že povsem na koncu s svojimi močmi. Tedaj pa je prišlo olajšanje njegovega položaja v zelo nenavadni obliki. V Wöllersdorf sta prišla kot kaznjenca znana češka politika dr. Kramář in dr. Rašín. Dr. Kramář je imel dobre zveze z mero-dajnimi gospodi v bivši monarhiji — sam vojni

minister Krobotin ga je prišel некоč obiskat! — in je dosegel, da je lahko dobival po ovinkih v ječo toliko živil, da je z njimi zalagal celo Grafenauerja in ga tako rešil gotove smrti, ki je kar trumoma kosila tiste jetnike, ki so bili navezani samo na jetniško hrano. Morebiti še bolj ne- lastna nesreča je pa potrla Grafenauerja smrt njegovega edinega sina, ki je potem, ko je bil Grafenauer leta 1917. že pomiloščen, padel na italijanski fronti.

Ne bomo tu opisovali na dolgo in široko križevega pota koroških Slovencev po letu 1918., ki je zadel Grafenauerja še prav posebno: dolga leta se ni smel vrniti na svoj dom, bival je sedaj tu sedaj tam, dokler si ni kupil majhnega posestva v Smokuču v brezniški župniji na Gorenjskem. (Po domače se je reklo tu »pri Gromu«, koroškemu domu Grafenauerjevemu se pa pravi »pri Plicu« — pri blisku.) Sedaj živi zopet na svojem domu v Mostah. (Brugg, P. Egg bei Hermagor.)

Iskreno mu čestitamo, da je kljub vsem težavam srečno dočakal svojo sedemdesetletnico, in mu želimo, naj mu bo dodeljenih še mnogo lepih let v zdravju in zadovoljnosti!

Desintekciska (razkuževalna) sredstva
za vse vrste proizvajata tvrdka CHEMOTECNA
družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg št. 10

Ogenj uničil kmetijo

Dravograd, 27. novembra.

Na posestvu Rajkota in Justine Grögl na Goriškem vrhu, po d. Braterko, je nastal v sredo v poznih večernih urah na še nepojasnen način požar, ki je vpepelil na mah stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje z vso letošnjo žetvijo. Zgorelo je med drugim okoli 2000 kg pšenice, 5000 kg ovsa, približno 100 mtrcentov sena in pa še dva prasca, ki sta bila last hlapca.

Škoda, ki jo trpi posestnik, znaša najmanj 80 do 100 tisoč dinarjev in je žal le deloma. ako sploh, krita z zavarovalnico.

Nabavna prilika za

Radi zmanjšanja obrata nudimo
vrstno manufakturno blago, žensko,
predmet

Moško obleko dobite že
Moško suknjo dobite že
Ženski plašč dobite že
Angleško blago m že

Zlasti opozarjamo gg. trgovce na ve
popust pri ve

Drago Schwab, Ljub

Naše najvišje

Trbovlje, 29. novembra.

Tujci, ki naše doline ne poznajo, mislijo, da so Trbovlje od Boga in od ljudi proklet kraj bede, surovosti in brezboštva. Če pa nas pogledaš od blizu, če prehošiš vso faro in se skušaš poglobiti v naše javno in zasebno življenje, potem moraš soditi drugače. Je dosti slabega v Trbovljah, a dobrega še več. Tudi rudarji so otroci božji, nosijo v prsih po Bogu hrepenče srce! Greš po dolini — z leve in desne te pozdravljajo kapelice in znamenja: tu Križani, tam mati Marija. S cvetjem so okrašene in na večer zadržti pred njimi lučka ljubezni in vere. Križ na Klečci objema dolino in z gričev pozdravljajo bele podružnice farno cerkev sv. Martina. O, niso Trbovlje vse črne...

Versko življenje raste, se obrača na boljše od lanskega leta. To kaže najlepše nedeljski obisk službe božje. Zdi se, da otroci pritegnejo tudi odrasle, ki so se svojčas že hudo odtujili verskemu in cerkvenemu življenju. Kljub revščini in mnogim slabim zgledom prihajajo skoraj vsi otroci redno k nedeljski sv. maši. Vsi uvidni ljudje ti priznavajo, da je verska vzgoja le najboljša. Zato so tembolj vredni obsojanja tisti brezvestneži, ki otroke odvrtaajo od cerkve, starši, ki otroka nauče kleti, še preden pride v šolo, ki imajo za vino, kino in veselice denarja dovolj, a nobenega dinarja za obleke svojemu lastnemu otroku. »Če hoče imeti katehet otroke v cerkev, naj jih pa obleče« in »Kaj boš pa dobil, če greš k maši?«, tako more govoriti le človek brez vsake srčne olike. Dejstvo pa je, da so v verskem oziru najslabši tujci, ki so od drugod prišli v Trbovlje, dočim so pravi domačini dosti boljši.

To je naše najvišje, najdražje: vera in otroci!

Uspeh
našega racionaliziranja
za naše kupovalce!

n predčerašnjim, kakor tudi nocoj, prekrasno razsvetljena s kipom Matere božje v spomin na to stoletnico.

Na posebno lep način pa je proslavila to stoletnico Mar. kongregacija v Lichtenturnovem zavodu, da izrazi vdanost Brezmadežni. Ta kongregacija ima tri skupine; v prvi skupini so učiteljice in sestre zavoda, v drugi zunanja dekleta in v tretji skupini učenke zavoda. Način, kakor je ta kongregacija proslavila omenjeni jubilej je tak, kakor si ga lepšega ni mogoče misliti. Kongregacija je namreč izdelala z občudovanja vrednim trudom in delom okoli 300 kosov krasnega cerkvenega perila in mašniških oblačil ter jih namenila za katoliške misijone. Te dni je v Lichtenturnovem zavodu razstava teh izdelkov. Razstava, ki bo odprta do 1. decembra, nudi obiskovalcu mnogo užitka nad lepotami razstavljenih izdelkov. Do malega so skoro vsi ti izdelki ročno delo, opremljeni s krasnimi čipkami ali ažurjem. So povečini fina dela v mreženju ali kvačkanju. Med deli najde obiskovalec do malega prav vse, kar potrebuje mašnik pri službi božji, od najmanjših cerkvenih prtičev pa do velikih alb. Razstavljen je tudi dragocen mašniški plašč. Med cerkvenim perilom pa so razstavljene razne priproste, vendar simpatične risbe in slike misijonskega značaja, delo učenk Lichtenturnovega zavoda ter mnogi misijonski izreki in gesla, ki obiskovalca opozarjajo na veliko versko važnost misijonov. Razstavo krasita tudi dva krasna kipa, eden celo v naravni velikosti Brezmadežne Matere božje.

Vsi ti izdelki so delo članic omenjene kongregacije. Res, velika je morala biti požrtvovalnost in verska navdušenost članic, da so v ta dela vložila toliko svojega truda in dela, kakor so ga ti krasni izdelki zahtevali. Kongregacija je hotela s tem dokazati, da je možno napraviti za misijone prav mnogo s tihim delom in s tem odvreči naziranje, da le velike denarne zbirke pospešujejo misijonstvo. Ne samo te, temveč tudi delo in molitve pomagata širiti katoliško blagovest med drugoverci.

Kongregacija bo razstavljene izdelke poslala po razstavi neposredno v misijone. Občinstvu pa toplo priporočamo obisk te razstave.

★ Pri razdražljivosti živcev, glavobolu, pomanjkanju spanja, utrujenosti, pobitosti, tesnobnostnem čutu imamo z naravno »Franz-Josef« grenčico pri rokah domače sredstvo, ki vsako razburljivost, naj izhaja iz kateregakoli prebavnega dela, takoj ukroti. Zdravniški strokovnjaki priznavajo, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo tudi pri ljudeh visoke starosti. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

16. marec
Brdo pri Smokovju, 24. /XII. 1930.

Predragi prijatelj!

Veruj, da me je Tvoje cen: pismo
z dne 2. 4. m. ravnostako iznenadilo, kakor razveselilo. Mnogo dol-
gih in nekaj kratkih let je minulo, odkar naju zastot življenja loči
in nisem mogel misliti, da me imaš še v tako prijetnem spominu.
Dava prijateljsko-prisrčno se Ti za Tvojo čestitko k mojemu sed-
memu letu zahvaljujem. Ako mi določi božja previdnost še
osemi let, ne bo težje, kakor je bila večina minulih sedem. —

Dolovico mojega skrbipolnega življenja daroval sem v neprestanih in
hudih bojih za pravice slovenskega naroda na Koroskem; toda noben
teh bojev ni bil hujši in noben križ ni bil tako težak in duho-
moren, kakor je bil moj beg iz domovine. In ako se pristavim, da sem
tudi v Jugoslaviji našel resnično bratoljubje samo pri Koroskih in
primorskih beguncih, si moroš približno misliti in predstavljati, da je
bilo tudi moje sedemletno begunstvo polno bodicega traja in petočezga-
losti. Pri Štajarcih je bratoljubje še v zibelji, pri Kraujcih pa se mi se
rodilo. Ako se čuje tu in tam kakšna pomilovalna beseda ali kak bodrilni
stavok zapiše, če se pri naročnikih demonstracijah vzklika: „Zivijo“
ali dvoumni: „Ziveli Kor: Slovenci, ali če prinašajo pomembnejši sloo-
časniki dne 10. Okt. obširne članke, se imenujejo ulice i. t. n. ali je
vse to dejansko bratoljubje? „Koroski Slovenec“ pa zahaja na bormih
štirih straneh med nraga Kor: sloo: paro. Besed je na „Kilo“ dejanja pa
na „Gramé“. — Vesel Božič in srečno novo leto! Tvoj zvesti prijatelj

in ndani F. Grafenauer

30 mare

Moji prijatelj Grafenauer France
obhajal je zolotrivo. Pisal sem mu
ob tej priliki. Poslal mi je pismo, ki
ga priložim, da bo poznejši bralec
spoznal, kaj je trpel ta narodni mu-
čeniški korostkih Slovencev. Spisal
sem tudi članek v "Večerniku" z
dne 1931 št.

Bog daj vsemu narodnjaku, da bi
bil vsaj večer njegovega življenja
lepši kakor njegova prejšnja
doba.

13. junija

V dneh 8 - 12. junija nadzoroval
je turkajno sodnijsko predsednik okraj-
nega sodišča D. Franjo Žihar. Našel je
osev najlepšemu redni. Napravilimo
tudi iglet v Pluj - Kurberg - Sv. Barbara,
drugi dan celo v Hochstraden - Lured.

26. junija

Bliža se čas dopusta. Celih 42 dni
imam v smislu novega uradniške-
ga zakona. Kakor nekdaj doornivoetrit.

12. julij

Načel sem roditi dopust. Ke
lani sem namerala potovati
v Ruhrort, kjer je moj rojak Anton
Lukas fabrikant in me je opsto-
vano vabil. Odločil sem se letos
potovati. Peljal sem se 28. junija od
doma čez Ljubljano - Jesenice, Belgij,
kjer sem ostal čez noč in bil v druž-
bi mojega starega prijatelja Viktora
Räthel. Dne 29. junija potoval sem
dalje čez Solno grad - Monako, kjer
sem imel nekaj ur časa in
si v razpici še ogledal Hofbräu-
haus. Spominjal sem se na pre-
teklo leto, ko sem bil tukaj na
poročilu iz Oberammergau. Po noči
ob pol sednajstih sem se odpeljal z
brzovlakom iz Monakovega čez
Würzburg, kamor smo dospeli po
tri in pol ure, ne da bi slak obisk.
Lukarnatija drobl je dalje. Ko se
je začelo že daniti, peljali smo se
čez Frankfurt na Mainu, od tod pa
v Mogunc. Videl sem tedaj slavno
mesto ob Reni. In Ren - oči reka

koliko opovana, o kateri sem tako
čital, naj sem te videl prookrat
v žoljenu. Velicāstno se pominjajo
tvoji valovi proti daljnemu oce-
nu, tiho mirno teče, kakor poje o
tebi pesnik Heine v svojo zna-
ni pesni doreley. Futra je solnce
je že začelo sipati glave žarke na očka
lena, da je odročalo kakor ogenj iz
počasno se pominjajočih valov. Prilo
brzino drocl je bezolak ob lesem bre-
gu lena, prikazovala so se mesta,
trgi, gradovi, razvaline gradov
in nepregledni vinogradi. Sedaj
sem razumel, celo romantično tega
kraja; le poročno sem gledal te
kraje in že dobil utis, da imra. vsek
brag svojo romantično, svojo ggod-
vino. Le prehitro minula je vožnja
ob Renu. Kello se je, da pridemo v
Käl'u. Oj Käl'u, koliko sem sanjal
o Tebi, koliko hropel, da bi te vi-
del in gledal tvoj mogočni dom.
Spolnila se mi je želja. Ne smo se
pelfali v mesto, sedaj in sedaj
moram videti velicāstni stolp.

Kures, zdajci sem ga zagledal in kmalu
lutnadi veličastno cerkev.

O pozdravljen - ti velikani vseh
cerkva na Nemškem, sem ozklik-
nil - večinam mogoč, kajti pre-
velik je bil utis, ki ga je napravila
ta staoba na me. Toda vlak droel
je naprej! Na svidenje, saj te kmala
obiščem, sem rekel v slovo in že
dirjal brze proti Dinseldorfu,
ki je bil postal strahovito znan
po vampirju Kirtenu. K brzino,
ki je navadna le nemškimi že-
leznicami, droel je želazni stroj
proti cilju mojega potovanja -
Duisburg. Tisto kakor je v roznem
redu ob 9:04 obital je vlak na postaji.
Kledal sem, kje je moj prijatelj-
ni ga bilo - stopim pred kolodvor-
lo, me že kliče moj rojak: Oj boljši
Bog te sprejmi. Po dolgih 30 letih
sva se zopet videla in takoj spoj-
nala.

Hitro zdirjal je znanca do stoz
Duisburg in v Ruhrort. Kmalu sem
bil v gostoljubni hiši mojega rojaka,

Kjer niso je sprejela njegova prijazna
gospa in sestra Zofija, s katero se
tudi nisoa videla več kakor tri-
deset let.

Tedaj prišel sem na cilj svojega
potovanja. Tako daljnega potovanja
se niti nisem napravil.

Mesto Ruhrort je pred mestje mesta
Duisburg. Karav je sled mnogih
kanalov, ki se raztezajo na vse stra-
ni in tvorijo pristanišča za razne
ladije, ki vozijo po Renu gor in dol.
detos ni bilo opazovati posebnega
žeteljanja, svetovna kriza pokazala
se je tudi tukaj. Ladje so zasidrane
v pristaniščih, mornarji stojijo pred
borzo za promet na ladijah in iščejo slaj-
be. Iz različne narodnosti. Nemci,
Nizozemci, Belgijci.

Mesto samo drugavé ni kaj po-
sebnega, dobis nis mesta industrije,
ki je tukaj najbolj razvita.

Kljub tej krizi pa ljudstvo ni ro-
no obupano. So pa Prusi. Malobesedni
so, a kadar se ogrejejo, so žtoakni in
kažejo jekleno voljo. Ne obupajo nad

položajem, usigurnostjo erd imajo
do Francozov. " Die werden noch tie-
fer kriegen, slisal sem govoriti.

Drugičabno so prao prijetni. Moj
rojak Lukas vpeljal me je v družbo
Kegljačev, sprejeli so me prao prijazni,
Kegljal sem z njihimi in se počutil
med njihimi kralu kakor do ma.
Povabili so me, da napravim z
njihimi izlet na parniku francu-
lob na Nizozemsko v Amsterdu,
kvarno mesto v led sočličnih na-
radov.

Bil je krasen dan 5. julija, ko
sem se ob 8. jutraj zbrali na krogu
parnika, ki je imel prostora za
2000 ~~oseb~~. Kralu se je začel pomi-
kati po kem narozdol. Lepa mes-
ta ob desni in levi, vse zgodovins-
ki kraji, te zanimajo, da pozabi-
na evoličnost ravine, ki se
odpira vedno dalje, le tu in
tam se dviga kak hribček iz
nepregledne planote, poraščen
z drobnim, svoje listnatim,
ker kake smreke ne vidim.

Na Kroonu bilo je veselo žvolsenje,
godba je pridno svirala, silvalo se
je tudi petje.

Revine pa mora, da pubivaleci
mesta Rukroft niso ravno zapisa-
ni s društou treznosti. Ke zgodaj
dopoludne dali so člani Keplaškega
Kluba prinesli pivo in teklenice
renskega vina na mizo. Prava
bitka pa se je še le začela po izdat-
nem kosilu. Kar vi smo dospeli
na nizozemsko, kjer so finančarji
zapetobilo zakladnice različnih
steklenic niznega renskega vi-
na. Tako smo dospeli srečno do mesta
Arnhem. Vidi se takoj blagostanje,
ki vlada tukaj. Inačre starbe, med
trgov krasni cvetlični nasadi z
vodometi. Ko smo se peljali zav-
tom dalje izven mesta, videli
smo krasne vile, spredaj nepopisno
lepi nasadi cvetlic, vrste zelene
brate in snežnobele stajice. Tukaj
starijejo večinoma upokojevec,
ki so bili prej radniki v raznih

Kolonijah kraljevine Nizozemske,
ljudje so kaj prijazni, celo šalji,
posebno pozornost je ozbiljal naš to-
variš Bernhard Roers, popravljen tra-
fikant, ki je tehtal 150 kg. Opazil sem,
da so hodili ljudje dalje časa za
njim ter obširno ooli njegovo te-
lesno obširnost.

Le prehitro minul je čas, ob trah po-
poldne smo šli zopet na parnik. Kve-
to je godba igrala, ko smo odpluli, ži-
vahno so nas pozdravili mošči in
stojci ob bregu.

Na krovu razonelo se je kmalu
živahno živoljenje. Niski duhovito-
rili so so se, da so bili nekateri nes-
raigrane, naravnost razposajene
ne volje.

Mnogotadij nas je pričalo, na oseh
bilo je živahno živoljenje. Medar so
zagledali potniki kak parnik, zapeli
so: Deutschland über alles, in "Die
Hacht am Rhein, seve je godba spro-
ljala pelje. Gosti Hitlerijance so se
je ozgilo, ki so kričali in peli pri

vraki priliki!

Krifaški klub se je ta dan poseb-
no razvil. Duhove razgrela je „die
Kaffe Rute“. Vključno v velik, stekle-
nivi več steklenic vina, nato se
steklenice šamparizea, na vrhpa-
so položili kos leda. Iz tega vina
nabivali so pridno v kozarce in jih
praznili. Bil sem previden in
tako sem imel velik užitek, ko
sem opazoval, kaj napravijo eto-
veka vinski duh. Uganjali so burke,
da sem se moral nino smejati.
Tako minul je le prehitro čas, ob 11^h
po noči dospeli smo zopet v Ruk-
sel.

Gledal sem si še različne tovarne,
tako tudi znanje Kärnigroerte, tu se pa
vidi, kaj zamore človeški duh, cela
lava raztopljenega železa teče iz
kotla v ogromno posodo, ki se zopet
doigaja in spraznijo osebnost v dru-
ge kotle, kjer se je klobčiči. To se ne
da popisati, kaj takega mora
človek sam gledati.

Tako je minul kralju čas. Glavni cilj mojega potovanja bil je sove-
zaven obisk prijatelja tudi obisk
Kölna. Porabil sem za to celdan,
iz Duisburga si z brezplačnom v
zvezici.

Moj obisk veljal je najprej sotočno
znanom domu, Kälnerdom. Ko sem
stal pred cerkvo, ki kateri vodijo širo-
ko stopnišče, sem ostrmel, kajti stoba
je tako očiščena, da nehote ozklik-
nem: Ali je to mogoče, da je stoorila
to človeška roka.

K nekim svetim čutom vsto-
pil sem v dom. Skoraj temno je,
se le sčaroma se ti odpre razgled
in tedaj se le čuti, o so očiščast
nost stabe. Ne morem vsega
popisati, o tem so pisano cele
knjige. Duhovnik nas je vodil
2 uri po cerkvi in razkazoval
vse imenitnosti.

Oj kako čuti so me navdali,
ko sem stal o kapelici pred
skrinjo iz samega glata in roba,
o kateri so shranjene glave sv.
Freh kraljev. Vesel sem bil in

rečeno danem dosegel to, po čemur
sem jedolgo hropenel. Vožnja sem
se na govniki in občudoval tam
najproje ojaški govi 25000 kg težak,
kateroga je moralo goniti 52 oseb,
nato pa prekrasni razgled po celom
mestu.

Minule so 4 ure, ko sem si ogledal
samo cerkev. K autobusem vožnja
sem se nato po celom mestu, vod-
nik je prav jasno opozoril na vse zna-
mejitosti, napravil tudi kako šalji-
vo opazko. Ko smo šli mimo kazni-
ce, rekel je: To je solihahivā, moj to-
variš je stopil pred 20 leti v njo, a
ga še do danes ni nazaj.

Tako je le prekmalu minul čas,
in zapustil sem gorst nepozabni
kelmorajni.

Dne 7. julija sem zapustil Rukn-
ort, se peljal do Kölna, potem pa
na parnik, da še enkrat vidim
oso romantično ob desnem in
levem bregu Rena. Nepozabna
mi ostane ta vožnja, saj videl

sem stvarij, katerih lepota se ne da
popisati. Imel sem razglednico pred
seboj, na kateri so naslikane vsi naj-
lepsi in najznamenitejši kraji.
Tako mi ni bilo treba ničesar pra-
šati, pravem sem imel še Kupigo, v
kateri so opisani vsi ti kraji in pri-
povedke o teh znamenitostih.

Dnes opazoval sem bogate Ameri-
kance, ki so se vozili v Wiesbaden.
Videl se je temu ljudem, kaj napravi
promoženeje, samozavestno so na-
stopali, a zopet obzirno napram so-
potovalcem, poznalo se jim je,
da niso bili parocniki, ampak res
bogataši že porodu.

Le prehitro minul je dan. Že
sem videl vse kraje, o katerih sem
že toliko slišal, govoriti in čital v
Knjižkah. Ko se je bližala Skala Lore-
ley, postali so tudi razvajeni Ame-
rikanci pozorni, gledali so strmo
skalo, na kateri je plapolala zastava,
nedaleč proč pa je prav čista
restoracija, od koder se odpira
popotniku nebeško lep razgled
po dem in bregovih ob obeh straneh
reke, zasajenimi z žlahtno vinoko

trto. Spodaj pod to naopitno skalo
pač ker požuri sojtok, videti so
razburkani valovi, kihitijo mimo
tega kraja, kakor bise bali nozarne
peoke z zlatimi lasmi vrt skale.

Mirno je plul gopet naš parnik
Blücher proti Rindesheimu, ene
mu najlepših vinskih krajev ob
Renu. Sem od tega kraja vozil že
parnik, polno ljudi je bilo na njem,
svirala je godba, slivati je bila ~~godba~~
petje, vriskanje, puzanje, da so
vinski duhovi skriti po ograjnih
vinskih kletah storili soje.

Bližati smo se sojemu cilju.
Parnik je ustavil v Wiesbaden, kjer
so zapustili Amerikanci parnik
ni pa smo se peljali dalje. Kmalu
dospeli smo v Mogunc. Dobil sem
prav udobno sobo v hotelu: Kaiserhof.
Kotičer sem si še ogledal malo
nočno žoljenje po mestu; žgt
najsem singel avto, sopnik vozil
me je po celemu mestu, ogledal
sem si različni domi in
druge znamenitosti; v doh
urah spoznal sem celo mesto.
Potem pa najdi na kolodvor,

Dobil sem pogodno gozdo, vozil sem
se čez Worms, Mannheim, Heidel-
berg, Ulm, Friedrichshafen, Lindau,
Bregenz, Feldkirch, Füssen.

Ko sem došel zvečer ob 10^h v to
mesto, čutil sem se že kakor
doma, saj Füssen mi je bilo
že od prej znano. Ob dveh ponoči
dospel sem v Schwarzach. H. Keit,
nato pa presedel v bryolak kolu-
grad - Beljak. Jutra na gora je že
napočela, ko je drobl brzec od Hg.
Bale naprej proti Beljaku. Kolesni
stroj se je ustavil, prav dobre volje
sem izstopil, moj prijatelj Viktor
me je že čakal.

Ko to bilo je pripovedovanje,
kakor bi trčili minule so dne
mi, vstopil sem zopet v vlak, ki
me je potegnil do Vrbe, nato pa
sem jo mahal v dogovor s Štaj-
barju, kjer sem hotel sitati na
oddihu nekaj tednov s svoj dru-
žino, ki je tudi došla teden
popreje za mano.

Foto sem resno končal to pot.

vauje, ki mi je nudilo tako lepega
in nočnega, ostane mi ne pozabno.

13 julij

Njival sem dobrote dopustaj,
kopal se v Vrbskem jezeru, hodil po
temnih gozdovih in mičnih hrib-
čevih. Triplulje tudi Kerpelcu, ki
je obkrožil 12. julija celo Kostrijo in
pri trariboru pogledal tudi v
jugoslavijo in tlažil neodrešeno
brato, katerim se v naši državi
tako "silo slabo godi". Mi pa videl za-
tiranja Koroških Slovencev, nad
katerimi je tudi plul

24 julij.

Pogledal sem na boreniško. V gosto-
ljubri fanovi hiši v Podgorjah
sem bil prijazno sprejet, v družbi
simpatičnega sina Jakoba ogledal
sem si Mrzli studence; bil je pač
nebeško lep dan, ko sem stopal po
lepi cesti med temnimi smre-
kavici pod gorovo oči častnega
Triglava, ki se je pokazal danes
v vsej svoji lepoti.
Furcal sem tedaj priliko, videti

djakovskega škofa Dr. Antona Kraunova.
Ki se je pripeljal v družbi duhovni-
kov, da si ogleda ta krasni kraj.
Ko je bil v družbi duhovnikov, po-
kazal se je v ovojsovi pripravljenosti,
ponižnosti, v pravem tovariš-
nem duhu. Običeval je govornim
tako ljubeznjivo, da si je moral
takoj pridobiti srce vsakega, še
ubogemu krošnjarju Dalma-
tinec dal je kupiti, da mu
ni bilo treba nositi težke krošnje
v dolino.

Ta dan ostane mi nepozaben!
Laj v družbi tako blagih oseb, sredi tem-
nih gozdov in v sočnem planins-
kem kraju pozabi pač človek na
vse težnje vsakdanjega, dosti-
krat tako bridkega žvolfenja.

15 august

Udeležil sem se Kongresa članov
društva Triglav, ki se je vršil dne
15 in 16 avgusta v Ptujem. Kral, da mo-
jih znansev ni bilo dosti in tako
se nisem čutil prav domačega.
Nimili so časi mladih družij!

Naš novi roman

V ponedeljek, 31. avgusta, prične izhajati v »Večerniku« izvirno delo našega pisatelja dr. Ožb o l t a I l l a u n i g a, povest iz preteklega stoletja

Dva soseda

Pozorišče povesti je znan trg v Slov. goricah, dejanje pa se godi v pomarčni dobi. V tržanih, ki so bili prepojeni nemškega duha, se je vzbudila narodna zavest in že prodira v širše kroge. Predstavitelj nemškega mišljenja je gostilničar Cestnik, slovenskega pa umni gospodar Dolnik. V pestrih slikah se opisuje boj za občino in igra važno vlogo pri tem tajinstven umor, ki je bil izvršen nekaj let prej.

Povest nam slika usodo teh dveh sosedov v boju za pravico in slovensko narodnost, vmes pa je vpleteno ljubavno razmerje Cestnikove Rozike do veselega davčnega adjunkta Mirka na eni in Dolnikovega sina na drugi strani.

Povest je polna zanimivosti iz preteklih časov in tudi ne manjka šaljivih prizorov.

Ne zamudite torej prilike in si naročite »Večernik«, kajti povest ne bo posebej natisnjena!

Večernik z dne 29/8 31
št. 195

29. avgusta

Med enim letom spiral sem povest: Dva soseda - namanišel sem jo za slovenskega gospodarja. Po pretoku 4 mescev sem popravil, ali se sprejme ali ne, podraodnatelj Hrastelj mi je sporočil, da je ne sprejmejo. Poučil sem jo »Večerniku«, ki jo povest takoj sprejel in mi dal nagrado 5000 D. Kar me je naravnost presenetilo. Rejčinja politost me je mislila, ker sem slišal iz uredniških ust, da osebna ocen zelo ugaja.

Charissime domine ac amice noster!

Ko Troje vince smo sprejeli,
Smo bili iz srca veseli,
Ker vidimo, da slabo ni,
Kar vinograd Ti Troj rodi.

Ne čudimo se Ti, prijatelj,
Da naš slovenski pisatelj,
Da pišeš ravne rapotije,
Ki plod so Troje fantazije.
Saj sladko vince pijes Ti,
Ki daništijo Ti budi.

Kdor piške je in pije vino,
Lahko peva domovino,
Podaja slike danih dni,
Ki bili so, a več jih ni.
Uč mi bi Troje vince pili,
Bi liter - ati tudi bili.

Tako pa v pustem Mariboru
Smo le od sodnih aktov nori.

En paragraf golovo ni
Svar, ki navdušenje ~~rodi~~ rodi.

Ta šmira sodbe, drugi sklepe
Ka male in velike tepce,
Yvidično vse osnovane
Su s paragrafi podkovane,
Z odločbami citirane
Su s Krainz-em komentirane.

A sredi paragrafov cveta,
Smo prozaiisti brez poleta.
Uč hočes dvignit duše naše
Se pošlji nam še - polne flaše.
Ka Troje zdravje bomo pili
En morda v verih govorili
En peli same pesmi vnete
V čast naše domovine svete.

A to radosti ni seveda.

Se glej: mi dva sva "Dva soseda"

Ker dobro vince Ti imaš,
Kato si humski česlnik naš.

[Podlesnik Kodrič hoče biti
En lepe Rozike ljubiti].

A jaz sem Dolnik. Ed nekdanj
Je med sosedi običaj,
Da snidejo se semtertja.

Kato sosedi, kajpada
Bi Tebe radi obiskali,
Prijazno roko Ti podali.
Morda bi prišli v vinograd
Klobase jest in grla prat.

Bi Tabo ved se veselili,
Učno tudi govorili,
Spominjali se prejšnih dni,
Kar veseli nas in Teči.

Uč želji sej ne ngodiš,
Ugolovo "brat križ" dobiš
Pa če si "Vitez Korencan",
Se nuce nič, vse je zaman.

Podpisi naši zdaj slede
Keleči vsi, ka svidanje!

Vladko Travner
Kodernik
Kurec

24 septembra

soojim tovarišem, mod ujini
sudi kolegi D. Vladimirju Travner
poslal sem v razpodrilo nekaj oina,
le - ta poslal mi je priloženo pesem,
ki jo priobčim, da bralec spozna zdelu
humor dragoga tovariša, ki ima kaj
bujno fantazijo in zna zabavati celo
ure vsako družbo s soojim neizčrpnim
humorjem.

29 september

Dne 31 avgusta začela je izhajati
v Kečerniku moja povesť. Do sedaj
da; kakor slišim, ngaja čitateljem.
V razumevanje povesi, da je trg
Hunn - Sv. Leonard; potok Kruga je
Velka, Dolnik je znani posestnik
Dominik Colnik, portar sem
pa popisal kakor je imel
Mihael Dolajš iz Partinje, cestnik
je tam, kjer je hiša Burgaj Durdrepa
v Lg. Kerjascih. Kottlura Sever je
tam, kjer je sedaj Kirbšt.

Kal, da oled velikih stroškov ni
mogla iziti knjiga, sedaj pa kriza tega
ne pripusti.

SPOŠTOVANI GOSPODI!

Z Ukazom Njegovega Veličanstva Kralja od 23. septembra t. l. so razpisane volitve v Narodno skupščino za štiriletno perijodo v nedeljo 8. novembra 1931.

V smislu § 7. volilnega zakona z dne 10. septembra 1931 imate pri teh volitvah volilno pravico. Mojo vsedržavno kandidatno listo je potrdilo kasacijsko sodišče dne 29. oktobra t. l. pod št. 11.665. Za to listo vezano je v vseh srezih kraljevine 1330 sreskih kandidatov in namestnikov.

To so prve volitve, odkar je v kraljevini Jugoslaviji z novo definitivno ustavno ureditvijo postavljeno kot najvišje načelo državne in narodne politike čuvanje narodnega in državnega edinstva. To načelo jamči za polno versko in plemensko ravnopravnost in enakost ter ustvarja pogoje za mirno in svobodno notranje življenje in uspešen gospodarski in socijalni razvoj.

Radi tega je Vaša narodna in državljanska dolžnost, da brezpogojno v nedeljo 8. novembra pridete na volišče, izvršite svojo volilno pravico in oddaste svoj glas za onega kandidata, ki uživa Vaše zaupanje.

Vaša je dolžnost, da pridete volit, a Vaša je pravica, da glasujete za kogar hočete.

Nosilec vsedržavne kandidatne liste

P. R. Živković

predsednik ministrskega sveta in minister
za notranje posle.

31. oktobra 1931.
Beograd.

Ob enem se vabite za udeležbo volinega shoda, ki sevrši dne 5. noevmbra 1931. ob 20 uri / 8 zvečer / v osnovni šoli pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

SEŠTOSTOVANI GOSPODI!

Školski odbor vobito vabite za udeležbo volinega shoda, ki sevrši dne 5. noevmbra 1931. ob 20 uri / 8 zvečer / v osnovni šoli pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Ob enem se vabite za udeležbo volinega shoda, ki sevrši dne 5. noevmbra 1931. ob 20 uri / 8 zvečer / v osnovni šoli pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Školski odbor vobito vabite za udeležbo volinega shoda, ki sevrši dne 5. noevmbra 1931. ob 20 uri / 8 zvečer / v osnovni šoli pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Školski odbor vobito vabite za udeležbo volinega shoda, ki sevrši dne 5. noevmbra 1931. ob 20 uri / 8 zvečer / v osnovni šoli pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

[Handwritten signature]

Školski odbor vobito vabite za udeležbo volinega shoda, ki sevrši dne 5. noevmbra 1931. ob 20 uri / 8 zvečer / v osnovni šoli pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

51. oktobra 1931. Škofljica.

16. oktober

Mirnula je trgataca. Brent bilo je 300.
Tudi grozdja se je prodalo 900 Kg. Ker
septembra, ki grozdje peče, ni spol-
nil svojo dolžnost, imelo je vino
le 16-18° la ceru zadovoljen, da je
le klet polna, kako pa bo o prodaji,
pa Bog ve.

9 november

Bled utare z dne 3. septembra
prišlo je do volitev narodnih po-
slancev. Utara je že tako pri kro-
jenja, da je mogla biti samo ena
državna lista, ker so vse stranke
zabranjene, ki pa se ravno tako
gibajo naprej kakor so bile. Da je
nastopel kot novilec prejšnji mi-
nistrski predsednik general
P. Krokovič je bilo jasno, kajti
ta diktatura, ki je bila prej, se je
svoje morala vleči naprej, samo
v malo spremenjeni obliki. Iz-
dala se je parola oziroma je to

Slovenci!

Dne 8. novembra ne gremo voliti!

Dr. Maček in Svetozar Pribičević sta s proglasom od 15. oktobra pozvala vse svobodoljubne Hrvate, da se volitev ne udeleže. In Hrvatje držijo s svojimi voditelji!

Voditelji srbskih strank (Aca Stanojević za radikale, Ljuba Davidović za demokrate, Jovan Jovanović za zemljoradnike) so sklenili že takoj isti dan, ko je izšel volivni zakon, da njihovi pristaši, ki štejejo večino srbskega naroda, ne gredo voliti!

Muslimani pod vodstvom dr. Spaha ne gredo voliti!

Mi Slovenci torej tudi ne gremo voliti!

Pri sedanjih volitvah kandidatov ni postavilo ljudstvo, ampak general Živković. Na volivce se vrši strašen pritisk od strani vlade. Niti pri volitvah, niti v parlamentu ne bo prišla do izraza svobodna volja naroda. Poslanci ne bodo odgovorni ljudstvu, temveč vladi.

Slovenci, Hrvati in Srbi, 8. novembra ne gremo voliti! Mi hočemo svobodo v Jugoslaviji in zato svobodne volitve! Mi hočemo take poslance, ki si jih bomo sami postavili!

Mirno in samozavestno bomo čakali, da napoči dan, ko se vrne politična svoboda. Vse grožnje in obljube, kakor tudi vse neresnične vesti, ki se trosijo okoli o meni in drugih voditeljih, nas ne morejo omajati.

Noben zaveden Slovenec 8. novembra ne bo šel na volišče! Vsi svobodoljubni Slovenci bomo ostali doma!

Dr. Anton Korošec

tudi v postavi določeno, da to volitev
svobodno, toda jasno.

Kako je ta svoboda izgledala, se res
vidi iz tega, da se je s silo gajala ova
ka agitacija proti abstinenci, za
katero se je zavzelo tudi vodstvo
bivše SDS stranke. Dr. Korovec je sklical
v Maribor shod, ki bi se imel vršiti
pri Črnem orlu - bil je prepovedan.
Letake, kateri je priloženi, so takoj
odstranili.

Na drugi strani pa strankam
pritišk. Kdor koli je bil od države
oziroma oblasti odločen, je dobil
zapoved, da mora iti oditi, ker
ima sicer pričakovati posledice.
Starejšina sodnice je osebno
odgovorel, da so vsi namoščeni
opisani v stalni volilni imen-
nik, osebno tudi, da se udele-
žijo volitev. Nek Komisar je imel
nalogi, da zapiše vselega državnega
namoščena in ga razporeji po
osebni komisiji, ki ima telefo-
nično sporožiti vsakemu na-
čelniku.

Najbolj smučno je bilo, v kakšnem
dilema so bili nekdanji onesti
pristaši svetozara Pribričević, katerega
so nosili po karibornih mar-
mah. Se ti komoralci so se delali
za diktatorja Kirovoviča in zaba-
ljati čez Pribričevića, ki je nšel na
Češkoslovaško. Ubogi Dr. Gorjšek
koliko se je moral voziti z avtom
na vse strani z preskvin navč-
nikom Dr. Prašičem, ki je bil vse
drugo kakor pristaš Kirovoviča.

Bil je tedaj oestravski pristaš,
z eno besedo navčistvo; so se
vlada je morala posveti po temu
sredstvu, ker bi sicer dožje vlad
blanajšo napravi inozemstvo,
kjer je hotela dobiti poročilo.

V vsakem razumu, v odličnosti se se
ve so do volit. Se tako, ki bi si dali
rajši vse dopasti, so šli, ker so se
dali neprilik, tako posebno obrtu-
ki, invalidi, krivmarji in kdor je
le koliko mislil, da bi mogel priti
z oblastjo na oskrnj. Bali so se soe
kudi Dr. Gorjšek, ker ta bi o vakega,

Ki' bura ne udeležil volitev, priproi
priliki pritiskil, ker masčevanje
je njegova najljubša lastnost, kjer
si drugače pomagati ne more,
če kdo ne trobi z njim v isti rog
in ne odbrava vsake budalosti,
za katero se on ogrova.

Prebivalci na deželih so se veči-
nomna vzdrževali volitev, kjer
je bilo po 700 ali še več volilcev,
se jih je udeležilo po 70 do 100,
od teh so najmanj do tretji-
ni volod partiska.

Medi quanonpu vstle so se
volitve. Kot državnim namočene
sem se še volil, kar biva cer
itak storil, da pa se je vollo svobod-
ne so volitve, na drugi strani
pa zagrozilo, ako ne greš, gorje tebi,
upiralo se je mojemu pravemu
čutu.

Obrojal sem oro kot nepravil-
no, isto metoda, kako se ljudstvo
pridobi; biti bi moral drug
način tega tam doli na
južni ne poznajo in tako dolgo

Srez Maribor - levi breg

Izvoljen dr. Ljudevit Pivko z 12.296 glasovi. Volilnih upravičencev na 39 voliščih 22.789. Volilo je 11.963, torej 54%.

Volišče: Vol. upravičencev: Odd. gl.:

Čermljenšak	308	59
Gočova	171	39
Jarenina	687	171
Kamnica	703	243
Krčevina	703	322
Košaki	589	352
Maribor I.	998	632
„ II.	962	593
„ III.	884	655
„ IV.	897	667
„ V.	901	666
„ VI.	593	446
„ VII.	659	463
„ VIII.	836	651
„ IV.	877	661
„ X.	846	664
„ XI.	922	669
Nova cerkev	667	362
Selnica ob Dravi	815	339
Selnica ob Muri	421	168
Sp. Sv. Kungota	285	204
Svečina	262	190
Sv. Ana	739	216
Sv. Anton	816	121
Sv. Barbara	584	328
Sv. Benedikt	507	98
Sv. Duh	152	38
Sv. Jakob	702	87
Sv. Jurij ob Pesnici	339	215
Sv. Jurij v Slov. goricah	731	74
Sv. Križ	249	81
Sv. Lenart v Slov. gor.	502	317
Sv. Martin	482	354
Sv. Marjeta ob Pesnici	484	271
Sv. Peter pri Mariboru	383	105
Sv. Rupert v Slov. gor.	250	138
Sv. Trojica v Slov. gor.	386	126
Zg. sv. Kungota	332	271
Šent. Ilj v Slov. gor.	485	330

trgovec v Ljubljani; Disbacher Konrad, trgovec v Laškem; Čeh Franc, trgovec v Murski Soboti; Leopold Bruderman, trgovec v Konjicah; Ferdo Pinter, trgovec v Mariboru; Rudolf Stermecki, trgovec v Celju; Janko Klun, trgovec v Prevaljah in Milko Senčar, trgovec v Ptuj, za njihove namestnike pa med drugimi: Ivan Kos, trgovec v Slov. Bistrici; Ludovik Kuharič, trgovec v Ormožu; Anton Umek, trgovec v Brežicah; Franc Lukas, trgovec v Celju; Viljem Berdajs, trgovec v Mariboru; Janko Kostanjšek, trgovec v Šmartnem pri Vurbergu in Anton Cvenkel, trgovec v Sv. Petru v Sav. dolini.

V **obrotnem odseku** med drugimi: Jakob Zadravec, mlinar v Središču ob Dravi; Franc Hohnjec, mesar v Mariboru; Jakob Volk, krojač v Šoštanju; Franc Bureš, urar v Mariboru; Štefan Litrop, čevljar v Turnišču; Jernej Golčar, sodar v Celju; Josip Holc, brivec v Brežicah; Andrej Oset, gostilničar v Mariboru; za njihove namestnike pa: Josip Berlič v Ptuj, Karl Hmelina, dimnikar v Slovenjgradcu, Mihael Lešnik, krojač v Mariboru, Josip Volčič, mizar v Mariboru, Franc Dolšak iz Celja, Vinko Lasič iz Maribora in Miloš Hohnjec iz Celja.

V **industrijskem odseku** so bili med drugimi imenovani: Anton Krejči, ravnatelj tovarne za dušik v Rušah; Oskar Dračar, tovarnar v Mariboru; Adolf Ribnikar, predsednik Delniške tiskarne; inž. Jože Jelenc, stavbenik v Mariboru; Hinko Pogačnik, industrijalec v Rušah in Avgust Westen, tovarnar v Celju; za njihove namestnike pa so med drugimi postavljeni ing. Šlaimer Vladimir in Rupirt Pivec, oba v Mariboru.

Srečke razredne loterije za novo kolo dobite vedno v upravi »Jutra« in »Večernika«, Maribor, Aleksandrova c. 13. Dobitki se objavljajo v obeh listih!

lutinske bo razpustila. Kandidati
tako v mariborskem rezu levi
breg prof. Proko, ki je kot avstrijski
oficer prelomil prišego - in to se
ne da tajiti - ter šel k našemu
najhujšemu sovražniku - Saha
so bili veči ali manj od slade
določeni. Kdise mi, da so ti polau-
ci lutke, ki morajo tako živeti ka-
kor bo hotel P. Kroković.

To je moje mnenje - želim
le, da bise motil.

31 december

leto je minulo! Katerilo je volne
in surjel hlad veje po dolinah. In
tako hladno je tudi razpoložen-
je. Kamor prides, prosod samo ter-
nanje, donarja ni, kmetovajih
pridelkov ne more prodati, ku-
povati pa mora o mostu vse dra-
go, če se hoče obleči. Najbolj neumest-
no se mi pa zdi, da se razpustila
jo se veselice, ena za drugo, alini
to izmuzgava je, narodno ga

premošnja, ki ljudem nič ne ko-
risti, ampak pride dosti krast v nrtve
roke.

Pa kerčijo: Medite - za vsako malec-
kost, ki se kupiza vrad, mora biti
strošanska komisija, sed dolg pro-
ces in nepotrebna pisarija. Dne 3.
januarja pa se vršijo volitve sena-
torjev. Med volilci so tudi župani,
in timorajo vsi v ljubljanu - preko
sožnja - 200 0 na roko, samo da
se prikažejo in rečejo: da. Kline
bi mogel spodati župani vradu
izjavo, da voli, posebno, ko je sa-
mo ena lista.

To se pravi: varičati. - Nehote se
mora človek razburiti, ko vidi, ka-
ko se dela z denarjem da v kopla-
čevalcu: Hie Rhodus, hie saltus tu
bi bilo na mestu hraniti denar.

Ne tako marsikaj, ki ožbuja pomisle-
ke - gabo ljudstvo nič ni kaj razpo-
loženo - saj se ne ve, kakšna bo bo-
dočnost. Ste ni misliti kon-
čam; to lažiti nas more le upanje,
da po dežju popet sije solnce.

1932

19 januar

Bo dolgi, mučni boleznj gaspal je
moj sosed, konsistorijalni svetnik
dekan in župnik Josip Janžekovič.
Bil je blagega mišljenja in pred osem
dobrega arca; dičtla ga je gostoljub-
nost, ki je bila znana ostrom slo-
venskih gork. Imel je svoje nazore,
katerimi se nisem strinjaj, a pri
vsem tem moram reči, da je
imel pravo rce. Bil je stroj in stroj
narodni, zaradi tega moral je
od nadropne oblasti marsikaj
pretrpeti. Leta 1909 bila je bitna
v sv. denartu. Tedanji krovoškof
Dr. Michael Napotnik bi imel pri-
ti od sv. Trojice. Na poslojta lo-
sojstnice in Breznikove hiše so
plapolale slovenske trobojnice.
Kupar sedmimrok je zahteval,
da se zastave odstranijo. Tedan-
ji župnik Janžekovič ni dal nka-
zar da bi se to izročilo. Bil je nactel-
nik posojstnice. Kupar z volborom

se je odstranil; ljudje so se sme-
jali, ko so šli tik pred prihodom
škofa domu. Na tihem je bilo brj-
kone sedminku prav, kajti
goornik tak ni bil. Trobojnice
je še pred prihodom škofa siloma
odstranil. Škof napotnik
ni bil prijavno turenaden, ko
ga ni pozdravil župan z odbo-
rom; bil je ves dioži, ko je prišel v
župnišče, ni govedel, kaj se je zgodilo.
Knezel se je nad župnikom, celo
k obedu ni hotel priti, ko bi ga te-
dajsi sodni svetnik Dr. Kronvoogl
ne bil pregovoril, da je ostal. Škof
je župniku fanječkoviču tako zame-
nil, da ga najdaljši čas ni imeno-
val za dekana.

leta 1912 bil je že opisan dogodek
v cerkvi na dan cesarjevega rojstva,
ko je zaklical nemški antarjem, ki
so peli med slovensko himno
nemško: Die Ruhestörer hinaus.

Škof je nastal hrust po vsch
časovih, deq. namostnik grof
Clary bi ga najrajši odstavil. Potko-
no mu niso mogli ničesar.

Kato pa je z nasodničernim pozdravil
jugoslovija. Bili so tedaj zanj veseli
časi. Gmelj je najboljše namena; ho-
tel je tedaj, da bi se tukajšnji Slove-
ci, ki so imeli osebnosti med se-
boj, v oči gled nastale jugoslovije
sporazumeli. Bil je slavni vsteri
sred, gosporilo in napivalo se je
doočlj, a do sporazuma med no-
tajerim Turpca in Džoržičkom
ni prišlo. Ko so na Koroskem pro-
dirali najutka 1919 Nemci in mu-
čšli slovenske narodnjake in
hotel prodreti celo do Maribora,
so se gostje razšli, ne da bi prišlo
do sprave. Župnika Faržekoviča
je to prokurat zabolelo, kar je bila
ustvarjena jugoslovija.

Boznoje so nastala med slovensko
katsliško in liberalno slovensko
stranko v trgu še očija nasprotja,
župnika Faržekoviča so odstrani-
li iz Okrajne hranilnice, iz obitav-
nega odbora.

Od tega časa ni bil očitako vesel,
zagrenilo mu je to žoljenje, poja-
vila pa se je že tudi bolezen, ki

ga je tudi položila v grob.

leta 1930 bila je birmna v Sv. duharta. Škof Karlin bi se moral pripeljati iz Maribora. Ker pa je izrazil željo, da pri slavnostnem obedu hoče imeti okoli sebe le duhovniške župnika in dekan Janžekovič ni poobabil župana Dr. Gortička in predstavniške oblasti k sprejemu. Ko je čakalo obitniko škofa z dekanom Janžekovičem na čelu, pripeljala se je tra pred škofovim prihodom iz trga podpi na krajec sedeč na doornem avto naloženim z jafei, da se je morala zbrana množica naglo ma umakniti. Dekan Janžekovič se je nekako porogljivo priklonil, čes, navo taktu to ni; ljudje so to razumeli in se smejala, ocrano čena je bila Josipna krajec; vse je nfero obnašanje obsojalo, sporovila je to Dr. Gortičku, ki je ugaljen v sled neobabila porabtl to priliko in tožil imenom ugaljene Josipne krajec dekanu zaradi razžaljenja časti. Dekan je to bolelo, to temu bolj, ko je bil on še na gostnji Josipne krajec prav razpoložen.

Koar se je končala s poravnano, a dekani
ni mogel pozabiti bridkosti, ki jo je today
doživljal. Božji milini meljejo počasno,
a na drobno, ko je bil dekan že tež-
ko bolan, prišlo se je celo krajincevo
podjelje, prodalo se je ovc in fosfri.
na krajnc je zapustila Lennart.

Dolgletna bolezen ga je vrgla na
bolniško postelj, na kelihorodni pra-
deljek je zadujo krat pridigal in
še celo prav dolgo in maščeval. Ko
silo izbruhnila je bolezen, a kljub
temu je še upal, da ozdravi, prej
ko sem potoval na kemsko, rekel
mi je pri slovesu: Ko se vrnete, bom
zopet maščeval. Kmal, njegova nada se
niso splnile. Kadav 8. novembra
ko je bilo v našem trgu žegnaneje,
nas je ovc posebilo. Trčili smo po
stari navadi - zadujo krat. Bilo je
nam osem tojko. Bežale so moč-
15. januarja ob 1/2 9. zvečer se je preselil
v lepši svet. Ko je zadonel ob 9. zvečer
stojno veliki goon, smo sodelili,
da je rešen dolgotrajnega trpljenja.
Kjubil sem ljubega soseda.

Velikasten je bil pogreb, 38 duhovni-
kov ga je spremljalo na zadnji poti,
njih imena so zabeležena o mal-
vaški kufigi. Krdjiva je bila poslo-
vilna pesem šent lenartskega
posvetkega društva na domu in
pokopališču, mila je bila pesem
šentrupertskih cerkvenih pevcev,
ker priprosta ni zato v srce sega-
joča. Cerkovni govor imel je dokau-
upravstelj fr. sal. konviktsek iz sv.
Benedikta, prirodprtemu grobu
goostlje župan Dr. Forisek ni pov-
darjal posebno narodno strau
slagopokojnega. Nepradedna mno-
žica je spremljala rajnega, ko so
bili že davno prvi na pokopališču,
so se stopali zadnji mimo hvelnove
križe.

Tiho in mirno se je množica
razšla. Ko sem šel v mraku iz trga
po cestanku v župništvu, slival
sem tam dol v dolini, ko so peli
šentrupertski pevci; lahko noč.
lahko noč! Milo se je razlegala
pesem, bilo je zadnje slovo bla-
genju v grobu - z Bogom, dragi
sosed - spomin na te stare
trajere.

rigates 29-22/10

286 brent - 18-20°

28. majnik.

Danes sem sprejel. Korovki slo-
venke št. 21 in čital žalostno vest,
da je preminul profesor oco-
nanika Janez Kap. Hutter.

Veliko sponinovo me soje na
tega odličnega moža.

Ko sem prišel v Celovec o gim-
nazijo, navoela je prilika, da
sem ga spoznal. V hiži Platz-
gasse št. 5 bila je moja restična
harička kot služkinja; temu sta-
noval je tudi profesor Hutter.
Prišel sem večkrat k njemu, me
izpraševal o tem in onem, mi
dajal dobre nauke in knjižice. Dobel
sem v sled tega še posebno so-
selje do čitanja slovenskih knjig.
Velikokrat so se odprle nje gose
roke in mi dale podporo. Tu
tako so minula leta gimnazije,
minula leta visoke šole; vsako-
krat, ko sem prišel o sprizvolony
se je dobrodušno nasmejalo, se

počelil in in študenti kak znan
v roko. In pozneje, ko sem bil že
v službi, mi je šel z narocno in
quotus na roko.

Morda po poročilu gadsela je
trudi njeega. Moral je božati iz ko-
roške in bil nekaj časa pri grafu
Lakta v žg. Kurigoti. Ker pa je bil
z reoncijstni ljudmi prifagou
in jih solajil, če semu patojtli to
inono, grafu Lakta to ni bilo prav,
in tako se je zopet vrnil v domovi-
no. Dobil je po prizadecanju pri-
fateha - sorojaka doornega roctniha
Straupfa od avstr. glade pokojni-
nomine naselil v št. Petru pri
št. Jakobu. Leta 1926 je je še izdelajtl
glade maše prosta kinsptelerja v
So. Jurfu. Preteklo leto sem ga obis-
kal ga časa dopusta. Bil je že slabo-
ten. Koo se spomintujam, ko je
obhajal leta 1925, na dan So. Jakoba
glato mašo v št. Jakobu. Bila je
redka, pomembna slavnost.

Sedaj je zapal! Trudapolno je
bilo njeovo delovanje, a in celo
je lepe vspehe. Bil je eden od

Inštalacija novega župnika v Št. Lenartu

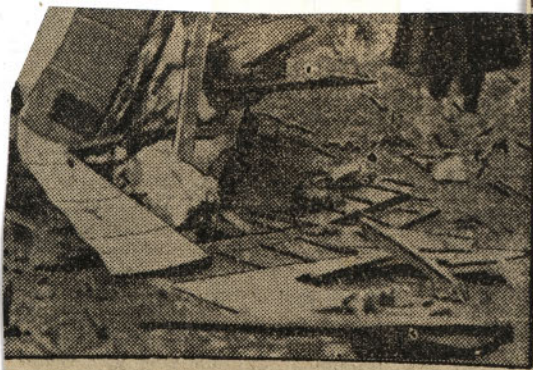
1932

Sv. Lenart v Slov. gor., 3 junija.

V sredo, 1. junija smo imeli v našem lepem trgu sredi Slovenskih goric redko in veličastno slavlje. V našo sredo je prišel novi naš gospod župnik Franc Sinko ter se je vršila omenjenega dne slovesna inštalacija. Trg Sv. Lenart se je na slovesnost dostojno pripravil. Raz strehe so vihrale zastave, vse je bilo v zelenju in cvetju, slavoloki so pozdravljali novega našega pastirja in nepregledna množica tržanov in župljanov se je z vsemi odličniki na čelu zbrala ter mu pohitela nasproti k sprejemu. Na čelu vseh je pozdravil novodošlega župnika trški župan odvetnik dr. Gorišek ter v svojem nagovoru izražal veselje vseh navzočih ob tem slovesnem trenutku. Godba je zaigrala in pokanje topičev je še dvignilo radostno razpoloženje. V farni cerkvi se je nato izvršila slovesna inštalacija; ob izredno številni asistenci je opravil pomenljive obrede dekan in duh. svetnik Franc S. Gomilšek. Udeležili so se slovesnosti hoški dekan Šagaj, slovenjebistriški dekan Ozimič, duh. svetnik Cilenšek, župnik Frangeš od Sv. Marjete, dalje župan trga dr. Milan Gorišek, osebje sodišča s predstojnikom dr. Ilaunikom na čelu, notar Stupica, odvetnik dr. Šali, ravnatelj meščanske šole Korže, nadučitelj Košenina, in številni drugi. — Želimo gospodu župniku dočakati v naši sredi mnogo zadovoljnih in srečnih let v blagor in prosperiteto cele župnije.

Slovenec 7 dne 4. 6. 1932
str. 126

Slov. 4. 6. 1932

se dva potnika, ki sta srečno ušla katastrofi, la, ko sta se z letalom iz Brindisija peljala proti raj na levi). Zaradi gostih oblakov je v Italiji in se razbilo. Vsi potniki so bili ubiti.

Maščevanje razbojnikov

Iz Bukarešte poročajo: V rumunski občini Straua je živel židovski branjevec Leib, ki si je nakopal sovraštvo razbojnikov zaradi tega, ker je v neki sodnijski razpravi proti človeku, kateri je skrival naropano blago, izpovedal za obdolženca neugodno. Dne 1. junija ponoči so razbojniki napadli Leibovo hišo. Vso družino so segnali v čumeno, kjer so jo ustrahovali s hudimi grožnjami. Med tem pa so drugi razbojniki skoro popolnoma razraznili hišo do podstrešja. Česar so uničili celo pohištvo

g. dr. Haunig Ožbald

prostoru bili oddani že zdavnaj pred otvoritvijo. V petek ter prejšnje dni so imeli razstavljalci prav veliko dela s pripravami za slovesno otvoritev. Slovesna otvoritev bo danes ob 10 dopoldne in ji bo prisostvovalo mnogo odličnih gostov. Najvišjega pokrovitelja velesojma kralja bo zastopala na otvoritvi ministra dr. Kramer in Pucelj. Med drugimi odličnimi zastopniki moramo omeniti poljskega poslanika gospoda Schwaburza Günthera, ki je že prišel

starih Korotških duhovnikov, ki so se
zavzemali za pravice Korotških
Slovincov - še iz šole soditelja
Andreja Rinspieler. Kal, da jih je
len malo več - in s tem se podi-
rajo tudi stebri slovenskega na-
Korotkem.

Našel si svoj tih dom tam
ob grobu pesnika fr. Freiber, ki je
zložil večno lepo: Tam čez quajni-
co. Iz jasnega neba pa gledaš na
svojo domovino, ki si jo toliko
ljubil in toliko storil, da bi ohrani-
l slovenski grob.

O zgodovini Korotških Slovincov
ostane ti častno mesto - si pa,
ki smo te pozrali, ohranimo ti
hvala čer sponziri!

Inštalacija novega župnika v Št. Lenartu

1932

Sv. Lenart v Slov. gor., 3 junija.

V sredo, 1. junija smo imeli v našem lepem
trgu sredi Slovenskih goric redko in veličastno
slavje. V našo sredo je prišel novi naš gospod
župnik Franc Sinko ter se je vršila omenjenega
dne slovesna inštalacija. Trg Sv. Lenart se je na
slovesnost dostojno pripravil. Raz strehe so vibrale
zastave, vse je bilo v zelenju in cvetju, slavoloki
so pozdravljali novega našega pastirja in nepre-
gledna množica tržanov in župljanov se je z vsemi
odličniki na čelu zbrala ter mu pohitela nasproti
k sprejemu. Na čelu vseh je pozdravil novodošlega
župnika trški župan odvetnik dr. Gorišek ter v
svojem nagovoru izražal veselje vseh navzočih ob-
tem slovesnem trenutku. Godba je zaigrala in po-
kanje topičev je še dvignilo radostno razpoloženje.
V farni cerkvi se je nato izvršila slovesna instala-
cija; ob izredno številni asistenci je opravil po-
menljive obrede dekan in duh. svetnik Franc S. t-
Gomilšek. Udeležili so se slovesnosti hoški dekan v-
Sagaj, slovenjebistriški dekan Ozimič, duh. svetnik no
Cilenšek, župnik Frangeš od Sv. Marjete, dalje 10
župan trga dr. Milan Gorišek, osebje sodišča s ih
predstojnikom dr. Haunikom na čelu, notar Stu-
pica, odvetnik dr. Šali, ravnatelj meščanske šole do-
Korže, nadučitelj Košenina, in številni drugi. —
Zelimo gospodu župniku dočakati v naši sredi-
mno go zadovoljnih in srečnih let v blagor in pro-
speru cele župnije.

1 junij

Pomurci blagega
dokana Jos. Fariže-
Koviča bila je podelje-
na svet lenartska
župnija Sinko francu
župniku pri Sv. Mar-
tinu na Pokorju

Slovinci i dar 4.6.1932
Mar 12.6

Slov. 4.6.1932

Ker si je želel nooviimeno vani žup-
nik častno sprejeti, je pozel
župnik dr. Gorjšek Milan tozadono
akejjo. Postavili so se slasloki pri
hiralnici in med solo ter cerkvo.
Proi nosil je napr:

Ob našem prihodu vam ključjo
farani radostno vsi farani:
Bog z vami.

Na drugem bilo je čitati:

Naj vas prevestiti gospod župnik
majniška Marija, mati majni-
kov blagoslova in vseh župni-
je srca lenariških faranov.

Slasnostu sprejem vršile
31. majnika ob 18. Nastopane so bile
vse tukajšne oblasti, tudi prost-
voljno gasilsko društvo z načelni-
kom dr. Korjškem se je zbralo pol-
no številno.

Slasljeneec, ki je bil že nekaj časa
s to. lenartu, se je kratko prej od-
pelfal proti črnemu lesu in se
približno četure po napovedani
uri vrnil. Pri prostu slasloku
bila je zbrana mnogobrojna mno-
žica; dr. Gorjšek je nooga župnika
v prisrčnem nagovoru pozdravil,
mato hčerka zdravnika dr. Kramberger
in nazadnje rodni starojotna dr. Flaunig.

Ki je pozdravljal slavljence v imenu
vseh tukajšnjih uradov ter med
drugim podarjal, da sta duhov-
nik in sodnik v terri gozji, ker
sta oba sodnika, eden pro foro
interno, drugi pro foro externo.
Oba imata nalogo, ogyojevalno
opisati, da tako stobi država v
quarajšnjih ljudeh močno oporo.

Med pekanjem topičev in
godbo ponikal se je pravod v
cerkev. Karadi popolnosti pri-
pomniti, da je kot prvi pozdra-
vil novega župnika proožor
Lajovic Jakob o prav omeševih
beredah.

Dne 1. junija vrtila se je slo-
nostna inštalacija, katere se je
udležila mnogobrojno občinstvo.
Slaonostno pridigo trnel je dekan
koncilček iz Sr. Benedikta.

Na končani sloonosti zbrali so
se šteotni gostje v župnišču, kjer
so se izrekli še marikatere na-
pitnice.

Toliko o sponin in popravilo
poročila v slovenem, ki glade dogod-
kov sprejema ni posram točno.

Novemu župniku pa kličevo:

Na mnogo leta najboljšem sporazumljenju

Ob. Vabennu perhoda
van het oep6 radost
vri parant
Zospod z Kant

31/5
1/6

14.
15.
16. / 16 Angaten
30-15
16-18-0

Que 8/8 37 ob 6⁵⁰ goeder
velnem nitum procenta
matore Ruedolfa Oeh
kastal pe na obid usko
poti der redely ko nem
je bel not nekat no
kakov naprefi
litta slavnidz kitua
voprega voreca v
kron.

na to dzydaucy
ntrem dal mabucy
salydara. Pzdryc
me pref m, kawa
kudie ntego da
maw m nctay
kiste pael fthno
z beredo maw mntre
se mopega tna,

L. 24/2 20

Velecujevi gospod tovaris!

- 1) Vašo prošnjo sem takoj predložil, kakor se zamorete prepričati v uradu
- 2) Disput dne 28. t. po Vaši želji dovoljen
- 3) Drugo - glede daljšega disputa - biva dazgovorila.

Lep pozdrav!

Kromogel